

Fra: Lennard Thomsen [mailto:leth@detfagligehus.dk]

Sendt: 18. februar 2013 11:30

Til: Jura og International, postkasse

Cc: Bente Brandborg; Lone Larsen

Emne: Høring over udkast til forslag til lov om social tilsyn samt forslag om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og lov om forpligtigende kommunale samarbejder

Til rette vedkommende

Tak for tilsendelsen af høringen vedr. ovennævnte.

Det Faglige Hus har ingen kommentarer til høringen.

Med venlig hilsen

Det Faglige Hus - A-kasse

Lennard Thomsen, Socialrådgiver / Faglig koordinator
Social Team

Det Faglige Hus - Storegade 31-35 - 6700 Esbjerg
Dir. Tlf. 79128169 - Tlf. 7545 3577 Fax 75460600
E-mail: leth@detfagligehus.dk - www.detfagligehus.dk

Danske Handicaporganisationer
Blekinge Boulevard 2
2630 Taastrup
Tlf.: 3675 1777
Fax: 3675 1403
dh@handicap.dk
www.handicap.dk

Til
Social- og Integrationsministeriet,
e-mail: jurint@sm.dk,
c.c.: beb@sm.dk & lla@sm.dk

Hvidovre, den 18. februar 2013
Sag 16-2013-00153– Dok. 111268 SL/mmh/kft

Danske Handicaporganisationers (DH's) hørings svar til lov om socialtilsyn

DH vil først og fremmest udtrykke stor glæde over forslag til lov om socialtilsyn. DH mener, at det nye socialtilsyn kan være med til at løfte kvaliteten og dokumentere indsatsen ift. sociale tilbud, hvilket der i høj grad er behov for. DH har følgende konkrete bemærkninger til lovforslaget.

Formålet med loven

DH mener, at det bør tilføjes i formålet med lovens § 1, at formålet med loven endvidere er at løfte og udvikle kvaliteten af de sociale tilbud. Det vil være i overensstemmelse med de bemærkninger, der i øvrigt fremgår af lovforslaget og baggrunden for lovforslaget. DH mener, at det er vigtigt at understrege denne del af formålet i selve loven og ikke kun i bemærkningerne, da der i høj grad er brug for et kvalitetsløft og en kvalitetsudvikling på området.

Tilbud omfattet af tilsynet

Det fremgår, at socialtilsynet træffer afgørelse om, hvorvidt et konkret tilbud er omfattet af tilsynet. I lyset af de argumenter, der blev fremført i forbindelse med ændringen af klagesystemet, om at fem regionale statsforvaltninger førte til uensartet sagsbehandling, finder DH, at der vil være behov for betydelig koordinering mellem de fem socialtilsyn, når det handler om at beslutte, hvorvidt et tilbud er omfattet af socialtilsynet eller ej. Særligt taget i betragtning af de mange nye måder at organisere hjælpen på, som er fulgt i kølvandet på kommunalreformen. DH mener, at der som minimum skal sikres en obligatorisk koordinering mellem de fem socialtilsyn, så der sikres en fælles forståelse af, hvilke tilbud særligt § 4, stk.1, punkt 3, omfatter. Det vil være naturligt, at Socialstyrelsen spiller en fremtrædende rolle i denne koordinering, da det fremgår af bemærkningerne til loven, at

Socialstyrelsen skal sikre, at de fem tilsynskommuner ikke opfinder deres egne tilgange til opgaven.

Vurdering af kvalitet

DH finder det yderst positivt med den foreslåede kvalitetsmodel til vurdering af kvaliteten af de enkelte tilbud. Hvorvidt modellen kommer til at fungere i praksis, og om der bliver målt på de rigtige parametre, vil først blive synligt ved udviklingen af kvalitetskriterierne, der ligger inden for de valgte temaer. DH vil følge udviklingen nøje, men kan med tilfredshed konstatere, at der i bemærkningerne fokuseres på magtanvendelse som en faktor, der skal ses på.

Informationskilder til det driftsorienterede tilsyn

DH finder det positivt, at der skal indgå en række forskellige informationskilder i tilsynet.

DH finder, at der mangler en væsentlig informationskilde i de oplyste informationskilder i loven, nemlig information om registrering af og ansøgning om magtanvendelse. Der er kun mere eller mindre henvisninger i bemærkningerne til, hvornår det kan være relevant at inddrage denne information. DH mener, at det er helt essentielt, for at forebygge og minimere magtanvendelse i forskellige sociale tilbud, at information om magtanvendelse skal indgå som informationskilde. Registrering af magtanvendelse som informationskilde bør derfor fremgå af loven.

I forhold til den information, der skal indhentes fra den kommune, der har ansvaret for indsatsen over for borgeren, og forpligtelsen til det personrettede tilsyn, mener DH, at der skal stilles visse formkrav til denne information. Det vil være relevant for socialtilsynet at indhente information og dokumentation om det personrettede tilsyn, kommunen har foretaget. DH oplever store problemer med kommunernes varetagelse af det personrettede tilsyn, som i en række tilfælde slet ikke finder sted. Det vil derfor være en oplagt mulighed, at et kvalitetsløft af det driftsorienterede tilsyn, som denne lov medfører, kan smitte af på det personrelaterede tilsyn. DH mener, at socialtilsynet bør gå i dialog med de enkelte kommuner, såfremt socialtilsynet oplever, at en kommune har særlige problemer med deres personrettede tilsyn. Det vil give den bedst mulige læring. For god ordens skyld vil DH nævne, at det ikke er opholdskommunen, som det fremgår af s. 23, der foretager det personrettede tilsyn, men den visiterende kommune.

DH mener, at den formulering, der fremgår af de specifikke bemærkninger om, at: ”For visse målgrupper vil det ikke være hensigtsmæssigt at høre dem”, er uheldig. Som det fremgår af bemærkningerne, bør der tages størst muligt hensyn til borgerne ift. deres inddragelse og det bør også vurderes, om det er hensigtsmæssigt. Denne vurdering må dog ikke alene baseres på personalets vurdering, men skal i sidste ende træffes af socialtilsynet. DH frygter, at man med den valgte formulering vil udelukke de borgere med de sværeste forudsætninger fra at blive hørt. I stedet bør der tænkes i en bred vifte af metoder for at høre borgerne, således at det bliver muligt at inddrage flest muligt.

DH finder ligeledes, at det er en uklar formulering, når der henvises til, at pårørende m.v. ikke kan høres, såfremt borgere, der er myndige, ikke ønsker det. Hvad menes der her med myndig? Er der tale om alle personer over 18 år eller henvises der til værgemålslovgivningen? Selvom en person er under værgemål, skal det respekteres, hvis personen ikke ønsker pårørende eller andre hørt i forbindelse med et tilsyn.

DH mener endvidere, at de specifikke bemærkninger under beskrivelsen af informationskilder omkring boligens ukrænkelighed, er uheldige. Det fremgår ikke fuldstændigt klart og tydeligt, at boligen er borgerens hjem, og at boligen er ukrænkelig. DH mener, at formuleringerne skal strammes op. Der er ingen modsætning mellem boligens ukrænkelighed og muligheden for at føre tilsyn med den indsats, som borgeren modtager. Det er her vigtigt at skelne mellem, at det driftsorienterede tilsyn jo netop er tilsyn med indsatsen og ikke med borgerens hjem.

Driftskommunens myndighedsansvar

DH finder, at der mangler en tydelig beskrivelse af samspillet mellem socialtilsynets tilsynsrapporter og driftskommunens myndighedsansvar i forhold til udviklingen af driftskommunens tilbud. Der mangler et fokus i loven omkring driftskommunens handling i forhold til den information, som socialtilsynet frembringer. Det bør fremgå, at socialtilsynets tilsynsrapporter for en kommunes tilbud skal tilgå den pågældende driftskommune. Kommunalbestyrelsen skal forpligtes til at behandle tilsynsrapporterne politisk for de tilbud, kommunen er driftsansvarlig for, bl.a. ved en drøftelse i handicaprådet med henblik på diskussion af udviklingen for de sociale tilbud, som kommunen driver.

Serviceniveau for tilsynet

DH kan undre sig over, at de udpegede kommunalbestyrelser for socialtilsynet får ansvaret for at beslutte tilsynets serviceniveau, hvis ønsket netop er en mere systematisk og ensartet tilgang til tilsynsopgaven. Det hænger ikke sammen i DH's øre, at ensartethed kombineres med forskelligt serviceniveau for tilsynet. DH mener, at ønsker man et ensartet tilsyn over hele landet, bør der også være klare rammer for serviceniveauet på tværs af de fem tilsynskommuner.

Finansiering

Det understreges med loven, at det nye socialtilsyn skal have de bedste rammer for at kunne udføre opgaven. DH kan være bekymrede for, om socialtilsynet får de bedste rammer med den foreslåede finansieringsmodel. Der kan konstateres flere u hensigtsmæssigheder ved den nuværende takstfinansiering af socialområdet, herunder uigennemsigtheden af de overhead, der indregnes i taksterne, og som formentlig vil være dér, betaling for taksten for tilsyn skal placeres.

Overgangsbestemmelse

DH finder, at der bør sættes en tidsfrist for, hvornår socialtilsynet har vurderet, om tilbud efter § 4, stk. 1, nr. 3, er omfattet af socialtilsynet. Tidsfristen bør være på et år fra socialtilsynets overtagelse af tilsynsopgaven. Dermed sikres det, at driftstilsyn med disse tilbud ikke udsættes til sidst i overgangsperioden, da man kan være i tvivl om, hvor mange kommuner, der ved overdragelsen af tilsynsopgaven til socialtilsynet, vil have tilstrækkelig kapacitet og kompetencer til at føre tilsyn med disse tilbud, indtil socialtilsynet overtager opgaven.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'SL' followed by a stylized flourish.

Stig Langvad
Formand

Social- og Integrationsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

8. februar 2013

13/00527-5

/sos-dep

Høring over lovforslag - socialtilsyn

Erhvervs- og Vækstministeriet har modtaget ovenstående høring fra Social- og Integrationsministeriet. Erhvervs- og Vækstministeriet har sendt materialet i høring hos Erhvervsstyrelsen og Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen og har på den baggrund følgende bemærkninger.

Det er Erhvervs- og Vækstministeriets vurdering, at forslaget vil forbedre rammerne for offentlig-privat samarbejde på socialområdet på en række områder. Der har været efterspørgsel blandt de private leverandører på socialområdet efter en placering af tilsynsopgaven uden for den enkelte kommunes administration, samt efter en ændring af kravet om, at private tilbud skal være selvstændige juridiske enheder. Ændringen imødekommer disse ønsker.

Erhvervs- og Vækstministeriet har ikke yderligere bemærkninger til høringen.

Med venlig hilsen

Sanne Olsen

**ERHVERVS- OG
VÆKSTMINISTERIET**
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

Tlf. 33 92 33 50

Fax 33 12 37 78

CVR-nr. 10 09 24 85

evm@evm.dk

www.evm.dk

FBU ForældreLANDSforeningen
Bernstorffsvej 20
2900 Hellerup
Tlf. 70 27 00 27
Direkte mobil 51 80 24 58
sek@fbu.dk
www.fbu.dk

Til
Social- og Indenrigsministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Att. jurint@sm.dk, beb@sm.dk, l1a@sm.dk

Hellerup, den 11. februar 2013

Høringsvar over udkast til forslag til lov om socialtilsyn samt forslag til lov om konsekvensændringer i div. love.

J.nr. 2012 - 9251

FBU ForældreLANDSforeningen takker for muligheden for at afgive høringssvar vedrørende ovennævnte lovforslag.

Generelle bemærkninger

FBU finder det meget relevant og nødvendigt gennem ændring af lovgivning at søge at sikre en langt større kvalitet i godkendelse af og tilsyn med sociale døgntilbud med vægt på, at der etableres en organisering, der øger muligheden for en professionel og uafhængig proces i forbindelse med godkendelse og tilsyn.

FBU lægger endvidere vægt på, at der skal udarbejdes fælles landsdækkende kriterier for godkendelse og tilsyn, da der herigennem i højere grad sikres ensartethed i godkendelser og tilsyn.

FBU vil samtidig pege på vigtigheden af, at udarbejdelse af fælles kriterier for hele den brede målgruppe på sociale døgntilbud, ikke må betyde, at det kommer til at gå ud over den mangfoldighed og forskellighed, børn, unge og familier har brug for, at der er i mulighederne for anbringelsessteder.

Lovforslagene lægger op til at have borgerne i centrum, både i selve indsatsen under døgnopholdet og i krav til høring og inddragelse i forbindelse med tilsynets arbejde. Et nødvendigt og relevant fokus.

FBU ser frem til, at de nye Socialtilsyn i deres arbejde med at godkende og føre tilsyn reelt øger kvaliteten i indsatsen på de omfattede døgntilbud.

FBU's få kommentarer til lovforslaget – og til bemærkningerne til lovforslaget - tager alene udgangspunkt i vores erfaringer med døgnophold for børn, unge og familier.

Menneskesyn, familiesyn og børnesyn

FBU anbefaler, at arbejdet med at udarbejde fælles kriterier og indikatorer for godkendelse og tilsyn tilrettelægges på baggrund af tværfagligt gennemarbejdede formuleringer om, hvilket menneskesyn, familiesyn og børnesyn arbejdet skal bygge på.

Et opgave, som bør være et led i det arbejde, som i forbindelse med lovforslagene tillægges Socialstyrelsen.

Bemærkninger til enkelte punkter i lovforslaget (socialtilsynet)

Pkt. 1.1 Et mere professionelt og uafhængigt tilsyn

I bemærkningerne fremhæves, at de personer, der skal godkende og føre tilsyn, skal have en stærk faglig indsigt i bl.a. økonomi, jura, pædagogik og social metode.

FBU anbefaler, at det også bliver beskrevet, at psykologisk, psykiatrisk og evt. anden faglighed skal være til stede i de 5 tilsynsenheder i relevant omfang.

Pkt. 1.3 Borgerne i centrum

FBU finder, at lovforslagene forbigår, at forældremyndighedsindehavere har en anden juridisk status end pårørende. Forældre har bl.a. ansvar, forpligtelser og rettigheder som skal anerkendes og respekteres af myndighederne, også i det generelle tilsyn.

FBU anbefaler, at det direkte i lovgivningen kommer til at fremgå, at forældremyndighedsindehavere har en anden status end pårørende generelt.

FBU anbefaler endvidere, at forældremyndighedsindehaveres status tydeligt kommer til at fremgå i det forestående arbejde med bekendtgørelser, vejledninger, kvalitetskriterier og indikatorer.

Pkt. 1.4 Omfattede tilbud

FBU vil pege på, at døgntilbud til familier ikke med ord nævnes direkte i lovgivning og bemærkninger. Vi forudsætter, at de er omfattet af listen over omfattede tilbud. ?

Pkt. 3.2.4 Mulighed for anonym henvendelse til socialtilsynene

FBU finder det meget relevant at etablere en whistleblowerordning, så alle med viden og oplysninger om forhold på et tilbud har mulighed for at give oplysninger videre til relevant myndighed.

FBU anbefaler at der udarbejdes vejledningsmateriale målrettet de enkelte brugergrupper. Vi tænker her særligt på børn og unge, som skal have denne information på en let tilgængelig måde.

Bemærkninger til enkelte punkter i lovforslaget (konsekvensændringer)

Pkt. 9

Det er efter FBU's erfaring meget vigtigt med skærpet opmærksomhed på anvendelse af magt overfor børn og unge på opholdssteder og døgninstitutioner.

FBU kan derfor anbefale, at både den ansvarlige kommune og det ansvarlige socialtilsyn skal have indberetning vedrørende magtanvendelse tilsendt.

Vurdering af magtanvendelse på et tilbud skal naturligvis indgå i socialtilsynets arbejde.

Pkt. 13 Ny § 140, stk. 7

FBU kan anbefale, at et døgntilbud for børn og unge med denne bestemmelse får sikker mulighed for at få udleveret relevante dele af handleplanen vedrørende barnets forhold.

Det er en forudsætning for, at de kan udføre den opgave, de får og for at de kan tilrettelægge deres arbejde målrettet handleplanens mål.

Der bør samtidig være opmærksomhed på, hvilke oplysninger vedrørende forældre og familie, som det er relevant at videregive. Og vejledningen vedrørende særlig støtte til børn og unge og deres familier skal indeholde formuleringer om den vurdering, der skal finde sted ved videregivelse af oplysninger.

Med venlig hilsen

Alice Sørensen
Formand

Lene Jørgensen
Landssekretær / socialrådgiver

suppe, sæbe & frelse i 125 år

Social- og Integrationsministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22,
1060 København K

København d. 18. februar 2013

J.nr. 2012-9251

Vedr.: Høring over udkast til forslag til lov om socialtilsyn samt forslag til lov om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration mv.

Frelsens Hær takker for høringen.

Lovforslaget indeholder bl.a. en etablering af en ny instans kaldet socialtilsyn der samler det nuværende kommunale og regionale tilsyn i 5 navngivne kommuner. Med baggrund i et ønske om større ensartethed i behandlingen af tilsynet med plejefamilier, opholdssteder for børn og unge, døgninstitutioner, ambulante behandlingstilbud til stofmisbrugere, botilbud til midlertidige ophold til voksne, botilbud til længerevarende ophold til voksne, kvindekrisecentre og forsorghjem foreslås, at der indføres en kvalitetsmodel til vurdering af kvaliteten i tilbuddene.

Frelsens Hær finder det positivt, at der uanset baggrunden for opholdet tilstræbes en positiv udvikling for borgeren, at tilsynet skal inkludere besøg på stedet og samtale med borgere og personale, samt evt. pårørende, og at det kun er processer der har betydning for indsatsen overfor borgeren, der skal dokumenteres. Det er også positivt at reduktion i magtanvendelse tilstræbes og at borgerens retssikkerhed styrkes.

Imidle tid finder vi det nødvendigt at påpege:

- At det lille antal socialtilsyn (5 for hele landet) medfører lang afstand til mange og i nogle tilfælde små enheder. Det betyder, at forhåndskendskabet til stederne er ikke eksisterende, at personalet i socialtilsynet sandsynligvis vil opleve store løbende udskiftninger og at tilsynet derfor risikerer at bero sig på en kvalitetsmodel, der måske og måske ikke afspejler det arbejde, der udføres på stedet. Selvom hensigten bag elementerne i en kvalitetsmodel kan være god nok, så er arbejdet med mennesker ofte uforudsigeligt, vanskeligt at sætte på formel og dermed også vanskeligt at måle på.
- At det er problematisk at videregive oplysninger vedr. borgere uden forudgående samtykke, at kommunikation af oplysninger kan foregå mellem socialtilsyn og tilbud udenom borgeren. Lovforslaget specificerer ikke, hvornår det kan være nødvendigt at videregive oplysningerne. Ligesom det heller ikke fremgår klart hvem oplysningerne fra socialtilsynet videregives til i tilbuddet. I princippet kan private oplysninger vedr. borgere falde i rengøringsdamens hænder, når det ikke præciseres hvem informationerne kan gives til.

suppe, sæbe & frelse i 125 år

- At private tilbud ikke længere behøver at være selvstændige juridiske enheder vil i praksis betyde, at bestyrelsens tætte kontakt med tilbuddet vil bortfalde og dermed også hele det frivillige netværk der er forbundet hermed. Dette sammenholdt med afstanden til tilsynsmyndighed medfører egentlig en større grad af frihed for tilbuddet, når det først er godkendt som kommunal forsyner. Frelsens Hær kan frygte en langt større mængde skandalesager og dermed et større antal borgere, der behandles dårligt.
- At de økonomiske krav til de private tilbud ikke må overstige den kommunale dagspris i lignende kommunale tilbud således at kommunale tilbud får fortrinsret i godkendelser.
- At det er yderst problematisk at indføre en lovgivningsbestemt whistleblowerordning, en sådan forudsætter nemlig at det er vanskeligt for mennesker med tilknytning til tilbuddene at komme til orde med sin viden. Frelsens Hær ville foretrække åbne og gennemskeelige systemer hvor borgere, personale og pårørende til hver en tid har taleret i forhold til tilbud og socialtilsyn, lidt som det er tilfældet for bestyrelserne i selvstændige juridiske enheder.

Vi takker atter for muligheden for at deltage i høringsprocessen og medvirker naturligvis gerne i det videre arbejde med lovgivningen.

Med venlig hilsen på Frelsens Hærs vegne

Joan Münch, major
Programchef
Frelsens Hær i Danmark
jm@fhmail.dk

Til
Social- og Integrationsministeriet
Departementet

15. februar 2013

Høring over udkast til lov om socialtilsyn samt forslag til lov om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og lov om forpligtende kommunale samarbejder, som konsekvens af lov om socialtilsyn m.v

Foreningen af kommunale social-, sundheds- og arbejdsmarkedschefer i Danmark (FSD) støtter fuldt ud lovforslagets intentioner om at styrke kvaliteten i indsatsen såvel i forbindelse med godkendelse af opholdssteder, institutioner m.v. som i forbindelse med det driftsmæssige tilsyn. Vi har selvsagt noteret os, at et enigt Folketing ønsker at godkendelse og løbende driftsmæssigt tilsyn fjernes fra den enkelte kommune og placeres centralt.

Det tager vi til efterretning, og vi har stor forståelse for Folketingets reaktion på baggrund af de alt for mange ulykkelige enkeltsager, der er kommet for dagens lys og som desværre har stået på gennem de seneste mange år.

Vi mener imidlertid, at den valgte model med fem tilsynskommuner er en kunstfærdig og bureaukratisk konstruktion, der bryder afgørende med den ansvarsfordeling, som vores samfund i øvrigt bygger på, og som det netop i et retssikkerhedsperspektiv er vigtigt at fastholde.

Ønsker man opgaver placeret centralt skal de derfor også løses af centrale myndigheder. Lovforslaget bærer da også præg af, at der er tale om en vanskelig balanceakt, hvor det fælleskommunale islet begrænses til økonomi og administration, og hvor selve godkendelses- og tilsynsbeføjelsen af gode grunde søges isoleret mest muligt fra de øvrige kommuner.

Men hvorfor gå denne bureaukratiske omvej i stedet for at styrke de institutioner, vi har i forvejen? Det vil i den forbindelse være nærliggende at søge inspiration fra tilsynet på plejehjemsområdet, der fungerer. Som bekendt består dette af flere elementer, der spiller sammen. Et sundhedsfagligt tilsyn fra Embedslægeinstitutionen, et fagligt og politisk tilsyn i den enkelte kommune, en uvildig revision men frem for alt en nærhed og åbenhed til det lokale samfund, som det foreliggende lovforslag tilsyneladende nedprioriterer eller overser.

En parallel kan være at etablere et social- og driftsmæssigt specialteam i tilknytning til Socialstyrelsen med samme uafhængige status som embedslægeinstitutionen og som varetager de opgaver, der foreslås tillagt de fem tilsynskommuner. Herved skrælles et administrativt lag bort, men frem for alt etableres grundlag for en mere forpligtende dialog mellem det centrale og lokale niveau også politisk.

Særligt om familieplejen.

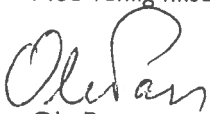
FSD ser med stor bekymring på familieplejens fremtid, såfremt det foreliggende lovforslag vedtages i tilnærmelsesvis den foreliggende form. Familieplejens store værdi og særkende er som bekendt den individuelle og helhedsorienterede tilgang, der omfatter sammenhængen mellem først og fremmest barnet og den unges individuelle behov, plejefamiliens kvaliteter og hensynet til den biologiske familie. Denne symbiose kan ikke rummes i et administrativt system, der sidestiller familiepleje med institutioner og opholdssteder.

Eller sagt med andre ord er det direkte imod familieplejens grundlag at adskille en driftsmæssig godkendelse og et driftsmæssigt tilsyn fra den individuelle matchning og det individuelle tilsyn med barnet og plejefamilien.

Der er i kommunerne opbygget stor ekspertise på området, der bygger på dialog, kontinuitet, fleksibilitet og sammenhæng. Det ønsker vi af al magt at bevare.

Vi har som tidligere nævnt forståelse for ønsket om skærpet tilsyn. Det gælder selvsagt også tilsynet med familieplejen. På den baggrund kan vi foreslå, at et sådant tilsyn etableres som supplement til kommunernes løbende tilsyn og dialog, samt at godkendelse af plejefamilier, herunder matchning forbliver i kommunen.

Med venlig hilsen

Ole Pass
Landsformand

Udkast til forslag til lov om socialtilsyn samt forslag til lov om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og lov om forpligtende kommunale samarbejder (konsekvensændringer som følge af lov om socialtilsyn mv.)

FTF er tilhænger af et nyt professionelt og uafhængigt socialtilsyn, der skal sikre at samfundets svageste børn, unge og voksne får en indsats af høj kvalitet og at de trives i botilbud, opholdssteder og hos plejefamilier m.v.

Det er problematisk, når kommunerne både skal drive og føre tilsyn med kvaliteten af egne og private tilbud. FTF er enig i, at det kan være vanskeligt for den enkelte kommune både at have et professionelt tilsyn og samtidig besidde en nødvendig uafhængighed i opgavevaretagelsen med godkendelse af - og tilsyn med tilbud til de svageste borgere i samfundet.

Derfor støtter FTF det udsendte lovforslag om nye regionale socialtilsyn, hvor højere professionalisme, bedre kvalitet i tilbuddene og uafhængighed i kontrolfunktionen, blandt andet skal forebygge flere sager om vold og misbrug af børn og unge samt sikre, at de ansatte i tilbuddene har de fornødne kompetencer til at hjælpe borgerne videre. Desuden skal socialtilsynene sikre, at tilbuddene ikke opkræver en betaling, der står i urimeligt forhold til indholdet i de tilbud, der bliver leveret til borgeren.

I § 7 redegøres for det driftsorienterede tilsyn med de sociale tilbud, herunder blandt andet, at socialtilsynet skal benytte relevante informationskilder fra anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg i tilbuddet, hvor oplysninger fra ansatte og borgere i tilbuddet skal inddrages. I bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser til § 7 fremstår beskrivelsen usikkert i forhold til betimeligheden og retsgrundlaget for at foretage uanmeldte besøg hos bl.a. plejefamilier, idet der her er tale om plejefamiliernes private bolig. Det er en problematik, der mere konkret og klart bør tages stilling til, så det utvetydigt fremgår af lovforslaget, herunder i forudsætningerne for godkendelse af tilbud. FTF mener ikke det er tilstrækkeligt, at socialtilsynet bliver budt velkommen i døren, - socialtilsynet skal også bydes velkommen til at træde over dørtærskelen og at tale med borgeren, som samfundet har det overordnede ansvar for.

I § 11 bestemmes, at socialtilsynet skal have et telefonnummer og en e-postadresse, hvortil et tilbuds personale, beboere, pårørende og andre kan henvende sig anonymt om bekymrende

forhold i tilbuddet. Det virker umiddelbart som en meget nyttig og hjælpsom mulighed for både borgere, pårørende og ansatte.

I § 23 bestemmes, at principperne i lov om lønmodtagernes retsstilling ved virksomhedsoverdragelse finder anvendelse på personale, der overtages af de fem regionale socialtilsynskommuner. FTF har erfaret, at KTO finder det nødvendigt at præcisere ordlyden af § 23, så den klart tager afsæt i ordlyden af § 6 i den såkaldte "procedurelov", der blev anvendt i forbindelse med kommunalreformen af 1. januar 2007, hvilket FTF ligeledes vil opfordre til.

Social- og Integrationsministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Att: jurint@sm.dk
med kopi til beb@sm.dk og til lla@sm.dk

Dato: 15/02 2013

Høring over udkast til forslag til lov om socialtilsyn samt forslag til lov om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og lov om forpligtende kommunale samarbejder (konsekvensændringer som følge af lov om socialtilsyn mv.)

Børne- og Kulturchefforeningen (BKF) takker for muligheden for at afgive høringssvar.

BKF anerkender behovet for at stille højere krav til den faglige kvalitet af de tilbud, som huser de mest udsatte borgere, herunder anbragte børn og unge.

BKF vurderer, at et middel til at nå dette går via større professionalisme og uafhængighed i tilsynet med anbringelsessteder for børn og unge, som indeholdt i lovforslagene.

De fem nye Socialtilsyn kan ikke løse opgaven med at sikre højere kvalitet alene. Samarbejde mellem de anbringende myndigheder og de driftsansvarlige kommuner mv. er af afgørende betydning for kvaliteten i indsatsen for de udsatte børn, unge og familier, som det hele handler om.

Men selv da, er det vigtigt at huske, at ingen lovgivning og ingen myndighed kan garantere, at der ikke kommer konflikter og sammenbrud for anbragte børn og unge.

BKF har i høringssvaret taget udgangspunkt i en vurdering af ændringernes konsekvens set fra anbringende kommuners side og fra børn og familiers side. Det er afgørende for at sikre reformens intentioner om kvalitetsløft, at anbringende kommuners myndighedsopgaver og kompetence er klart defineret og skaber den nødvendige fleksibilitet og handlerum til at sikre den bedst mulige løsning for det enkelte barn og familie.

Plejefamilieområdet

De væsentligste udfordringer i forhold til lovforslagene findes efter BKF's opfattelse på familieplejeområdet.

Det fremgår uklart af udkastet til lov om socialtilsyn, om socialtilsynet fremover varetager hele undersøgelses- og godkendelsesprocessen i forhold til generelt godkendte plejefamilier.

I overensstemmelse med intentionerne i Barnets Reform skal kommunerne anbringe børn og unge i professionelle plejefamilier og i plejefamilier, der modtager betydelig støtte og supervision, for at kunne klare komplicerede opgaver.

For andre børn og unge er der blot tale om, at ”almindelige børn og unge” anbringes i ”almindelige familier”, fordi deres egne familier (for en tid) ikke magter opgaven.

BKF er af den opfattelse, at det også fremover bør være kommunerne, som skal arbejde med opdyrkning og rekruttering af plejefamilier for at sikre den optimale rekruttering og forsyning. Kommunerne har brug for korps af plejefamilier der i nært samarbejde med den kommunale forvaltning og kommunens institutioner i øvrigt sikrer et helhedsorienteret tilbud så tæt på børnenes normale miljøer som muligt. Hertil hører samarbejde med de anbragte børn og unges biologiske familier og netværk.

Ved at placere rekrutteringsopgaven i kommunerne undgår man også unødigt ressourceforbrug, da kommunen efterfølgende selv skal ud til allerede godkendte plejefamilier for at lære dem og deres familieforhold at kende til brug ved løsning af lokale aflastnings- og døgnplejeopgaver.

Det må derfor forventes, at kommunerne fortsat forbereder en lang række sager med henblik på tilsynets godkendelse. Der vil også være sager, hvor en kommune tidligt i forløbet konstaterer, at den familie, der har søgt om at blive plejefamilie, ikke vil være egnet, eller ikke lever op til de behov, der er i den lokale kommune. I disse tilfælde må plejefamilien henvises til tilsynskommunen.

Kommunerne har interesse i at støtte og bevare kontakten til de plejefamilier, som de finder egnede til forskellige opgaver, men som i en periode er uden opgaver. Dette bør forblive i kommunen.

Aflastningsfamilier bør nævnes eksplicit i lovgivning. De har lige så svære opgaver som plejefamilierne og ofte kan samme børn og unge gå fra at være i aflastning i en familie til at være anbragt i samme familie og visa versa.

Det er vurderingen, at kommunerne fortsat vil have arbejde i stort set samme omfang på familieplejeområdet efter overdragelsen til tilsynet. De nye Socialtilsyns opgaver på plejefamilieområdet vil efter BKF's opfattelse, være udgiftsdrivende; eller – hvis kommunerne tømmes for familieplejefaglig ekspertise den 1. november 2013: Et stort kvalitetstab for de anbragte børn og unge. Derimod vil opgaverne indenfor døgninstitutions-

og opholdsstedsområdet i højere grad kunne flyttes fra kommunerne til de fem nye Socialtilsyn.

Der opfordres fra BKF's side til, at der er opmærksomhed omkring de samlede udgifter på området ved de kommende DUT forhandlinger.

Efter lovforslaget har de nye Socialtilsyn opgaver vedrørende undervisning og supervision af plejefamilier, ligesom tilsynet deltager i matching af plejefamilie og det enkelte barn. Det er BKF's opfattelse, at undervisning, supervision og matching af plejefamilier er en opgave for kommunerne. Kun herved sikres et tæt og kontinuerligt kendskab til hver enkelt plejefamilie og de anbragte børn og unge i de lokale miljøer. Selv om det måske ikke direkte skal ud af lovgivningen for de nye Socialtilsyn, bør det præciseres, at tilsynets opgaver vedrørende undervisning, supervision og matching er et (beskedent) supplement til de opgaver, som kommunerne har ansvar for.

I modsat fald: Hvordan vil de nye Socialtilsyn sikre, at medarbejdere ikke både fører tilsyn, matcher, yder supervision og underviser den samme plejefamilie? Og dermed ad åre fører tilsyn med sig selv? Præcis som kommunerne anklages for at gøre nu.

Der er også med den nuværende lovgivning mulighed for at anke et afslag på en konkret godkendelse, men med den nye lovgivning lægges der op til, at det gøres endnu mere synligt, at der kan ankes afgørelser vedr. konkrete godkendelser af plejefamilier. En konkret godkendelse af en plejefamilie indebærer en godkendelse af, at et konkret barn kan placeres hos den ansøgende familie. Et afslag betyder derfor, at kommunen har vurderet, at det ikke er hensigtsmæssigt at placere barnet hos den pågældende familie. Hvilke konsekvenser vil en ankeafgørelse, der går kommunen imod have? Kan ankesystemet påtvinge en kommune at placere et bestemt barn hos en bestemt familie? Det vil i så fald være i strid med principperne et andet sted i Serviceloven, navnlig §68b, hvor det står, at kommunen skal træffe beslutning om valg af anbringelsessted. Det er kun barnet, der er fyldt 12 år, og forældremyndighedsindehaverne, der er part i denne afgørelse og derved har ret til at anke afgørelsen. Så at give en ansøger plejefamilie ret til at anke en afgørelse om en konkret godkendelse, er det samme som at give dem part status i forhold til valg af anbringelses sted.

Andet og generelt

Forslaget skaber større sammenhæng mellem kvalitet og pris og dermed forbedrede styringsmuligheder. Det er værd at notere sig, at kvaliteten vurderes indenfor følgende temaer:

- a. Uddannelse og beskæftigelse
- b. Selvstændighed og relationer
- c. Målgrupper, metoder og resultater

- d. Organisation og ledelse
- e. Kompetencer
- f. Økonomi
- g. Fysiske rammer

BKF ser en fare i, at kvalitetskravene hver især ”puster sig op” med støtte fra tilsynskommunen, der ikke selv holdes økonomisk ansvarlig overfor den ramme, der er aftalt mellem Regeringen og kommunerne. Tilsynsformen kan være fordyrende og kan forøge omkostningsniveauet.

I den forbindelse kan nævnes, at kommunerne og de sociale afdelinger i kommunerne arbejder under den præmis, der blev givet i økonomiaftalen for 2009, hvoraf det fremgår, at ”Regeringen og KL er enige om, at hensigten med samlingen af det specialiserede socialområde i kommunerne i forbindelse med kommunalreformen var at give kommunerne bedre muligheder for at sammentænke indsatsen med kommunens øvrige tilbud...”. og ”Fremadrettet er der enighed om, at en mere målrettet styring kan medvirke til at sikre omkostningseffektive løsninger.” og man slår fast, at ”Dyre løsninger er ikke nødvendigvis lig med høj kvalitet i opgaveløsningen.” BKF forventer, at de fem nye Socialtilsyn, Socialstyrelsen, ministeriet og andre arbejder efter samme præmis.

Der lægges i lovforslaget op til en større gennemsigtighed for private konstruktioner og koncernlignende konstruktioner, hvor der skal være budgetter for det enkelte tilbud og for den samlede koncern. BKF mener, at kravene til regnskabsaflæggelse bør afspejle den samme gennemsigtighed.

Udveksling af oplysninger

BKF har tidligere påpeget nødvendigheden af udveksling af oplysninger mellem det driftsorienterede tilsyn og det personrettede tilsyn. Man kan her blive bekymret for, at der ikke kommer til at ske den nødvendige udveksling af relevante oplysninger, og vil derfor foreslå, at der enten i § 148 eller i § 140 omkring udlevering af relevante dele af handleplanen, bliver præciseret, at de nødvendige oplysninger skal udveksles for at sikre barnets/den unges trivsel i tilbuddet.

Magtanvendelse

Det må forudsættes, at de nye Socialtilsyn skal håndtere vurderingen af magtanvendelser. For BKF er det ønskeligt, at der i lovgivningen etableres en praksis om, at den anbringende kommune involveres eller informeres.

Tilbudsportalen

BKF savner en præcisering af, hvad Tilbudsportalen skal indeholde. De kommunale sociale myndigheders arbejde med de enkelte børn og unge, som er anbragte på døgninstitutioner, opholdssteder og plejefamilier i lokalmiljøerne kræver information, som rækker langt ud over

det, der nogensinde vil kunne fremgå af Tilbudsportalen. Der er derfor behov for en faglig og ressourcemæssig afvejning af, hvordan man vil satse på generel, formel og skriftlig information til alle på Tilbudsportalen og tillidsfuldt konkret samarbejde mellem anbringende myndighed og anbringelsessted.

Starttidspunkt for reformen

I følge lovforslaget skal tilsynet skal være i drift fra 1. november 2013. Det stiller spørgsmål ved, hvem der skal forberede og godkende taksterne for opholdssteder for 2014. Efter lovforslaget må det forventes, at kommunerne udfører 5/6 del af tilsynene i 2013 og de nye tilsynskommuner varetager 1/6 del.

BKF gør opmærksom på, at der er tale om en betydelig reform, der berører mange tusinde plejefamilier. De er som udgangspunkt helt almindelige familier – ikke professionelle, bureaukratiske institutioner.

Nygodkendelse af alle anbringelsessteder tager tid. BKF anbefaler, at der i lovgivningen indgår overgangsbestemmelser. De kan fx indebære, de nye Socialtilsyns godkendelser starter med opholdssteder og døgninstitutioner, og at nygodkendelsen af plejefamilierne forberedes grundigt i samarbejde mellem de nye Socialtilsyn og kommunerne. Til dette er der behov for afprøvede IT systemer; gerne fælles (DUBU) og meget gerne understøttet fra centralt hold. Kun herved undgås forceret bureaukrati som skader børn og familier til ingen nytte.

Af hensyn til budgetår og tid til varsling af overdragelse af medarbejdere fra kommuner til de nye Socialtilsyn m.v. anbefaler BKF, at ikrafttrædelsestidspunktet fastsættes til 1. januar 2014.

Med venlig hilsen

Christian L. Hansen
Bestyrelsesmedlem
og formand for netværk Børn & Familie

Eventuelle henvendelser til:

Formand for bestyrelsen Flemming Olsen (tlf: 44 52 55 00/30 51 98 97 / bkfdir@herlev.dk)

Formand for netværk Børne og Familie Christian L. Hansen (tlf: 51 51 24 78 / clha@aabnraa.dk)

Social- og Integrationsministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K
E-mail: jurint@sm.dk, beb@sm.dk, lla@sm.dk

Weidekampsgade 8
Postboks 470
0900 København C
Tlf. 70 11 45 45
Fax 33 30 44 49
www.hk.dk/kommunal

Dato 15. februar 2013

Høring om udkast til forslag til lov om socialtilsyn samt forslag til lov om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og lov om forpligtende kommunale samarbejder (konsekvensændringer som følge af lov om socialtilsyn m.v.)

Generelle bemærkninger

HK/Kommunal har fra Social- og Integrationsministeriet modtaget ovennævnte forslag til høring, og vi vil benytte lejligheden til at komme med følgende kommentarer:

Vi kan i HK/Kommunal erklære os enige i formålet med lovforslaget om at sikre, at borgerne gives en indsats, der er i overensstemmelse med formålet med tilbuddene efter lov om social service. Vi er ligeledes enige i, at formålet skal opnås gennem en systematisk, ensartet, uvildig og fagligt kompetent varetagelse af opgaven med at godkende og føre driftsorienteret tilsyn med tilbuddene.

Lovforslaget lægger op til et mere professionelt og uafhængigt tilsyn i erkendelse af, at der er tale om en kompleks og krævende opgave og et stort ansvar at godkende og føre tilsyn med omhandlede tilbud. Det er endvidere hensigten, at borgeren (beboere og pårørende) kommer mere i centrum og skal inddrages i forbindelse tilsynsbesøgene.

Vi er i HK/Kommunal enige i, at opgaven med at godkende og føre driftsorienteret tilsyn med sociale døgntilbud fremover skal samles i væsentligt større enheder, jf. forslagets § 2. Større enheder vil give mulighed for at oppebære specialistkompetencer, der er nødvendige for at sikre og opretholde faglig bæredygtighed og ensartethed i opgaveløsningen. I lovforslaget opereres med fem socialtilsyn (en kommune i hver region), som skal varetage opgaven bortset fra i egen kommune.

HK/Kommunal kan anbefale forslaget, idet vi konstaterer, at der i hvert socialtilsyn kan oprettes ét satellitkontor m.h.p. at imødegå de geografiske (og dermed ressourcemæssige)

udfordringer. Vi mener, at det er vigtigt at sikre, at flest mulige ressourcer bruges til det egentlige tilsynsarbejde i stedet for spildtid "på vejene".

Vi kan konstatere, at Social- og Integrationsministeren har udpeget de fem socialtilsyn, som skal varetage opgaven, og vi kan konstatere, at ministeren kan beslutte, hvis der pga. særlige årsager skal ske udskiftning. Denne lovhjemmel, finder vi, er vigtig, idet der kan opstå situationer, hvor der må ske en udskiftning. Valget af de fem socialtilsyn er ikke for alles vedkommende logiske, men vi konstaterer, at de er valgt og har fået besked herom.

HK/Kommunal vil gerne gøre opmærksom på, at det ikke fremgår af lovforslaget, hvordan ansatte tjenestemænd, der pt. i kommunerne, udelukkende eller overvejende er beskæftiget med tilsyn og godkendelse, skal overføres. Vi vil anbefale, at lovforslaget både tager højde for overenskomstsansatte på området, der skal overføres og for tjenestemandsansatte, der skal overføres. Tjenestemændenes vilkår bør indskrives i loven, som det også er gjort ved tidligere opgaveflytninger i det offentlige. Her kan peges på den seneste kommunal/strukturereform og etableringen af Udbetaling DK. Herunder bør der tages stilling til om tjenestemændene skal overføres til socialtilsynet eller udlånes fra nuværende ansættelsesmyndighed? Tjenestemændene har jo særlige rettigheder, eksempelvis vedrørende pension.

Socialpolitiske bemærkninger til de enkelte dele i forslaget

Lovforslagets § 4 omhandler forslag om, at socialtilsynets godkendelse som generelt egnet og driftsorienterede tilsyn kommer til at omfatte alle døgntilbud på det specialiserede område. Herunder at såvel kommunale som regionale tilbud underlægges godkendelse og driftsorienteret tilsyn på lige fod med private tilbud. Det samme gælder ambulante behandlingstilbud til stofmisbrugere.

Vi er i HK/Kommunal enige i forslaget, da det er vigtigt, at alle tilbud underlægges samme tilsyn uanset om det f.eks. er private, kommunale eller regionale tilbud.

I lovforslagets § 6 foreslås, at der indføres en kvalitetsmodel for vurdering af kvaliteten i tilbuddene, og at tilbuddenes faglige kvalitet foreslås vurderet ud fra kriterier, som er kategoriseret indenfor ni overordnede temaer. Kriterierne understøttes af målbare indikatorer. Vi har i HK/Kommunal ingen bemærkninger til de ni temaer, da de skønnes, at dække over de elementer, der er vigtige i bedømmelsen af tilbuddenes faglige kvalitet. Vi forventer, at relevante fagpersoner, HK/Kommunal og andre faglige organisationer, og interesseorganisationer inddrages i arbejdet med, at udmønte kriterierne i målbare indikatorer.

Lovforslagets § 7 omhandler indførelse af en pligt for socialtilsynet til at høre ansatte, beboere og pårørende i forbindelse med det driftsorienterede tilsyn. I forhold til myndige personer skal de pårørende dog alene høres i det omfang beboerne selv ønsker det. Samtidig lægges op til i lovforslagets § 7, stk. 2 nr. 4, at der indføres en pligt for socialtilsynet til at høre de kommuner, som har ansvar for de enkelte borgeres ophold i tilbuddet. Vi er i HK/Kommunal enige i, at det er vigtigt, at der sikres en sammenhæng imellem det driftrettede og det personrettede tilsyn m.h.p. at sikre kvaliteten af tilbuddet/indsatsen i forhold til borgeren.

Vi har i HK/Kommunal noteret os flg. afsnit i bemærkningerne til lovforslaget pkt. 2.3.2.3: *"Der vil være stor forskel på de mål, som de visiterende kommuner har opstillet for borgerne i et tilbud. Både fordi der er stor forskel på borgernes problemstillinger, og fordi der er forskel på de visiterende kommuners ambitionsniveau med henblik på at ændre borgerens situation"*.

Vi er usikre på hvad der menes med formuleringen "de visiterende kommuners ambitionsniveau med henblik på at ændre borgerens situation". Det må ikke være sådan, at de visiterende kommuner kan sænke ambitionsniveauet for indsatsen ud fra et økonomisk perspektiv. Udgangspunktet for borgerens handleplan/indsatsen bør altid være at støtte og behandle borgeren bedst muligt ud fra en socialfaglig vurdering

I lovforslagets § 10 foreslås, at socialtilsynet skal underrette de kommuner, som har ansvar for de enkelte borgeres ophold i tilbuddet, hvis socialtilsynet bliver opmærksom på bekymrende forhold i et tilbud, og når en sådan underretning er relevant.

Vi er i HK/Kommunal enige i forslaget, da det er meget vigtigt for kommunernes personrettede tilsyn, at de er vidende om evt. bekymrende forhold på tilbuddet. Vi har noteret os, at socialtilsynets videregivelse af oplysninger til opholdskommunen aldrig må gå ud over, hvad der i det konkrete tilfælde må anses for nødvendigt til brug for opholdskommunens indsats overfor borgeren. Det er vi enige i, idet det er vigtigt, at der i hvert enkelt tilfælde skal foretages en konkret vurdering af de oplysninger, som videregives i forbindelse med underretninger.

I lovforslagets § 11 foreslås, at socialtilsynet etablerer et telefonnummer og e-postkasse, som giver mulighed for, at et tilbuds personale, beboere, pårørende og andre kan henvende sig anonymt til socialtilsynet om bekymrende forhold i tilbuddet. En whistleblower-ordning. HK/Kommunal er meget betænkelige ved forslaget om en whistleblower-ordning, da vi mener, at der er flere ulemper end fordele ved en sådan ordning. Vi er nervøse for, at den også vil blive misbrugt til grundløse beskyldninger. Der er andre muligheder for, at henvende sig med sine bekymringer. Gennemføres en whistleblower-ordning bør det sikres, at evt. personale, der bliver "anmeldt" anonymt, gøres bekendt med evt. kritikpunkter jf. gældende ret.

I § 11, stk. 3 er det anført, at kommunen ikke må oplyse, at der er modtaget en henvendelse. Det formodes, at der med kommune menes socialtilsyn. I bekræftende fald bør dette fremgå direkte af teksten.

I lovforslagets § 13 stilles der krav til tilbuddene af økonomisk karakter, som forudsætning for godkendelsen. Bl.a. foreslås at socialtilsynet skal godkende tilbuddets samlede budget, og der stilles krav om oplysning af en række økonomiske nøgletal, som led i det driftsorienterede tilsyn.

HK/Kommunal kan erklære sig enig i intentionerne bag lovforslagets § 13, da det er afgørende, at sikre sig bedst muligt mod, at tilbuddene til udsatte borgere og borgere med handicap, bukker under af økonomiske årsager. Det kan få store personlige/følelsesmæssige omkostninger for borgerne, hvis tilbuddet lukker, og de må flytte.

Lovforslagets § 18 foreslår, at skriftlige tilsynsrapporter skal lægges på Tilbudsportalen, og at konklusionerne fra seneste tilsyn skal fremhæves. Vi er i HK/Kommunal enige i hensigten med forslaget, og kan bakke op herom. Dog mener vi, at Tilbudsportalen fortsat ikke

har den kvalitet og brugbarhed, som er ønsket. Tilbudsportalen skal have et kvalitetsløft i sig selv inden, at det vil blive et brugbart redskab i det daglige arbejde ude i kommunerne.

Vi kan i lovforslagets § 20 konstatere, at Socialstyrelsen skal varetage en "audit-funktion", der blandt andet løbende skal følge udførelsen af socialtilsynet i kommunerne. Herunder at understøtte socialtilsynene med vejledning, redskaber og materialer af relevans for varetagelsen af godkendelses- og tilsynsopgaven. HK/Kommunal kan anbefale, at Socialstyrelsen får denne opgave, da det er vigtigt, at der er en central myndighed, der har ansvaret for, at uddanne, inspirere, vejlede og føre tilsyn med socialtilsynene. Vi er ligeledes enige i, at de enkelte socialtilsyn jf. lovforslagets § 9 skal udarbejde en årsrapport om kvaliteten af tilbuddene indenfor deres tilsynsområde, og at Socialstyrelsen jf. lovforslagets § 20 skal udarbejde en årlig rapport om udførelsen af socialtilsynet i kommunerne.

Ansættelsesretlige bemærkninger til de enkelte dele i forslaget

I lovforslagets § 2, stk. 5 er det anført, at hvert socialtilsyn kan beslutte at oprette én lokal afdeling uden for kommunen, når særlige geografiske forhold tilsiger det. Det anbefales, at en sådan beslutning træffes i nær tilknytning til etableringen af socialtilsynet eller så tidligt i processen som muligt, idet det kan forudses, at en medarbejder der eksempelvis overdrages til socialtilsyn i Faaborg-Midtfyn Kommune, ikke kan forventes (samtidig) at forholde sig til en eventuel senere placering i for eksempel Aabenraa (såfremt et lokalkontor placeres her). I den forbindelse kan en ændring af arbejdsstedet udgøre en væsentlig vilkårsændring, alene begrundet i den geografiske afstand. Oprettelse af lokalafdelinger vil derfor være hensigtsmæssigt, at disse besluttet så tidligt som muligt i processen, således at de berørte medarbejdere så tidligt som muligt kan informeres herom og dermed på et så oplyst grundlag som muligt, træffe beslutning om evt. væsentlige vilkårsændringer accepteres.

Lovforslagets § 2, stk. 6 giver social- og integrationsministeriet adgang til at udskifte en af de 5 kommuner som socialtilsyns myndighed, såfremt dette af særlige årsager skønnes nødvendigt. Her bør det sikres, at det allerede ansatte personale sikres fortsat beskæftigelse hos den kommune, der udpeges som erstatning. Der kan også være tale om væsentlige vilkårsændringer for de berørte medarbejdere, således at gældende varsler mv. skal iagttages.

Lovforslagets § 21 hhv. § 23, stk. 1 forudsætter, at de 5 kommuner, der skal forvalte socialtilsynet, overtager opgave og personale med virkning fra den 1. november 2013. Der skal i den forbindelse gøres opmærksom på, at de berørte medarbejdere, såfremt der for den enkelte er tale om en væsentlig vilkårsændring, skal varsles med op til 6 måneder. For tillidsvalgte overenskomstanstansatte der overføres, vil varslet kunne udgøre helt op til 9 måneder.

Lovforslagets § 23, stk. 2 foreskriver, at principperne i lov om lønmodtageres retsstilling ved virksomhedsoverdragelse finder sted. For at undgå al tvivl bør det præciseres, at lov om lønmodtageres retsstilling ved virksomhedsoverdragelse finder anvendelse, således som det tidligere er praktiseret i forbindelse

med kommunal-/struktureformen og etableringen af Udbetaling DK.

I bemærkningerne til § 23, stk. 2, 4. afsnit er det anført, at kommunen enten må opsi-ge eller flytte en medarbejder til anden passende stilling, såfremt en ansat ikke vil accepte-re en stillingsændring, der medfører væsentlige vilkårsændringer. Det skal i den forbindelse bemærkes, at passende stilling er et udtryk og en praksis, der udelukkende finder anvendelse på tjenestemænd og reglementsansatte.

HK/Kommunal har desuden modtaget udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service m.fl. (Konsekvensændringer som følge af lov om socialtilsyn m.v.).

Vi har ikke yderligere kommentarer, da der er tale om konsekvensændringer som følge af lovforslaget om socialtilsyn. Vi har noteret os de supplerende bemærkninger, der bl.a. omhandler beslutning om, at overføre bestemmelser fra loven til bekendtgørelser uden, at ændre gældende retstilstand. Det kan vi erklære os enige i under henvisning til, at gældende retstilstand bevares.

Med venlig hilsen

Henrik Gammelholm
Juridisk Konsulent
HK/Kommunal

Per Støve
Formand for socialpolitisk Udvalg
HK/Kommunal

Elin Jørgensen
Faglig konsulent
HK/Kommunal

Social- og Integrationsministeriet
jurint@sm.dk
cc: beb@sm.dk og
lla@sm.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
DIREKTE 32698869

HSC@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

J. NR. 540.10/28730/EER/DETS

18. FEBRUAR 2013

HØRING OVER UDKAST TIL FORSLAG TIL LOV OM SOCIALTILSYN SAMT FORSLAG TIL LOV OM ÆNDRING AF LOV OM SOCIAL SERVICE, LOV OM RETSSIKKERHED OG ADMINISTRATION PÅ DET SOCIALE OMRÅDE OG LOV OM FORPLIGTENDE KOMMUNALE SAMARBEJDER

Social- og Integrationsministeriet har med e-mail af 21. januar 2013 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om socialtilsyn samt forslag til lov om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og lov om forpligtende kommunale samarbejder (konsekvensændringer som følge af lov om socialtilsyn mv.).

1. Baggrund

Lovforslaget er en udmøntning af "Aftale om Et Nyt Socialtilsyn", som er indgået i oktober 2012 mellem regeringen, Venstre, Dansk Folkeparti, Enhedslisten, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti.

Formålet med lovforslaget er at sikre bedre kvalitet i de sociale tilbud omfattet af serviceloven gennem en mere systematisk, ensartet, uvildig og fagligt kompetent varetagelse af godkendelses- og tilsynsopgaven. Loven vil omfatte blandt andet opholdssteder, botilbud, døgninstitutioner, plejefamilier, forsorgshjem og kvindekrisecentre.

Efter lovforslaget samles opgaven med at godkende og føre driftsorienteret tilsyn med de sociale tilbud i fem kommuner, én i hver region, som – når de varetager denne funktion – kaldes socialtilsyn. Enhederne vil være væsentligt større end tilfældet er i dag.

Ifølge forslaget skal der foretages obligatoriske tilsynsbesøg i tilbuddene, med henblik på at påse de faktisk forhold i tilbuddene,

herunder at besigtige de fysiske rammer. Lovforslaget indeholder endvidere en pligt for socialtilsynet til at høre ansatte, beboere og pårørende. Et væsentligt element i forslaget er også, at der indføres en model for vurdering af kvaliteten af tilbuddene. De kvalitetstemaer lovforslaget gengiver, vil blive brudt ned i kriterier og indikatorer for dermed at sikre et bedre og mere ensartet grundlag at vurdere kvaliteten i indsatsen over for borgerne i tilbuddene.

2. Instituttets bemærkninger

2.1 Generelle bemærkninger

Instituttet bemærker indledningsvist, at vigtigheden af at styrke tilsynet med de sociale tilbud blandt andet understreges af en nyhed på Folketingets Ombudsmands hjemmeside den 2. februar 2013 under overskriften "Travl start for ombudsmandens børnekontor". Af nyheden fremgår, at der siden oprettelsen af børnekontoret i november 2012 er oprettet mere end 100 klagesager, og at den største del af klagerne drejer sig om anbragte børn. Det er anbragte børn selv eller deres forældre, der f.eks. klager over den institution, det opholdssted eller den plejefamilie, hvor børnene er anbragt.

2.2 Særligt vedrørende forslag til § 7

Lovforslaget til § 7, stk. 2, nr. 4, fastsætter, at socialtilsynet ved varetagelsen af tilsynsopgaven skal benytte relevante informationskilder, herunder 'oplysninger fra ansatte og borgere i tilbuddet samt fra andre relevante personer'.

Det fremgår af de almindelige bemærkninger til § 7, at det foreslås, at "indføre en pligt for socialtilsynet til at høre ansatte, beboere og pårørende i forbindelse med det driftsorienterede tilsyn".

Instituttet anbefaler, at bestemmelsen tydeliggøres i overensstemmelse med bemærkningerne, således at den høringspligt, som omtales i bemærkningerne, kommer direkte til udtryk i lovteksten. Det samme gælder den pligt, der foreslås indført efter § 7, stk. 2, nr. 3, til at høre opholdskommunerne.

- Instituttet anbefaler, at socialtilsynets høringspligt i forhold til ansatte, beboere og pårørende samt opholdskommuner direkte udtrykkes i lovforslagets § 7.

Det bemærkes i øvrigt, at de almindelige bemærkninger s. 23 henviser til lovforslagets § 7, stk. 2, nr. 4, men rettelig skulle have henvist til nr. 3.

Børnekonventionen bestemmer, at i alle foranstaltninger vedrørende børn skal barnets tarv komme i første række (artikel 3), ligesom konventionen indeholder bestemmelser blandt andet til beskyttelse af barnets kontakt med forældre, det er adskilt fra (artikel 9, stk. 3), at barnets skal høres i alle spørgsmål, som vedrører dette (artikel 12), at barnet har krav på social sikkerhed (artikel 26) og respekt for barnets privatliv (artikel 16).

- Instituttet anbefaler, at der i bemærkningerne s. 40 henvises til Børnekonventionens artikel 12 vedrørende barnets ret til at blive hørt og taget med i afgørelsen af alle spørgsmål, der vedrører barnet.

2.3 Særligt vedrørende forslag til § 11

Med lovforslagets § 11 etableres der mulighed for, at et tilbuds personale, beboere, pårørende og andre anonymt kan henvende sig til socialtilsynet om bekymrende forhold i tilbuddet, en såkaldt whistleblowerordning. Socialtilsynene skal have et telefonnummer og en e-postadresse, hvor beboere, personale og pårørende m.fl. anonymt kan henvende sig om bekymrende forhold i tilbuddet.

Det nævnes i de almindelige bemærkninger til § 11, at for eksempel anbragte unge ikke ved, hvor de skal henvende sig, hvis de oplever bekymrende forhold i et tilbud. Forslaget skal sikre socialtilsynet det bredest mulige oplysningsgrundlag for varetagelse af tilsynsopgaven, og give borgere, pårørende, ansatte m.fl. sikkerhed for, at de ved, hvor de kan rette henvendelse, hvis de oplever en ubehagelig tone eller andre uhensigtsmæssigheder i et tilbud.

Instituttet anbefaler, at det i bemærkningerne uddybes, hvorledes oplysningerne om denne ordning skal formidles til de relevante personer. En sådan oplysning kan f.eks. ske ved at beboere og pårørende ved indflytningen i et tilbud orienteres herom og får udleveret informationsmateriale med mail og telefonnumre. Oplysningerne kan også indgå i informationsmateriale, som altid ligger fremme eller er tilgængeligt.

Da der ofte er tale om udsatte personer, herunder børn, bør informationsmateriale i foldere og pjecer skrives i et let forståeligt sprog, ligesom sådant materiale også bør oversættes til relevante fremmedsprog.

- Instituttet anbefaler, at det i lovforslagets bemærkninger beskrives, hvorledes information om whistleblowerordningen formidles til de relevante persongrupper.

2.4 Særligt vedrørende lovforslaget i forhold til Handicapkonventionen
Institut for Menneskerettigheder har mandat til at fremme, beskytte og
overvåge gennemførelsen af FN's Handicapkonvention i Danmark.

Det er af stor betydning at de sociale tilbud efter serviceloven, som lovforslaget tilsigter at fastsætte nye tilsynsrammer for, overholder Handicapkonventionen. Det gælder bl.a. i relation til artikel 5 om lighed og ikke-diskrimination, artikel 9 om tilgængelighed, artikel 19 om ret til et selvstændigt liv og til at være inkluderet i samfundet, artikel 22 om respekt for privatlivet og artikel 28 om social tryghed. Samtidigt gælder det også i relation til konventionens overordnede principper om bl.a. inklusion i samfundet, selvbestemmelse, inddragelse og rimelig tilpasning. Desuden følger det af konventionens artikel 31, at der skal ske indsamling af statistik og data. Det sker for at kunne formulere og gennemføre politikker og mål, som udmønter bestemmelserne i konventionen, dvs. for løbende at kunne forbedre forholdene for personer med handicap. Også dette er af betydning for de sociale tilbud efter serviceloven.

Det er instituttets opfattelse, at Social- og Integrationsministeriet på grund af lovforslagets åbenlyse betydning for personer med handicap bør tage stilling til forslaget i henhold til Handicapkonventionen. En sådan forpligtelse følger af konventionens artikel 4.

- Instituttet anbefaler, at Social- og Integrationsministeriet vurderer lovforslaget i forhold til Handicapkonventionens artikel 4.

Samtidigt vil der være mange fordele forbundet med overvejelser om, hvordan socialtilsynet kan understøtte en løbende optimering af tilbuddene i overensstemmelse med Handicapkonventionen. Det gælder f.eks. lovforslagets § 1 om lovens formål, §§ 5 og 7 om socialtilsynets godkendelse og tilsyn af egnede sociale tilbud og ikke mindst i forhold til § 6 om socialtilsynets bedømmelsesgrundlag. Konkret bør socialtilsynet f.eks. vurdere, hvorvidt et tilbud er tilgængeligt, om tilbuddet i metode, form og opbygning respekterer selvbestemmelse og privatliv samt sikrer en god inklusion af personer med handicap i samfundet.

- Instituttet anbefaler, at der i udviklingen af bedømmelsesgrundlaget for tilsyn tages udgangspunkt i Handicapkonventionen, herunder om tilbuddet fremmer inklusion og selvbestemmelse.

I den sammenhæng bør der også i forhold til bl.a. lovforslagets § 9 om socialtilsynets årsrapport og §§ 17 og 20 om samarbejde med bl.a.

Socialstyrelsen, ske overvejelser om statistik og dataindsamling som grundlag for at kunne formulere og gennemføre politikker og mål om en løbende forbedring i tilbuddene af f.eks. tilgængelighed, ret til et selvstændigt liv, privatliv mv., jf. konventionens artikel 31.

- Instituttet anbefaler, at der i henhold til Handicapkonventionens artikel 31 indsamles oplysninger, herunder statistik og dataindsamling, som grundlag for at kunne formulere og gennemføre de politikker og mål, som er udmøntet i Handicapkonventionen.

Institut for Menneskerettigheder er opmærksom på, at lovforslaget på flere punkter lægger op til, at social- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler, herunder i forhold til socialtilsynets bedømmelsesgrundlag (§ 6, stk. 3) og årsrapport (§ 9, stk. 2). En sådan hjemmel kan imidlertid efter instituttets vurdering ikke erstatte den påkrævede vurdering af lovforslaget i henhold til Handicapkonventionen. Det skyldes, at det ikke umiddelbart kan antages at alle de relevante elementer efter Handicapkonventionen kan rummes inden for den givne hjemmel.

Institut for Menneskerettigheder står naturligvis til rådighed i forbindelse med Social- og Integrationsministeriets overvejelser om lovforslaget, herunder i forhold til Handicapkonventionen.

Der henvises til j.nr. 2012-9251.

Venlig hilsen

Dennis Toft Sørensen

Frederiksberg den 16. februar 2013

Social- og Integrationsministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Att.
Dan Holmgreen
Specialkonsulent
Elektronisk til: jurintil@sm.dk med kopi til bed@sm.dk og lla@sm.dk

Høring over udkast til forslag til lov om socialtilsyn samt forslag til lov om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og lov om forpligtende kommunale samarbejder (konsekvensændringer som følge af lov om socialtilsyn mv.)

KFBU – Kristelig Forening til Bistand for Børn og Unge vil udtrykke sin tilfredshed med opfordringen fra Social- og Integrationsministeriet til at komme med bemærkninger til ovenstående udkast til lov om socialtilsyn m.v. Generelt vurderer KFBU, at udkast til forslag om socialtilsyn for en stor del imødekommer de forhold, vi gennem Børnesagens Fællesråd tidligere har peget på, og det er således glædeligt, at vi med udkast til forslag til lov om socialtilsyn kan konstatere, at man, ved indførelse af socialtilsyn får løftet anbringelsesområdet kvalitativt og gør det uafhængigt af beliggenhedskommunerne. Vi ser endvidere med stor tilfredshed på, at uddannelseskraft og efteruddannelse bliver et vigtigt indsatsområde for de kommende godkendelses- og tilsynsmyndigheder. Endelig ser vi med tilfredshed på, at Socialstyrelsen sikrer ensartethed på tværs af Socialtilsynene gennem opfølgning og understøttelse af disse.

Vi vil understrege vigtigheden af, at der bliver en indiskutabel adskillelse mellem det generelle og det personrettede tilsyn, da det erfaringsmæssigt er her, der opstår konflikter og kompetencestridigheder. Samtidig er det vigtigt, at der bliver informationspligt mellem de to enheder. Det er vores håb, at dette dilemma vil blive løst på bedste vis.

Vi har en række forhold i udkastet til forslag til lov om socialtilsyn, som vi hermed gerne vil gøre Social- og Integrationsministeriet opmærksom på, og som vi håber, vil bringes ind i det endelige forslag til lov om Socialtilsyn.

Vedr. § 2 stk. 4 omhandlende ”Private tilbud, som nævnt i § 4 stk. 1, der drives af koncerner eller koncernlignende konstruktioner, hører under socialtilsynet i den region, hvor koncernen har sin hovedadresse.”

Konsekvensen af denne mulighed betyder, at man ikke længere fastholder, at de enkelte tilbud skal være selvstændige juridiske enheder. Det kan vi i KFBU kun se på med tilfredshed. Vedrørende begrebet koncern, er dette officielt defineret som en samling af virksomheder bestående af ét moderselskab, ofte et holdingselskab, og et eller flere datterselskaber. Der foreligger en koncern, såfremt moderselskabet kontrollerer – i betydningen styrer – datterselskaberne, og det er ikke afgørende, om kontrollen eksisterer gennem ejerskab. Lovgivningsmæssigt er en koncern efter dansk lov defineret i Kursgevinstloven § 4 stk. 2, og ved koncernforbundne selskaber forstås:

1. selskaber og foreninger m.v., hvor samme aktionærkreds ved fordringens erhvervelse eller på noget senere tidspunkt direkte eller indirekte ejer mere end 50 % af aktiekapitalen i hvert selskab.
2. selskaber og foreninger m.v. hvor samme aktionærkreds ved fordringens erhvervelse eller på noget senere tidspunkt direkte eller indirekte råder over mere end 50 % af stemmerne i hvert selskab.
3. en fond og selskaber, hvori fonden ved fordringens erhvervelse eller på noget senere tidspunkt direkte eller indirekte ejer mere end 50 % af aktiekapitalen i hvert selskab eller
4. en fond og selskaber, hvori fonden ved fordringens erhvervelse eller på noget senere tidspunkt direkte eller indirekte råder over mere end 50 % af stemmerne i hvert selskab.

Det står således rimeligt klart, hvad der forstås ved en koncern, hvis man henholder sig til den officielle definition. Vi vil dog gøre opmærksom på, at det er et begreb, som ikke tidligere har fundet anvendelse indenfor det sociale område.

Når man i udkast til lov om socialtilsyn anvender udtrykket *koncernlignende konstruktioner*, er det vores opfattelse, at man bevæger sig ud i tolkningernes muligheder, og det skaber således usikkerhed om, hvad dette begreb indebærer.

De landsdækkende sociale foreninger som KFBU – Kristelig Forening til Bistand for Børn og Unge, Ungdommens Vel, Jysk Børneforsorg/Fredelhjem, KFUMs Sociale Arbejde, Kirkens Korshær m.fl. har hver for sig en række institutioner, der er selvstændige juridiske enheder, men som både praktisk og historisk er en del af de landsdækkende foreninger. Spørgsmålet er, om disse konstruktioner kan defineres som koncernlignende konstruktioner.

Anbefaling: KFBU anbefaler, at man entydigt får defineret, hvad man i denne sammenhæng forstår ved koncerner og koncernlignende konstruktioner, og hvad det indebærer af muligheder, begrænsninger og forpligtelser.

Vedrørende § 3 omhandlende konsulentvirksomhed og undervisning relateret til socialtilsynets tilsynsfaglige eller socialfaglige viden.

Det har været et tilbagevendende kritikpunkt overfor kommunerne, at man samtidig med at være godkendelses- og tilsynsmyndighed også har skullet kontrollere sig selv. Det er ikke længere tilfældet med den nye reform, og det vil derfor også være hensigtsmæssigt, at man ikke blander

godkendelses- og tilsynsopgaven med konsulentvirksomhed indenfor samme virksomhed. Det er efter vores opfattelse ikke god forretningsetik

Anbefaling: § 3 punkt 1 slettes af udkast til lovforslag.

Vedrørende § 4 omhandlende Socialtilsynets opgaver med godkendelse og driftsorienteret tilsyn med sociale tilbud.

I punkt 1 står: Godkendelse af og driftsorienteret tilsyn med plejefamilier og kommunale plejefamilier.

Det undrer KFBU, at netværksplejefamilier, slægtsplejefamilier og aflastningstilbud ikke er omfattet af det godkendende- og driftsorienterede Socialtilsyn. Med Folketingets vedtagelse af Barnets Reform, hvor man netop anbefaler øget anvendelse af netværksplejefamilier og slægtsplejefamilier vil det være mere end hensigtsmæssigt, at også disse anbringelsesformer bliver underlagt et kvalificeret, uvildigt og kontinuerligt tilsyn. Ønsket om at minimere risikoen for overgreb af enhver art overfor anbragte børn og unge vil blive understøttet ved at bringe disse anbringelsesformer ind under en ny godkendelses- og tilsynsmyndighed. En kendt, men mindre acceptabel, praksis i kommunerne skal i denne forbindelse nævnes: Kommunen anbringer et barn eller ung i aflastning (skal ikke godkendes eller føres tilsyn med – en entydig kommunal beslutning). Efter en periode ønskes barnet anbragt i den pågældende aflastningsfamilie (på fuld tid). Da der er et relationelt forhold (entydig kommunal vurdering) mellem plejebarn og kommende plejefamilie, skal den hidtidige aflastningsplejefamilie derfor ikke godkendes af tilsynsmyndigheden. På den måde kan man omgå den generelle godkendelse som plejefamilie. Vedrørende regionsrådenes tilsynsforpligtelse fremgår det af lovforslagets bemærkninger, at de i den nye godkendelses- og tilsynslov fortsat skal føre tilsyn med § 103 og 104 tilbud samt § 32 og § 36 tilbud. Der åbnes mulighed for, at de nye Socialtilsyn kan overdrages denne opgave. Det er imidlertid KFBU's vurdering, med de meget positive intentioner, den nye reform tilskynder til, at det vil være meget uheldigt, at man allerede fra starten får parallelle tilsynsmyndigheder, hvilket modstiller intentionerne om at få en ensartet og sammenlignelig tilsynsmyndighed.

For KFBU er det vigtigt at påpege de eventuelle utilsigtede "huller", der kan opstå ved, at områder ikke bliver omfattet af godkendelses- og driftstilsynet. KFBU anbefaler derfor også, at aflastningstilbud/ aflastningsfamilier uafhængig af om det sker efter § 84 jf. § 44 (af hensyn til forældrene eller nære pårørende) bliver omfattet af det kommende Socialtilsyn. Endelig skal der gøres opmærksom på, at sikrede afdelinger ikke er nævnt i bemærkninger, hvilket de bør være.

Anbefaling: KFBU anbefaler, at netværksplejefamilier, slægtsplejefamilier og aflastningstilbud herunder aflastningsplejefamilier bliver underlagt det kommende Socialtilsyn. KFBU anbefaler endvidere, at tilbud under §'erne 103, 104, 32 og 36 bliver lagt ind under Socialtilsynene. Endelig at sikrede afdelinger bliver nævnt i bemærkningerne.

Vedrørende § 7 omhandlende at Socialtilsynet udfører driftsorienteret tilsyn med sociale tilbud jf. § 4, for at sikre, at tilbuddene fortsat opfylder de faglige og økonomiske betingelser for godkendelse, jf. § 6. Det driftsorienterede tilsyn har karakter af både kontrol med forholdene i tilbuddet og af dialog med tilbuddet, som skal bidrage til at fastholde og udvikle kvaliteten af tilbuddet.

I stk. 3 står der: ”Socialtilsynet skal som led i det løbende driftsorienterede tilsyn besøge alle omfattede tilbud, jf. § 4, mindst én gang om året. Socialtilsynet skal foretage en konkret vurdering af behovet for antal tilsynsbesøg i hvert enkelt tilbud.

Det kvalitetsløft, som den nye godkendelse- og tilsynsmyndighed – Socialtilsyn - skal være eksponent for, får med udkastet til forslag til lov om socialtilsyn efter KFBUs opfattelse ikke i tilstrækkeligt omfang mulighed for at sikre dette kvalitetsløft gennem kontrol og dialog med tilbuddene ved gennemførelse af mindst et driftsorienteret tilsyn om året. Hidtidig praksis med driftsorienteret tilsyn på anbringelsesområdet har været 2 årlige tilsyn, hvoraf det ene har været uanmeldt. I udkast til forslag om lov om Socialtilsyn fremgår det af bemærkningerne, at der åbnes for mulighed for at foretage mere end et årligt tilsyn, men det er ikke noget krav. Det fremgår ligeledes af bemærkningerne, at tilsynet skal gennemføres ved anvendelse af både anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg. KFBU stiller sig tvivlende overfor, hvorvidt det er muligt at fastholde intentionen om et kvalitetsløft og en dialogisk udvikling i de pågældende anbringelsesformer med kun et årligt driftstilsyn. Over en to årig periode kan det i yderste konsekvens forekomme, at det kun er det ene tilsyn, som vil være udviklingsorienteret, grundet kravet om, at tilsynet skal gennemføres ved anvendelse af både anmeldte og uanmeldte tilsyn. Et uanmeldt tilsyn har først og fremmest et kontrollerende formål og ikke et udviklingsorienteret formål. Der gives imidlertid mulighed for yderligere tilsynsbesøg – hvis Socialtilsynet finder det nødvendigt, men det vil opfattes som en skærpende omstændighed.

Anbefaling: For at fastholde de gode intentioner om et kvalitetsløft anbefaler KFBU, at der som minimum gennemføres mindst 2 tilsynsbesøg pr. tilbud årligt, men at Socialtilsynene selv vurderer, fordelingen af anmeldte og uanmeldte tilsyn. For at sikre udviklingsperspektivet og dialogen bedst mulig mellem anbringelsesstederne og Socialtilsynene kunne de uanmeldte tilsyn nedprioriteres og finde anvendelse i de tilfælde, hvor Socialtilsynene oplever eller får kendskab til uregelmæssigheder på anbringelsesstederne f.eks. gennem den foreslåede wistleblowerordning.

Vedrørende § 11 omhandlende anonym henvendelse til Socialtilsynet. I udkast til forslag om lov om Socialtilsyn fremføres i § 11, at Socialtilsynet skal have et anonymt telefonnummer og en e-postadresse, hvortil et tilbuds personale, beboere, pårørende og andre kan henvende sig anonymt om bekymrende forhold i tilbuddet.

KFBU vurderer, at kravet om anonymitet er hensigtsmæssigt al den stund, det tjener det formål at beskytte personer overfor repressalier af enhver art fra den anklagedes side. Det betyder dog ikke, at det er hensigtsmæssigt, at Socialtilsynet ikke orienterer det anklagede tilbud om klagen og efterfølgende undersøger klagens pålidelighed. Det er vigtigt at være opmærksom på, at en sådan anonym ordning kan være en ”skraldespand” for allehånde klager både berettigede og uberettigede, og hvor klagen kan have både et privat og et mere alment udgangspunkt. Uden en dialog med ledelsen om sådanne forhold, vil det være vanskeligt at etablere og vedligeholde et udviklingsperspektiv for samarbejdet mellem tilbud og Socialtilsynet.

Anbefaling: KFBU anbefaler muligheden for anonyme klager, men anbefaler samtidig, at ledelsen på tilbuddene bliver orienteret om de anonyme klager.

Vedrørende § 12 omhandlende tilbuddenes oplysningspligt. KFBU ser med stor tilfredshed på, at man gør tilbuddene så gennemskelige som mulig for alle parter. Det er velkendt og veldokumenteret, at kommunerne i mange sammenhænge har haft vanskeligt ved at leve op til kravet om beskrevne lovpligtige handleplaner inden anbringelse, men også opfølgning på eksisterende handleplaner samt de årlige samtaler med de anbragte børn og unge. Det vil således være hensigtsmæssigt, at de kommende Socialtilsyn bliver den institution, der kan følge op på dette meget vigtige område og få kompetence til at være den udfarende kraft i forhold til kommunerne i tilfælde, hvor dette krav ikke bliver efterlevet. På den måde bliver forudsætningen for anbringelsen det vigtige element, der danner det kvalitative grundlag for anbringelsesforløbet.

Anbefaling: Som en naturlig del af Socialtilsynenes opgave skal de sikre sig, at der foreligger handleplaner på de børn og unge, der er anbragt, og at de er opdaterede. I tilfælde af, at de ikke foreligger eller er opdateret, skal Socialtilsynet påpege dette overfor den anbringende kommune.

Vedrørende § 13 omhandlende tilbuddenes budget.

KFBU ser frem til, at de nye Socialtilsyn vil forholde sig til de gældende regler for godkendelse af private tilbud, og ikke som flere kommuner i dag praktiserer gældende regler. Den detailstyring af budgetterne, som i dag praktiseres fra flere kommuners side er ikke i overensstemmelse med gældende regler, og er til stor gene og forbundet med mange uforståelige forhandlinger for de private tilbud. Det er derfor vigtigt, at de kommende Socialtilsyn, som bemannes med tidligere kommunale tilsynsmedarbejdere, bliver opdateret i forhold til gældende regler for godkendelse af private tilbud. KFBU vil endvidere gøre opmærksom på et tilbagevendende problem i forhold til at skabe gennemskelighed og sammenligningsgrundlag mellem private tilbud og offentlige tilbud. I dag er det ikke muligt at foretage denne øvelse på et oplyst grundlag. Dette skyldes kommunernes manglende vilje til at analysere og opgøre, hvilke reelle udgifter, der er forbundet med et kommunalt tilbud. Det er blandt begrundet i disse forhold, at private tilbud ofte får skyld for at være dyrere end offentlige tilbud. Det er vigtigt i et fremtidig Socialtilsyn, at private og offentlige tilbud kan sammenlignes ud fra helt objektive kriterier, hvilket vil understøtte muligheden for benchmarking af tilbud.

Anbefaling: KFBU anbefaler, at den detailstyring mange kommuner i dag udøver vedrørende godkendelse af budgetter ophører, og at fremtidig praksis tager udgangspunkt i den reviderede lovgivning. Endvidere anbefaler KFBU, at der stilles krav til alle tilbud, såvel private som kommunale, om gennemskelighed i alle udgifter, der vedrører et tilbud, så der skabes mulighed for reel benchmarking mellem tilbuddene såvel private som kommunale/regionale.

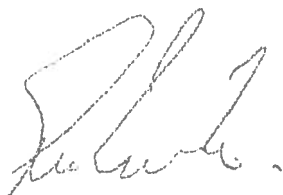
Vedrørende § 17 omhandlende fastsættelse af nærmere regler om kommunikation mellem Socialtilsynet, tilbuddene, kommunerne, regionerne og Socialstyrelsen.

Erfaringsmæssigt har nyetablerede institutioner, styrelser m.v. et stort behov for at udvikle nye digitale programmer og systemer, der skal gøre kommunikation, registrering m.v. lettere og mere

sikkert. I mange tilfælde er der både gode intentioner og behov for det, men vi har også konstateret, at det er meget nemt at sætte krav om sådanne programmer og systemer, når man uden videre kan sende regningen til dem, man skal samarbejde om opgaverne med. At kommunikationen skal leve op til almindelig anvendte systemer er indlysende, men man bør være opmærksom på de relativt store omkostninger (økonomisk, medarbejdermæssige), man påfører tilbuddene i tilfælde af krav om implementering af særlige programmer.

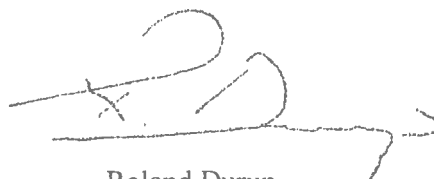
Anbefaling: Opmærksomhed overfor omkostningsrige investeringer i programmer o.l. som man påfører tilbuddene.

Afrunding. KFBU vil gerne give udtryk for stor tilfredshed med den måde, Social- og Integrationsministeriet og Socialstyrelsen har involveret såvel kommunale, regionale og private aktører i hele arbejdet omkring den nye Godkendelses- og tilsynsreform. Vi er overbeviste om, at det lovarbejde, der allerede er i gang, vil skabe de bedste betingelser for, at de nye Socialtilsyn sikrer det kvalitetsløft, gennemsækelighed og ensartethed, som har været intentionen. KFBU – Kristelig Forening til Bistand for Børn og Unge, som er en af de største landsdækkende sociale foreninger i Danmark, stiller sig naturligvis til rådighed med viden og erfaringer også i det arbejde, der ligger foran os og forventer, at samarbejdet med Social- og Integrationsministeriet og Socialstyrelsen fortsat må kunne berige hinanden.

Ebbe W. Lorenzen
Generalsekretær

Med venlig hilsen

Roland Durup
Souschef

Social- og Integrationsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Vedrørende svar på høring over udkast til forslag til Lov om socialtilsyn vedrørende dato for ikrafttrædelse af de nye Socialtilsyn.

KL har ved flere lejligheder påpeget, at det er meget uhensigtsmæssigt, at ikrafttrædelsesdatoen den 1. november 2013 ligger midt i et budgetsår. Det betyder, at kommunerne vil være nødsaget til at genåbne deres budgetter som følge af flytningen af den store opgave. Det vil være særdeles ressourcekrævende, og KL vurderer, at det vil være ressourcer, som bedre kunne bruges på andre opgaver.

Dertil kommer, at der ikke vil være nok tid til at sikre den nødvendige it-understøttelse, som er en forudsætning for at sikre et kvalitetsløft af tilsynet. Store dele af den nødvendige it-understøttelse, eksempelvis it-understøttelsen af kvalitetsmodellen, eksisterer ikke i dag. Denne skal først udvikles og endelig vedtages til oktober. Derfor vurderes det ikke at være realistisk at nå at udvikle it-understøttelse af modellen inden 1. november 2013.

Desuden har alle kommuner, både de fem tilsynskommuner og de øvrige 93 kommuner, ganske kort tid til at implementere de kommende bekendtgørelser, som først forventes at ligge klar den 1. oktober 2013. Dette er særligt problematisk, da væsentlige forhold for socialtilsynets drift først fastlægges heri. Fx fastlægges nærmere regler for finansiering først i en kommende bekendtgørelse, der forventes vedtaget til september/oktober.

Ifølge principperne i virksomhedsoverdragelsesloven kan de medarbejdere, der skal overføres til de fem tilsynskommuner, først varsles på det tidspunkt, hvor loven vedtages. Det vil sige, at de berørte medarbejdere først vil kunne varsles tidligst 1. juni 2013. Det betyder, at de medarbejdere, der skal overdrages, og hvor der er væsentlige vilkårsændringer på grund af afstand til den nye arbejdsplads, skal varsles svarende til medarbejderens

Den 13. februar 2013

Sags ID: 1657530
Dok.ID: 1657530

HGH@kl.dk
Direkte 3370 3249
Mobil 4025 7643

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S
Telefon 3370 3249

www.kl.dk
Side 1/2

individuelle opsigelsesvarsel. Hvis medarbejderens opsigelsesvarsel således er seks måneder, hvilket ikke er usædvanligt, vil medarbejderen ved varslings den 1. juni 2013 først kunne overdrages den 1. januar 2014.

KL skal derfor endnu engang påpege, at det er uhensigtsmæssigt og også unødigt ressourcekrævende, at de fem tilsynskommuner skal være færdige og fuldt funktionsdygtige midt i et kalenderår.

KL vil på baggrund af de ovenfor nævnte argumenter stærkt anbefale, at lovens forudsatte ikrafttrædelse flyttes fra den 1. november 2013 til den 1. januar 2014.

Med venlig hilsen

Tina Wahl

Social- og Integrationsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Sendt til: jurini@sm.dk , becb@sm.dk og lla@sm.dk .

KL's hørings svar til Lov om Socialtilsyn

Social- og Integrationsministerier har ved mail fra den 21. januar 2013 bedt KL om eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til Lov om socialtilsyn samt forslag til lov om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og lov om forpligtende samarbejder (konsekvensændringer som følge af lov om socialtilsyn m.v.).

KL tager forbehold for de økonomiske konsekvenser i henhold til DUF-princippet. Forslaget indeholder en stor udvidelse af såvel omfanget som indholdet i tilsyns- og godkendelsesopgaven set i forhold til eksisterende krav. Forslaget vil derfor virke udgiftsdrivende og begrænser på flere punkter kommunernes råderum og styringsmuligheder.

KL har følgende generelle bemærkninger til de to nævnte udkast til lovforslag:

KL ser positivt på hensigten med et kvalitetsløft af både godkendelser og tilsyn til gavn for den enkelte borger i tilbuddene.

KL beklager dog fortsat, at man har valgt en centralistisk model, hvor tilsynet samles i fem store enheder. Det er ærgerligt, at der skal etableres fem meget store administrative enheder, hvor man mister nærheden, og hvor det bliver meget sværere at sikre den løbende kontakt og dialog, der skal være mellem tilsynskommunerne og de øvrige kommuner.

Det er i forlængelse af ovenstående afgørende for KL, at der sikres den rette balance mellem socialtilsynets ansvar for at påse kvaliteten i tilbuddene overfor respekten for den enkelte kommunes ret til politisk at tage ansvar for sine egne tilbud, og dermed også bestemme indholdet i tilbuddet og grundlaget herfor, fx bygningsstandard, normeringer og personalekompetencer.

Den 18. februar 2013

Sags ID: 1598498
Dok.ID: 1598498

JBS@kl.dk
KHK@kl.dk
Direkte 3370 3276
Mobil 2252 1099

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S
Telefon 3370 3276

www.kl.dk
Side 1/10

Særligt i forhold til socialtilsynets muligheder for at udstede påbud synes denne balance at ruppe. Socialtilsynet bør ikke kunne specificere den konkrete løsning, men blot angive hvilket problem, der bør løses af den kommunale, regionale eller private tilbuds-ejer. En forkert balance vil tilmed medføre uklarhed om ansvaret for den løsning, der vælges.

Endvidere ser KL det som positivt, at det i højere grad bliver muligt at få indsigt i, hvad kommunerne får for pengene i de enkelte tilbud. For at få det fulde udbytte heraf og sikre tilstrækkelig gennemsigtighed skal der også ske en justering af Tilbudsportalen.

Udsættelse af ikrafttrædelsesdatoen

KL skal kraftigt opfordre til, at ikrafttrædelsesdatoen ændres fra 1. november 2013 til 1. januar 2014.

KL har ved flere lejligheder påpeget, at det er meget u hensigtsmæssigt, at ikrafttrædelsesdatoen den 1. november 2013 ligger midt i et budgetsår. Det betyder, at kommunerne vil være nødsaget til at genåbne deres budgetter som følge af flytningen af den store opgave. Det vil være særdeles ressourcekrævende, og KL vurderer, at det vil være ressourcer, som bedre kunne bruges på andre opgaver.

Desuden har alle kommuner, både de fem tilsynskommuner og de øvrige 93 kommuner, ganske kort tid til at implementere de kommende bekendtgørelser, som først forventes at ligge klar den 1. oktober 2013. Dette er særligt problematisk, da væsentlige forhold for socialtilsynets drift først fastlægges heri. Fx fastlægges nærmere regler for finansiering først i en kommende bekendtgørelse, der forventes vedtaget til september/oktober.

Ifølge principperne i virksomhedsoverdragelsesloven kan der for de medarbejdere, der skal overføres til de fem tilsynskommuner, først træffes afgørelse om varsling på det tidspunkt, hvor loven er vedtaget. Det vil sige, at der først kan træffes afgørelse om varsling af de berørte medarbejdere i juni 2013. Det betyder, at de medarbejdere, der skal overdrages, og hvor der er væsentlige vilkarsændringer på grund af afstand til den nye arbejdsplads, skal varsles svarende til medarbejderens individuelle opsigelsesvarsel. Hvis medarbejderens opsigelsesvarsel således er seks måneder, hvilket ikke er usædvanligt, vil medarbejderen ved varsling i juni 2013 først kunne overdrages den 1. januar 2014.

Såfremt ikrafttrædelsestidspunktet fastholdes til 1. november 2013, anbefaler KL, at det særligt i lovbemærkningerne til § 23 præciseres, hvordan retsstillingen for overgangen er for den overdragende kommune, tilsynskommunen samt den medarbejder, der bliver berørt af, at opgaveoverførsel sker for udlobet af medarbejderens opsigelsesvarsel.

KL skal derfor endnu engang påpege, at det er uhensigtsmæssigt og også unødigt ressourcekrævende, at de fem tilsynskommuner skal være færdige og fuldt funktionsdygtige skævt i et kalenderår.

KL har ved brev af 14. februar 2013 rettet særskilt henvendelse herom til Social- og Integrationsministeriet med opfordring til udsættelse af ikrafttrædelse til den 1. januar 2014.

Centralt medansvar for IT-understøttelse af de fem tilsynskommuners arbejde

Det fremgår af forslaget, at social- og integrationsministeren kan fastsætte regler om, at kommunikationen skal foregå digitalt og om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur og lignende.

KL vil stærkt anbefale, at man også fra staten tager medansvar for udvikling af it-systemer. Det handler om økonomi, finansiering og indhold. Det er helt afgørende for måden at føre tilsyn på, at arbejdet er understøttet af et velfungerende it-system.

Dette gælder ikke kun for selve indberetningen og indholdet i Tilbudsportalen. Det handler i høj grad om IT-understøttelsen af grundlaget for indberetning af disse oplysninger, for udarbejdelse af rapporter til centralt hold m.v. Flere dele af tilsyns- og godkendelsesopgaven er i dag it-understøttet forskelligt og noget er slet ikke it-understøttet. Fx eksisterer der ikke et samlet overblik over plejefamilieområdet, som er tilgængeligt for samtlige kommuner.

Det er således ikke tilstrækkeligt, at der planlægges med færdige papirversioner af kvalitetsskemaer, oplysningsskemaer m.v. til efteråret 2013. Planlægningen af IT-understøttelsen skal igangsættes allerede nu og parallelt med de redskaber, der skal benyttes af tilsynskommunerne. Det er redskaber, som Socialstyrelsen er ansvarlig for at udvikle.

Derfor vurderes det ikke at være realistisk at nå at udvikle it-understøttelse af modellen inden 1. november 2013.

KL anbefaler derfor, at social- og integrationsministeren sætter sig i spidsen for udvikling af en it-understøttelse, der i praksis kan understøtte de fem tilsynskommuners arbejde.

Flere bekendtgørelser på vej

Forslaget indeholder en lang række bestemmelser, der med få undtagelser indeholder hjemmel til, at social- og integrationsministeren i en bekendtgø-

relse kan eller skal fastsætte nærmere regler på området. Det er derfor svært helt konkret, at forholde sig til det eksakte indhold i forslaget.

Det fremgår desværre ikke klart af forslaget, hvad de enkelte bekendtgørelser kommer til at indeholde. Det er imidlertid klart, at flere afgørende forhold for socialtilsynets drift først bliver fastlagt i den kommende bekendtgørelse, herunder eksempelvis nærmere regler om finansiering af socialtilsynenes drift.

For at undgå, at manglende klarhed om reglerne bliver en hindring for en god start for socialtilsynene, er der derfor behov for, at bekendtgørelserne udarbejdes hurtigst muligt.

KL vil derfor anbefale, at KL sammen med de fem tilsynskommuner hurtigt inviteres og inddrages i udarbejdelsen af de enkelte bekendtgørelser.

Brug af private leverandører

I forslaget fremgår det ikke klart, om de fem tilsynskommuner, kan benytte sig af private leverandører til det sagsforberedende arbejde.

KL vil kraftigt opfordre til, at denne mulighed tydeliggøres, så de fem tilsynskommuner kan anvende private leverandører akkurat, som det er muligt at gøre i dag.

Afgrænsning og overgang for botilbud omfattet af socialtilsynet

Der er i lovudkastet (§ 4, stk. 1) en uklar afgrænsning af de botilbud, som ikke har hjemmel som bolig i serviceloven, men som foreslås omfattet af socialtilsynet (de såkaldte §85-botilbud, hvor boligen fx er etableret efter almenboliglovgivningen).

I udkastet til lovforslag er beskrevet, at tilsynet med disse tilbud forbliver i kommunerne/regionen indtil Socialtilsynet træffer afgørelse om, hvorvidt hvert enkelt tilbud skal være omfattet af godkendelse og tilsyn fra Socialtilsynet.

Det vil være størstedelen af de kommunale botilbud til voksne, der formentlig vil opfylde kriterierne for at blive omfattet af socialtilsynet.

Det er uheldigt, at der bliver meget stor usikkerhed om, hvorvidt og hvornår tilsynet reelt overdrages fra kommunen til det nye Socialtilsyn, både for kommunens dimensionering af eget tilsyn og for at virksomhedsoverdrage medarbejdere til det nye Socialtilsyn.

KL skal opfordre til, at afgrænsningen af disse botilbud bliver tydeligere, og at der allerede fra lovens ikrafttrædelse er klarhed om, hvilke tilbud socialtil-

synet skal godkende og føre tilsyn med, og hvilke der forbliver den enkelte kommunes tilsynsansvar.

Dagbehandlingstilbud og BPA bør være omfattet af de nye socialtilsyn

I udkastet til lovforslag foreslås, at ordningen alene omfatter tilbud, som er oprettet og drives efter serviceloven, og som tilbyder døgnophold til børn, unge eller voksne eller som tilbyder ambulante stofmisbrugsbehandling.

KL stiller sig uforstående overfor, at dagbehandlingstilbud for både børn og voksne ikke er omfattet af socialtilsynet, blandt andet fordi mange dagbehandlingstilbud er integreret i opholdsstedet/botilbuddet. Det har KL og flere kommuner påpeget og efterlyst igennem flere år. Kommunerne mangler hjemmel til at føre økonomisk eller pædagogisk tilsyn med behandlingsdelen i dagbehandlingstilbud for at kunne sikre kvalitet i tilbuddene.

At dagbehandlingstilbud ikke er omfattet betyder samtidig, at hver enkelt kommune skal bevare egne kompetencer i forhold til tilsyn og godkendelse, men får indsnævret sit kompetencefelt betydeligt med risiko for, at det går ud over den faglige bæredygtighed.

Bevæggrunden for ikke at tage dagbehandlingstilbud med er, at det kun er døgntilbud, der er omfattet af lovforslaget. Dette er dog ikke helt i overensstemmelse med sandheden, idet lovgiver har valgt at lade ambulante behandling af stofmisbrugere være omfattet. KL må derfor på det kraftigste opfordre til, at der skabes hjemmel til, at også dagbehandlingstilbud bliver omfattet af socialtilsynet.

Samtidig undrer det KL, at det ikke er overvejet, at socialtilsynet også skal godkende og føre tilsyn med firmaer, der udfører BPA, som jo både er døgnbehandling, og hvor der har været en del offentlig kritik. Også her kan der forudses et problem med at bevare den nødvendige kommunale ekspertise i hver enkelt kommune til at føre den vanskelige kontrol med BPA-firmaers administration af midler og levering af hjælpen, således som det også er tydeliggjort i række kritiske TV- og dagbladsartikler de sidste par år.

Plejefamilier

KL ser store udfordringer i forhold til lovforslagene på familieplejeområdet.

Det fremgår ikke klart af lovforslaget, om socialtilsynet fremover har ansvaret for rekruttering af generelt egnede plejefamilie. Det er ligeledes uklart, om socialtilsynet skal varetage hele undersøgelses- og godkendelsesprocessen af generelt egnede plejefamilier.

Endelig er det uklart i lovforslaget, hvilken rolle Socialtilsyn skal have i forhold til supervision og efteruddannelse af plejefamilier og i matchning mellem plejefamilie og det enkelte barn.

Det er vigtigt at sikre, at de nye Socialtilsyn ikke både fører tilsyn, matcher, yder supervision og efteruddannelse til den samme plejefamilie. Der kan medføre risiko for, at Socialtilsynet fører tilsyn med sig selv.

Dertil kommer, at det er helt afgørende for kommunernes fremtidige mulighed for at rekruttere og anbringe børn i generelt egnede plejefamilier, at der er en klar og tydelig ansvarsfordeling mellem Socialtilsynet og den anbringende kommune, og at godkendelsesprocessen og tilsynet opleves som ubureaukratisk for plejefamilierne.

KL vil derfor kraftigt opfordre til, at Socialtilsynet alene får ansvaret for at godkende og føre tilsyn med generelt egnede plejefamilier. De øvrige omtalte opgaver skal fortsat varetages af de anbringende kommune. Det bør tydeliggøres i lovgivningen, hvilke opgaver Socialtilsynet fremover skal løfte på området.

Aflastningsfamilier skal fremgå af lovgivningen

KL vil på det kraftigste anbefale, at aflastningsfamilier nævnes i forslaget. Ikke kun i lovtæksten i ny Lov om socialtilsyn men også i Serviceloven, så både godkendelse, tilsyn og brug af aflastningsfamilier hjemles i lovgivningen. Aflastningsfamilier opfattes som døgntilbud og er derfor omfattet af det nye socialtilsyn. Det kan derfor undre, at lovgiver konsekvent undlader at nævne aflastningsfamilier. KL vil i den forbindelse gerne henvise til, at "aflastningsfamilier" sidst er blevet nævnt i bemærkningerne til L. 154, 07/08 2. samling, fremsat den 28. marts 2008. Her fremgår, at aflastningsfamilier kun skal have to dages grundkursus i forbindelse med godkendelsen. Lovgiver må derfor anerkende, at der er noget der hedder aflastningsfamilier, og at disse ligesom andre døgntilbud, bør fremgå af lovgivningen.

Koordinering mellem behandlingsdel i tilbuddene og ydelser efter andre lovgivninger

I de sociale døgntilbud leveres også ydelser efter andre lovgivninger end den sociale lovgivning. Det gælder bl.a. intern skole efter Folkeskoleloven og sundhedsfaglige ydelser efter sundhedslovgivningen.

Socialtilsynet omfatter imidlertid kun godkendelse af og tilsyn med ydelser efter den sociale lovgivning. Det betyder, at hvert enkelt tilbud skal have flere forskellige tilsynsbesøg gående på forskellige dele af deres aktiviteter selvom disse aktiviteter normalt vil være en fuldstændig integreret del af tilbuddet. Tilmed er det i dag på flere områder uklart, hvilken tilsynsmyndighed der egentlig har hjemlen til og ansvaret for bestemte aktiviteter (fx mellem det sociale tilsyn og embedslægetilsynet). Der er risiko for både en

ineffektiv udnyttelse af ressourcerne et suboptimalt tilsyn. I værste tilfælde vil det ske, at forskellige tilsynsmyndigheder vil vurdere et forhold forskelligt, og tilbuddet vil stå med tvivl om, hvilken tilsynsmyndighed man skal rette sig efter.

KL vil derfor anbefale, at det klart og tydeligt kommer til at fremgå af forslaget, at tilbuddet så vidt muligt ses som én samlet virksomhed, der skal godkendes og fores tilsyn med, og at arbejdsdeling og koordinering af godkendelse og tilsyn af aktiviteter efter andre lovgivninger fremgår helt klar og tydelig for alle parter.

Socialstyrelsens rolle og kompetencer

I forslaget fremgår, at Socialstyrelsen skal følge den løbende praksis samt foretage stikprover og understøtte udførelsen af godkendelses- og tilsynsopgaven. Det fremgår blot ikke af forslaget, hvad det er for en faglighed Socialstyrelsen skal have i forhold til at kunne agere ”overdommere” overfor de fem tilsynskommuner.

KL anbefaler derfor, at det kommer til at fremgå af forslagens bemærkninger, hvilken faglighed Socialstyrelsen skal have, for at kunne varetage sine opgaver i forhold til de fem tilsynskommuner. Det bør således fremgå, at Socialstyrelsen akkurat som de personer, der fører tilsyn med tilbuddene, skal have en stærk faglig indsigt i blandt andet økonomi, jura, pædagogik og sociale metoder.

Etableringsomkostninger

Overgangen til de nye socialtilsyn kræver store organisatoriske forandringer i alle kommuner. Særligt de fem tilsynskommuner har en udfordring, da de skal opbygge en ny organisation fra bunden.

Det fremgår ikke af lovforslaget eller bemærkningerne, at der afsættes midler til opstarten af socialtilsynene. Det er vanskeligt at se, hvorledes de fem tilsynskommuner kan være funktionsdygtige allerede den 1. november 2013 uden midler at gøre sig klar med.

De fysiske rammer med lokaleindretning, kontormøbler, brugbare pc'er og printere, der skal leases/indkøbes biler og meget mere, skal være klar, så der er en fungerende arbejdsplads den 1. november 2013. Herudover skal der aflønnes en projektleder, der kan koordinere hele arbejdet med etableringen, medarbejdere skal uddannes og oplæres i den nye kvalitetsmodel inden den 1. november 2013,

Det er således afgørende for, at de nye socialtilsyn kan være funktionsdygtige fra første dag, at der har ligget et godt forberedende arbejde forud. Det

er et ressourcekrævende arbejde, som langt vil overstige en mio. kr. pr. socialtilsyn, som ministeriet mundtligt har tilkendegivet som en mulighed.

KL vil i den forbindelse henvide til, at kommunerne i forbindelse med etablering af Bornehusene har fået kompensation til etablering af Bornehusene, om end der her er tale om væsentligt mindre nye organisationer. Det kan derfor undre, at der ikke er lagt op til at afsætte finansiering til opstart af hver af de fem socialtilsyn til denne store og vigtige opgave.

Indbold i finansieringsmodellen

KL støtter den valgte finansieringsmodel for tilsyns- og godkendelsesopgaven. Socialtilsynene varetager dog også andre opgaver end selve tilsyns- og godkendelsesopgaven. Det drejer sig primært om opgaver vedrørende håndtering af indberetninger om magranvendelse i tilbuddene, administration af mails og opringninger fra borgeren, de påførende og de ansatte i tilbuddene (whistleblower-funktionen), osv. Der er behov for, at der også indarbejdes en hjemmel til opkrævning af finansiering for disse opgaver.

Ministeriet lægger op til, at der fra centralt hold skal fastsættes faste størrelseskategorier, som skal danne grundlag for takstdifferentiering. KL mener, at det bør være op til de enkelte socialtilsyn, at fastlægge, hvilke parametre de arbejder med for takstdifferentieringen.

Uanset om størrelseskategorierne fastsættes centralt eller lokalt vil der dog være behov for, at der gives hjemmel til, at der undtagelsesvist i helt ekstraordinære situationer kan opkræves 'tillægstakster', hvor særlige forhold gør, at forberedelsen og gennemførelsen fx af tilsynet vil være særligt krævende. Det kan fx være tilfælde, hvor en koncern har filialer spredt over hele landet, og der er mange pengestrømme at følge op på. Det kan ligeledes være tilsyn med skibsprojekter, der skal gennemføres på stedet hvor skibet aktuelt opholder sig, hvilket typisk vil kræve ekstra rejseaktivitet.

Dokumenterede uddannelsesmæssige kompetencer

I forslaget fremgår det, at det vil være svært for et tilbud at blive godkendt, hvis tilbuddets personale ikke har de fornødne dokumenterede uddannelsesmæssige kompetencer.

KL vil meget anbefale, at der ikke bør være krav om, hvilke dokumenterede uddannelsesmæssige kompetencer personalet i tilbuddet bør have. Det, der bør være afgørende, er, om tilbuddets personale på kvalificeret vis kan varetage opgaven med den givne målgruppe i tilbuddet. Det bør ikke være afgørende, hvilken eksakt uddannelse den pågældende har. Det handler derimod om, hvilke relevante kompetencer den pågældende har.

Vurdering af tilbuddenes metodeanvendelse

Af lovdokumentets bemærkninger (s. 15) er givet et eksempel til belysning af en situation, hvor der kan ske ophør af en godkendelse. Her er beskrevet: ”Det foreslås derfor i lovforslagets § 5, stk. 4, at en godkendelse kan bringes til ophør, hvis betingelserne for godkendelse ikke længere er til stede. Det vil f.eks. efter en konkret vurdering kunne være tilfældet, hvis ny viden betyder, at en bestemt metode ikke længere kan anses for at være egnet til målgruppen”.

Det må pointeres, at en godkendelse gives (eller ophører) efter en samlet vurdering af den fornødne faglige kvalitet (og økonomiske bæredygtighed), som der står i § 6.

Tilsynets grundlag for at vurdere den faglige kvalitet bør især baseres på de resultater af effekt for borgerne, som tilbuddet kan dokumentere, således at også effektive metoder, der er mindre ressourcekrævende, kan bruges. Der kan ikke være rigtigt, at kommunerne skal bruge flere ressourcer på at nå et resultat, blot fordi nogle metoder er evidensbaserede, mens andre ikke er blevet det endnu. Det må være de konkrete resultater, der afgør om en metode er acceptabel eller ej.

Tilkøbsydelser

Det er væsentligt, at de øvrige 93 kommuner har mulighed for at tilkøbe ydelser hos de fem socialtilsyn. Lovgiver har allerede nævnt nogle af de tilkøbsydelser, som de fem tilsynskommuner kan tilbyde. KL vil anbefale, at lovgivningen ikke indeholder en udtømmende opremsning af, hvilke ydelser tilsynskommunerne kan tilbyde.

KL vil desuden anbefale, at tilkøbsydelser alene udbydes efter aftale mellem de fem tilsynskommuner og de øvrige kommuner. Herunder fx ydelser om hjælp til matchning af børn og plejefamilier. Som forslaget er udformet fremgår det, at de fem tilsynskommuner mod betaling af vederlag *skal* tilbyde bistand om matchning.

Det fremgår ikke klart af lovforslaget hvorledes finansieringen af eventuelle tilkøbsydelser konkret skal beregnes.

KL skal anbefale, at der bliver mulighed for fleksibilitet i finansieringen afhængig af tilkøbsydelsens karakter. I nogle tilfælde vil det fx være relevant med omkostningsbaseret takstfinansiering og i andre tilfælde en nærmere defineret abonnementsordning. Der bør således ikke lægges en fast model for finansieringen af de forskelligartede ydelser ned over alle ydelser. I stedet vil KL opfordre til, at det inden for nogle givne rammer bliver op til tilsynskommunerne i samarbejde med de øvrige kommuner i deres dæk-

ningsområde at beslutte, hvilken finansieringsmodel, der findes mest hensigtsmæssig i forhold til de forskellige ydelser.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Jane Wiis', written over the printed name.

Jane Wiis
direktor

Social- og Integrationsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Sendt til: jurint@sm.dk , beb@sm.dk og lla@sm.dk .

KL's horings svar til Lov om Socialtilsyn

Social- og Integrationsministeriet har ved mail fra den 21. januar 2013 bedt KL om eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til Lov om socialtilsyn samt forslag til lov om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og lov om forpligtende samarbejder (konsekvensændringer som følge af lov om socialtilsyn m.v.).

KL tager forbehold for de økonomiske konsekvenser i henhold til DUT-princippet. Forslaget indeholder en stor udvidelse af såvel omfanget som indholder i tilsyns- og godkendelsesopgaven set i forhold til eksisterende krav. Forslaget vil derfor virke udgiftsdrivende og begrænser på flere punkter kommunernes raderum og styringsmuligheder.

KL har følgende generelle bemærkninger til de to nævnte udkast til lovforslag:

KL ser positivt på hensigten med et kvalitetsløft af både godkendelser og tilsyn til gavn for den enkelte borger i tilbuddene.

KL beklager dog fortsat, at man har valgt en centralistisk model, hvor tilsynet samles i fem store enheder. Det er ærgerligt, at der skal etableres fem meget store administrative enheder, hvor man mister nærheden, og hvor det bliver meget sværere at sikre den løbende kontakt og dialog, der skal være mellem tilsynskommunerne og de øvrige kommuner.

Det er i forlængelse af ovenstående afgørende for KL, at der sikres den rette balance mellem socialtilsynets ansvar for at påse kvaliteten i tilbuddene overfor respekten for den enkelte kommunes ret til politisk at tage ansvar for sine egne tilbud, og dermed også bestemme indholdet i tilbuddet og grundlaget herfor, fx bygningsstandard, normeringer og personalekompetencer.

Den 18. februar 2013

Sags ID: 1598498
Dok.ID: 1598498

JBS@kl.dk
KHK@kl.dk
Direkte 3370 3276
Mobil 2252 1099

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S
Telefon 3370 3276

www.kl.dk
Side 1/10

Særligt i forhold til socialtilsynets muligheder for at udstede påbud synes denne balance at tippe. Socialtilsynet bør ikke kunne specificere den konkrete løsning, men blot angive hvilket problem, der bør løses af den kommunale, regionale eller private tilbuds-ejer. En forkert balance vil tilmed medføre uklarhed om ansvaret for den løsning, der vælges.

Endvidere ser KL det som positivt, at det i højere grad bliver muligt at få indsigt i, hvad kommunerne får for pengene i de enkelte tilbud. For at få det fulde udbytte heraf og sikre tilstrækkelig gennemsigtighed skal der også ske en justering af Tilbudsportalen.

Udsættelse af ikrafttrædelsesdatoen

KL skal kraftigt opfordre til, at ikrafttrædelsesdatoen ændres fra 1. november 2013 til 1. januar 2014.

KL har ved flere lejligheder påpeget, at det er meget u hensigtsmæssigt, at ikrafttrædelsesdatoen den 1. november 2013 ligger midt i et budgetsår. Det betyder, at kommunerne vil være nødsaget til at genåbne deres budgetter som følge af flytningen af den store opgave. Det vil være særdeles ressourcekrævende, og KL vurderer, at det vil være ressourcer, som bedre kunne bruges på andre opgaver.

Desuden har alle kommuner, både de fem tilsynskommuner og de øvrige 93 kommuner, ganske kort tid til at implementere de kommende bekendtgørelser, som først forventes at ligge klar den 1. oktober 2013. Dette er særligt problematisk, da væsentlige forhold for socialtilsynets drift først fastlægges heri. Fx fastlægges nærmere regler for finansiering først i en kommende bekendtgørelse, der forventes vedtaget til september/oktober.

Ifølge principperne i virksomhedsoverdragelsesloven kan der for de medarbejdere, der skal overføres til de fem tilsynskommuner, først træffes afgørelse om varsling på det tidspunkt, hvor loven er vedtaget. Det vil sige, at der først kan træffes afgørelse om varsling af de berørte medarbejdere i juni 2013. Det betyder, at de medarbejdere, der skal overdrages, og hvor der er væsentlige vilkårsændringer på grund af afstand til den nye arbejdsplads, skal varsles svarende til medarbejderens individuelle opsigelsesvarsel. Hvis medarbejderens opsigelsesvarsel således er seks måneder, hvilket ikke er usædvanligt, vil medarbejderen ved varsling i juni 2013 først kunne overdrages den 1. januar 2014.

Såfremt ikrafttrædelsestidspunktet fastholdes til 1. november 2013, anbefaler KL, at det særligt i lovbemærkningerne til § 23 præciseres, hvordan retsstillingen for overgangen er for den overdragende kommune, tilsynskommunen samt den medarbejder, der bliver berørt af, at opgaveoverførsel sker for udlobet af medarbejderens opsigelsesvarsel.

KL skal derfor endnu engang påpege, at det er uhensigtsmæssigt og også unødigt ressourcekrævende, at de fem tilsynskommuner skal være færdige og fuldt funktionsdygtige skævt i et kalenderår.

KL har ved brev af 14. februar 2013 rettet særskilt henvendelse herom til Social- og Integrationsministeriet med opfordring til udsættelse af ikrafttrædelse til den 1. januar 2014.

Centralt medansvar for IT-understøttelse af de fem tilsynskommuners arbejde

Der fremgår af forslaget, at social- og integrationsministeren kan fastsætte regler om, at kommunikationen skal foregå digitalt og om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur og lignende.

KL vil stærkt anbefale, at man også fra staten tager medansvar for udvikling af it-systemer. Det handler om økonomi, finansiering og indhold. Det er helt afgørende for måden at føre tilsyn på, at arbejdet er understøttet af et velfungerende it-system.

Dette gælder ikke kun for selve indberetningen og indholdet i Tilbudsportalen. Det handler i høj grad IT-understøttelsen af grundlaget for indberetning af disse oplysninger, for udarbejdelse af rapporter til centralt hold m.v. Flere dele af tilsyns- og godkendelsesopgaven er i dag it-understøttet forskelligt og noget er slet ikke it-understøttet. Fx eksisterer der ikke et samlet overblik over plejefamilieområdet, som er tilgængeligt for samtlige kommuner.

Det er således ikke tilstrækkeligt, at der planlægges med færdige papir-versioner af kvalitetsskemaer, oplysningsskemaer m.v. til efteråret 2013. Planlægningen af IT-understøttelsen skal igangsættes allerede nu og parallelt med de redskaber, der skal benyttes af tilsynskommunerne. Det er redskaber, som Socialstyrelsen er ansvarlig for at udvikle.

Derfor vurderes det ikke at være realistisk at nå at udvikle it-understøttelse af modellen inden 1. november 2013.

KL anbefaler derfor, at social- og integrationsministeren sætter sig i spidsen for udvikling af en it-understøttelse, der i praksis kan understøtte de fem tilsynskommuners arbejde.

Flere bekendtgørelser på vej

Forslaget indeholder en lang række bestemmelser, der med få undtagelser indeholder hjemmel til, at social- og integrationsministeren i en bekendtgø-

relse kan eller skal fastsætte nærmere regler på området. Det er derfor svært helt konkret, at forholde sig til det eksakte indhold i forslaget.

Det fremgår desværre ikke klart af forslaget, hvad de enkelte bekendtgørelser kommer til at indeholde. Det er imidlertid klart, at flere afgørende forhold for socialtilsynets drift først bliver fastlagt i den kommende bekendtgørelse, herunder eksempelvis nærmere regler om finansiering af socialtilsynenes drift.

For at undgå, at manglende klarhed om reglerne bliver en hindring for en god start for socialtilsynene, er der derfor behov for, at bekendtgørelserne udarbejdes hurtigst muligt.

KL vil derfor anbefale, at KL sammen med de fem tilsynskommuner hurtigt inviteres og inddrages i udarbejdelsen af de enkelte bekendtgørelser.

Brug af private leverandører

I forslaget fremgår det ikke klart, om de fem tilsynskommuner, kan benytte sig af private leverandører til det sagsforberedende arbejde.

KL vil kraftigt opfordre til, at denne mulighed tydeliggøres, så de fem tilsynskommuner kan anvende private leverandører akkurat, som det er muligt at gøre i dag.

Afgrænsning og overgang for botilbud omfattet af socialtilsynet

Der er i lovkastet (§ 4, stk. 1) en uklar afgrænsning af de botilbud, som ikke har hjemmel som bolig i serviceloven, men som foreslås omfattet af socialtilsynet (de såkaldte §85-botilbud, hvor boligen fx er etableret efter almenboliglovgivningen).

I udkastet til lovforslag er beskrevet, at tilsynet med disse tilbud forbliver i kommunerne/regionen indtil Socialtilsynet træffer afgørelse om, hvorvidt hvert enkelt tilbud skal være omfattet af godkendelse og tilsyn fra Socialtilsynet.

Det vil være størstedelen af de kommunale botilbud til voksne, der formentlig vil opfylde kriterierne for at blive omfattet af socialtilsynet.

Det er uheldigt, at der bliver meget stor usikkerhed om, hvorvidt og hvornår tilsynet reelt overdrages fra kommunen til det nye Socialtilsyn, både for kommunens dimensionering af eget tilsyn og for at virksomhedsoverdrage medarbejdere til det nye Socialtilsyn.

KL skal opfordre til, at afgrænsningen af disse botilbud bliver tydeligere, og at der allerede fra lovens ikrafttrædelse er klarhed om, hvilke tilbud socialtil-

synet skal godkende og fore tilsyn med, og hvilke der forbliver den enkelte kommunes tilsynsansvar.

Dagbehandlingstilbud og BPA bør være omfattet af de nye socialtilsyn

I udkastet til lovforslag foreslås, at ordningen alene omfatter tilbud, som er oprettet og drives efter serviceloven, og som tilbyder døgnophold til børn, unge eller voksne eller som tilbyder ambulante stofmisbrugsbehandling.

KL stiller sig uforstående overfor, at dagbehandlingstilbud for både børn og voksne ikke er omfattet af socialtilsynet, blandt andet fordi mange dagbehandlingstilbud er integreret i opholdsstedet/bofællesskabet. Det har KL og flere kommuner påpeget og efterlyst igennem flere år. Kommunerne mangler hjemmel til at fore økonomisk eller pædagogisk tilsyn med behandlingsdelen i dagbehandlingstilbud for at kunne sikre kvalitet i tilbuddene.

At dagbehandlingstilbud ikke er omfattet betyder samtidig, at hver enkelt kommune skal bevare egne kompetencer i forhold til tilsyn og godkendelse, men får indsnævret sit kompetencefelt betydeligt med risiko for, at det går ud over den faglige bæredygtighed.

Bevæggrunden for ikke at tage dagbehandlingstilbud med er, at det kun er døgntilbud, der er omfattet af lovforslaget. Dette er dog ikke helt i overensstemmelse med sandheden, idet lovgiver har valgt at lade ambulante behandling af stofmisbrugere være omfattet. KL må derfor på det kraftigste opfordre til, at der skabes hjemmel til, at også dagbehandlingstilbud bliver omfattet af socialtilsynet.

Samtidig undrer det KL, at det ikke er overvejet, at socialtilsynet også skal godkende og fore tilsyn med firmaer, der udfører BPA, som jo både er døgnbehandling, og hvor der har været en del offentlig kritik. Også her kan der forudses et problem med at bevare den nødvendige kommunale ekspertise i hver enkelt kommune til at fore den vanskelige kontrol med BPA-firmaers administration af midler og levering af hjælpen, således som det også er tydeliggjort i række kritiske TV- og dagbladsartikler de sidste par år.

Plejefamilier

KL ser store udfordringer i forhold til lovforslagene på familieplejeområdet.

Det fremgår ikke klart af lovforslaget, om socialtilsynet fremover har ansvaret for rekruttering af generelt egnede plejefamilie. Det er ligeledes uklart, om socialtilsynet skal varetage hele undersøgelses- og godkendelsesprocessen af generelt egnede plejefamilier.

Endelig er det uklart i lovforslaget, hvilken rolle Socialtilsyn skal have i forhold til supervision og efteruddannelse af plejefamilier og i matchning mellem plejefamilie og det enkelte barn.

Det er vigtigt at sikre, at de nye Socialtilsyn ikke både fører tilsyn, matcher, yder supervision og efteruddannelse til den samme plejefamilie. Det kan medføre risiko for, at Socialtilsynet fører tilsyn med sig selv.

Dertil kommer, at det er helt afgørende for kommunernes fremtidige mulighed for at rekruttere og anbringe børn i generelt egnede plejefamilier, at der er en klar og tydelig ansvarsfordeling mellem Socialtilsynet og den anbringende kommune, og at godkendelsesprocessen og tilsynet opleves som ubureaukratisk for plejefamilierne.

KL vil derfor kraftigt opfordre til, at Socialtilsynet alene får ansvaret for at godkende og føre tilsyn med generelt egnede plejefamilier. De øvrige omtalte opgaver skal fortsat varetages af de anbringende kommune. Det bør tydeliggøres i lovgivningen, hvilke opgaver Socialtilsynet fremover skal løfte på området.

Aflastningsfamilier skal fremgå af lovgivningen

KL vil på det kraftigste anbefale, at aflastningsfamilier nævnes i forslaget. Ikke kun i lovteksten i ny Lov om socialtilsyn men også i Serviceloven, så både godkendelse, tilsyn og brug af aflastningsfamilier hjemles i lovgivningen. Aflastningsfamilier opfattes som døgntilbud og er derfor omfattet af det nye socialtilsyn. Det kan derfor undre, at lovgiver konsekvent undlader at nævne aflastningsfamilier. KL vil i den forbindelse gerne henvise til, at "aflastningsfamilier" sidst er blevet nævnt i bemærkningerne til L 154, 07/08 2. samling, fremsat den 28. marts 2008. Her fremgår, at aflastningsfamilier kun skal have to dages grundkursus i forbindelse med godkendelsen. Lovgiver må derfor anerkende, at der er noget der hedder aflastningsfamilier, og at disse ligesom andre døgntilbud, bør fremgå af lovgivningen.

Koordinering mellem behandlingsdel i tilbuddene og ydelser efter andre lovgivninger

I de sociale døgntilbud leveres også ydelser efter andre lovgivninger end den sociale lovgivning. Det gælder bl.a. inern skole efter Folkeskoleloven og sundhedsfaglige ydelser efter sundhedslovgivningen.

Socialtilsynet omfatter imidlertid kun godkendelse af og tilsyn med ydelser efter den sociale lovgivning. Det betyder, at hvert enkelt tilbud skal have flere forskellige tilsynsbesøg gående på forskellige dele af deres aktiviteter selvom disse aktiviteter normalt vil være en fuldstændig integreret del af tilbuddet. Tilmed er det i dag på flere områder uklart, hvilken tilsynsmyndighed der egentlig har hjemlen til og ansvaret for bestemte aktiviteter (fx mellem det sociale tilsyn og embedslægetilsynet). Der er risiko for både en

ineffektiv udnyttelse af ressourcerne et suboptimalt tilsyn. I værste tilfælde vil det ske, at forskellige tilsynsmyndigheder vil vurdere et forhold forskelligt, og tilbuddet vil stå med tvivl om, hvilken tilsynsmyndighed man skal rette sig efter.

KL vil derfor anbefale, at det klart og tydeligt kommer til at fremgå af forslaget, at tilbuddet så vidt muligt ses som én samlet virksomhed, der skal godkendes og føres tilsyn med, og at arbejdsdeling og koordinering af godkendelse og tilsyn af aktiviteter efter andre lovgivninger fremgår helt klar og tydelig for alle parter.

Socialstyrelsens rolle og kompetencer

I forslaget fremgår, at Socialstyrelsen skal følge den løbende praksis samt foretage stikprover og understøtte udførelsen af godkendelses- og tilsynsopgaven. Det fremgår blot ikke af forslaget, hvad det er for en faglighed Socialstyrelsen skal have i forhold til at kunne agere ”overdommere” overfor de fem tilsynskommuner.

KL anbefaler derfor, at det kommer til at fremgå af forslagets bemærkninger, hvilken faglighed Socialstyrelsen skal have, for at kunne varetage sine opgaver i forhold til de fem tilsynskommuner. Det bør således fremgå, at Socialstyrelsen akkurat som de personer, der fører tilsyn med tilbuddene, skal have en stærk faglig indsigt i blandt andet økonomi, jura, pædagogik og sociale metoder.

Etableringsomkostninger

Overgangen til de nye socialtilsyn kræver store organisatoriske forandringer i alle kommuner. Særligt de fem tilsynskommuner har en udfordring, da de skal opbygge en ny organisation fra bunden.

Det fremgår ikke af lovforslaget eller bemærkningerne, at der afsættes midler til opstarten af socialtilsynene. Det er vanskeligt at se, hvorledes de fem tilsynskommuner kan være funktionsdygtige allerede den 1. november 2013 uden midler at gøre sig klar med.

De fysiske rammer med lokaleindretning, kontormøbler, brugbare pc'er og printere, der skal leases/indkøbes biler og meget mere, skal være klar, så der er en fungerende arbejdsplads den 1. november 2013. Herudover skal der aflønnes en projektleder, der kan koordinere hele arbejdet med etableringen, medarbejdere skal uddannes og oplæres i den nye kvalitetsmodel inden den 1. november 2013,

Det er således afgørende for, at de nye socialtilsyn kan være funktionsdygtige fra første dag, at der har ligget et godt forberedende arbejde forud. Det

er et ressourcekrævende arbejde, som langt vil overstige en mio. kr. pr. socialtilsyn, som ministeriet mundtligt har tilkendegivet som en mulighed.

KL vil i den forbindelse henvise til, at kommunerne i forbindelse med etablering af Børnehuse har fået kompensation til etablering af Børnehuse, om end der her er tale om væsentligt mindre nye organisationer. Det kan derfor undre, at der ikke er lagt op til at afsætte finansiering til opstart af hver af de fem socialtilsyn til denne store og vigtige opgave.

Indhold i finansieringsmodellen

KL støtter den valgte finansieringsmodel for tilsyns- og godkendelsesopgaven. Socialtilsynene varetager dog også andre opgaver end selve tilsyns- og godkendelsesopgaven. Det drejer sig primært om opgaver vedrørende håndtering af indberetninger om magtanvendelse i tilbuddene, administration af mails og opringninger fra borgeren, de påførende og de ansatte i tilbuddene (whistleblower-funktionen), osv. Der er behov for, at der også indarbejdes en hjemmel til opkrævning af finansiering for disse opgaver.

Ministerier lægger op til, at der fra centralt hold skal fastsættes faste størrelseskategorier, som skal danne grundlag for takstdifferentiering. KL mener, at det bør være op til de enkelte socialtilsyn, at fastlægge, hvilke parametre de arbejder med for takstdifferentieringen.

Uanset om størrelseskategorierne fastsættes centralt eller lokalt vil der dog være behov for, at der gives hjemmel til, at der undtagelsesvist i helt ekstraordinære situationer kan opkræves 'tillægstakster', hvor særlige forhold gør, at forberedelsen og gennemførelsen fx af tilsynet vil være særligt krævende. Der kan fx være tilfælde, hvor en koncern har filialer spredt over hele landet, og der er mange pengestrømme at følge op på. Det kan ligeledes være tilsyn med skibsprojekter, der skal gennemføres på stedet hvor skibet aktuelt opholder sig, hvilket typisk vil kræve ekstra rejseaktivitet.

Dokumenterede uddannelsesmæssige kompetencer

I forslaget fremgår det, at det vil være svært for et tilbud at blive godkendt, hvis tilbuddets personale ikke har de fornødne dokumenterede uddannelsesmæssige kompetencer.

KL vil meget anbefale, at der ikke bør være krav om, hvilke dokumenterede uddannelsesmæssige kompetencer personalet i tilbuddet bør have. Det, der bør være afgørende, er, om tilbuddets personale på kvalificeret vis kan varetage opgaven med den givne målgruppe i tilbuddet. Det bør ikke være afgørende, hvilken eksakt uddannelse den pågældende har. Det handler derimod om, hvilke relevante kompetencer den pågældende har.

Vurdering af tilbuddenes metodeanvendelse

Af lovudkastets bemærkninger (s. 15) er givet et eksempel til belysning af en situation, hvor der kan ske ophør af en godkendelse. Her er beskrevet: ”Det foreslas derfor i lovforslagets § 5, stk. 4, at en godkendelse kan bringes til ophør, hvis betingelserne for godkendelse ikke længere er til stede. Det vil f.eks. efter en konkret vurdering kunne være tilfældet, hvis ny viden betyder, at en bestemt metode ikke længere kan anses for at være egnet til målgruppen”.

Det må pointeres, at en godkendelse gives (eller ophører) efter en samlet vurdering af den fornødne faglige kvalitet (og økonomiske bæredygtighed), som der står i § 6.

Tilsynets grundlag for at vurdere den faglige kvalitet bør især baseres på de resultater af effekt for borgerne, som tilbuddet kan dokumentere, således at også effektive metoder, der er mindre ressourcekrævende, kan bruges. Der kan ikke være rigtigt, at kommunerne skal bruge flere ressourcer på at nå et resultat, blot fordi nogle metoder er evidensbaserede, mens andre ikke er blevet det endnu. Det må være de konkrete resultater, der afgør om en metode er acceptabel eller ej.

Tilkøbsydelser

Det er væsentligt, at de øvrige 93 kommuner har mulighed for at tilkøbe ydelser hos de fem socialtilsyn. Lovgiver har allerede nævnt nogle af de tilkøbsydelser, som de fem tilsynskommuner kan tilbyde. KL vil anbefale, at lovgivningen ikke indeholder en udtømmende opremsning af, hvilke ydelser tilsynskommunerne kan tilbyde.

KL vil desuden anbefale, at tilkøbsydelser alene udbydes efter aftale mellem de fem tilsynskommuner og de øvrige kommuner. Herunder fx ydelser om hjælp til matchning af børn og plejefamilier. Som forslaget er udformet fremgår det, at de fem tilsynskommuner mod betaling af vederlag *skal* tilbyde bistand om matchning.

Det fremgår ikke klart af lovforslaget hvorledes finansieringen af eventuelle tilkøbsydelser konkret skal beregnes.

KL skal anbefale, at der bliver mulighed for fleksibilitet i finansieringen afhængig af tilkøbsydelsens karakter. I nogle tilfælde vil det fx være relevant med omkostningsbaseret takstfinansiering og i andre tilfælde en nærmere defineret abonnementsordning. Der bør således ikke lægges en fast model for finansieringen af de forskelligartede ydelser ned over alle ydelser. I stedet vil KL opfordre til, at det inden for nogle givne rammer bliver op til tilsynskommunerne i samarbejde med de øvrige kommuner i deres dæk-

ningsområde at beslutte, hvilken finansieringsmodel, der findes mest hensigtsmæssig i forhold til de forskellige ydelser.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Jane Wiis', written in a cursive style.

Jane Wiis
direktor

KOMMUNALE TJENESTEMÆND
OG OVERENSKOMSTANSATTE
LØNGANGSTRÆDE 25, 1
1468 KØBENHAVN K
TLF. 33 11 97 00
www.kto.dk - E-mail. kto@kto.dk

Social- og Integrationsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Sagsnr.: 3229.19

SR

Direkte tlf.nr.: 3347 0616

18. februar 2013

Att.: jurint@sm.dk beb@sm.dk lla@sm.dk

Vedr.: Høringssvar om udkast til forslag til lov om socialtilsyn samt forslag til lov om ændring af lov om social service m.fl.

KTO er via høringsportalen på hjemmesiden "Borger.dk" blevet bekendt med, at Social- og Integrationsministeriet har sendt et udkast til forslag til lov om socialtilsyn samt forslag til lov ændring af lov om social service m.fl. i høring med frist for eventuelle bemærkninger den 18. februar 2013.

KTO finder det meget beklageligt, at Social- og Integrationsministeriet ikke har været opmærksom på at sende udkastet til lovforslag i høring hos KTO, idet udkastet til lovforslag som et væsentligt element omhandler overførsel af regionalt og kommunalt ansatte til ansættelse i de 5 kommuner, som i medfør af lovforslaget skal varetage opgaven med at godkende og føre driftsorienteret tilsyn med sociale tilbud.

KTO's høringssvar vedrører den del af lovforslaget, som omhandler de ansattes vilkår i forbindelse med etableringen af de 5 socialtilsyn.

KTO's generelle bemærkninger

Efter lovforslagets § 23, stk. 1 overtager de 5 kommuner, som skal varetage opgaven med tilsyn med sociale døgntilbud, pr. 1. november 2013 det personale, som i regionen eller kommunerne udelukkende eller overvejende er beskæftiget med varetagelse af opgaver, som overføres til de pågældende kommuner. I stk. 2 er det angivet, at principperne i lov om lønmodtageres retsstilling ved virksomhedsoverdragelse finder anvendelse på personale, der overtages af de pågældende kommuner.

KTO antager, at intentionen med lovforslagets § 23 om overførsel af ansatte er, at der skal gælde den samme retsstilling og de samme vilkår for overførsel af de ansatte, som fandt anvendelse i forbindelse med kommunalreformen pr. 1. januar 2007 i medfør af lov nr. 539 af 24. juni 2005 om visse proceduremæssige spørgsmål i forbindelse med kommunalreformen ("procedureloven").

Da der med lovforslaget tilsigtes at gælde den samme lovgivningsmæssige minimumsbeskyttelse mod forringelser i løn- og ansættelsesvilkårene som følge af overførsel af ansættelsesforholdet som ved kommunalreformen, finder KTO, at der er behov for at ændre ordlyden af § 23 i lovforslaget således, at ordlyden af § 23 tager afsæt i ordlyden af § 6 i procedureloven, som har følgende ordlyd: "*De pligter og rettigheder, der følger af lov*

om lønmodtageres retsstilling ved virksomhedsoverdragelse, finder tilsvarende anvendelse for personale, der er ansat i henhold til kollektiv overenskomst, bestemmelser om løn- og arbejdsforhold, der er fastsat eller godkendt af offentlig myndighed eller individuel aftale, og som i forbindelse med en overførsel efter § 4, jf. § 5, ikke er omfattet af lov om lønmodtageres retsstilling ved virksomhedsoverdragelse."

KTO har endvidere bemærket, at lovbemærkningerne vedrørende vilkårene for overførsel af de ansattes ansættelsesforhold adskiller sig væsentligt fra lovbemærkningerne herom i procedureloven. KTO skal foreslå, at lovbemærkningerne til lovforslaget om socialtilsyn i relation til lovforslagets § 23 ændres således, at lovbemærkningerne, for så vidt angår beskrivelsen af de ansattes retsstilling og vilkårene for overførsel af de ansattes ansættelsesforhold, svarer til lovbemærkningerne herom i procedureloven.

KTO skal endvidere henlede opmærksomheden på, at der i tilknytning til kommunalreformen blev indgået en række aftaler mellem blandt andet KL og KTO omkring vilkår for overførsel af ansatte. Det er KTO's opfattelse, at disse kollektive aftaler har haft afgørende betydning for såvel de ansattes tryghed i forbindelse med overførsel af deres ansættelsesforhold til en ny arbejdsgiver som for kommunernes opgave med bl.a. at modtage ansattes.

KTO går derfor ud fra, at der som ved kommunalreformen forudsættes indgået kollektive aftaler omkring vilkårene for overførsel af ansatte til de 5 kommuner, som skal varetage tilsynsopgaven med sociale døgntilbud.

KTO forudsætter, at fastlæggelsen af processen i forbindelse med de 5 kommuners overtagelse af ansatte fra regioner og andre kommuner tilrettelægges med den nødvendige inddragelse af medarbejderne med henblik på størst mulig tryghed hos de ansatte i forbindelse med overførslen til en ny arbejdsgiver pr. 1. november 2013.

Konkrete bemærkninger vedrørende eventuel overførsel af tjenestemænds ansættelsesforhold.

KTO har bemærket, at lovforslaget ikke indeholder en bestemmelse om overførsel af tjenestemænds ansættelsesforhold.

Så vidt det er KTO oplyst, vil der også være tale om, at regionalt og kommunalt ansatte tjenestemænd skal overføres til ansættelse i kommuner, som skal varetage tilsynsopgaven med sociale døgntilbud.

KTO finder på denne baggrund, at lovforslaget skal indeholde en bestemmelse om vilkårene for overførsel af tjenestemænds ansættelsesforhold.

Endelig skal KTO for en god ordens skyld gøre opmærksom på, at KTO i forbindelse med kommunalreformen tog forbehold for at prøve eventuelle sager om forringelse af tjenestemænds løn- og ansættelsesvilkår som følge af, at en tjenestemand efter overenskomst- og aftaleperioden fuldt ud overgår til ansættelse på de vilkår, som gælder hos den nye ansættelsesmyndighed. Tilsvarende forbehold tages for tjenestemænd, hvis ansættelsesforhold i medfør af loven om socialtilsyn overføres til ansættelse i kommuner, som varetager tilsynsopgaven med sociale døgntilbud.

KTO forbeholder sig ret til at vende tilbage med eventuelle bemærkninger til lovforslaget vedrørende vilkårene for overførsel af såvel tjenestemænds ansættelsesforhold som ikke-tjenestemænds ansættelsesforhold i forbindelse med etableringen af de 5 socialtilsyn.

KTO henviser endvidere til eventuelle høringssvar fra LO, FTF og AC samt til eventuelle høringssvar fra KTO's medlemsorganisationer.

Med venlig hilsen

Helle Basse

Susanne Rehm

Københavns Byret

Justitsministeriet
Social- og Integrationsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Præsidenten
Domhuset, Nytorv 25
1450 København K.
Tlf. 99 68 70 00
CVR 21 65 95 09
administration.kbh@domstol.dk
J. nr. 9099.2013.19

Den 4. februar 2013

Ved en mail af 21. januar 2013 har Justitsministeriet anmodet om eventuelle bemærkninger til et udkast til forslag til lov om socialtilsyn samt forslag til lov om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale området og lov om forpligtende kommunale samarbejder (konsekvensændringer som følge af lov om socialtilsyn mv.).

Jeg skal i den anledning på byretspræsidenternes vegne oplyse, at udkastet ikke giver byretterne anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Der henvises til j.nr. 2012-9251.

Med venlig hilsen

Søren Axelsen

Social- og Integrationsministeriet
Departementet
Att. Dan Holmgren
Send med e-mail til:
jurint@sm.dk, beb@sm.dk, lla@sm.dk

Den 18. februar 2013
D.nr. 1171-133
Sagsbeh. Thomas Gruber

Landsforeningen LEV
Blekinge Boulevard 2
2630 Taastrup
Tlf. 3635 9696
lev@lev.dk
www.lev.dk

Høringsvar vedr. forslag til lov om socialtilsyn samt forslag til lov om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og lov om forpligtende kommunale samarbejder

Landsforeningen LEV er meget enige i begrundelserne bag lovforslaget om oprettelsen af et nyt socialtilsyn. Vi har igennem adskillige år – og i en lang række forskellige sammenhænge – påpeget, at den nuværende model for tilsyn (og godkendelse) med sociale tilbud til blandt andre mennesker med udviklingshæmning ikke fungerer tilfredsstillende. Nogle kommuner og regioner har ført et velfungerende og samvittighedsfuldt tilsyn. Men desværre har alt for mange sager det seneste årti vist, at tilsynet ikke har formået at identificere og forebygge stærkt kritisable forhold for blandt andre mennesker med udviklingshæmning i botilbud og lignende.

En nødvendig reform med de rigtige hovedelementer

Vi er derfor meget tilfredse med, at der med nærværende lovforslag endelig tages et nationalt politisk ansvar. Vi finder hovedlinjerne med fokus på kompetenceopbygning og –udvikling i tilsynsfunktionen samt mere præcise krav til tilsynsfrekvens, tilsynsmetoder og fokus på nationalt definerede dimensioner i tilbudene for valgte. Vi er ligeledes meget tilfredse med, at der med den nye organisering sker en vis centralisering af tilsyns- og godkendelsesopgaven i fem centre, samt at Socialstyrelsen tildeles en national understøttende funktion i forhold til de fem regionalt forankrede tilsynsenheder.

Samlet er det således LEVs vurdering, at den nye organisering og de nye indholdsmæssige rammer har *potentialet* til at styrke såvel den kontrolorienterede som den udviklingsorienterede indsats i forhold til de tilbud, som samfundet yder til nogle af sine mest sårbare og udsatte borgere.

De ressourcemæssige forudsætninger

En helt afgørende betingelse for realiseringen af de positive potentialer ved socialtilsynet er naturligvis, at de ressourcemæssige forudsætninger er til stede – både for så vidt angår finansieringen af de fem centre og af den nationale understøttelse i Socialstyrelsen. Svagheder i finansieringsmodellen må ikke blive en

hindring for realiseringen af reformens mål om kvalitetsforbedring af indsatsen til gavn for sårbare borgere i de omfattede sociale tilbud.

Strukturen for fremtidens driftsorienterede tilsyn

LEV er som nævnt indledningsvis positive over for den delvise centralisering af den driftsorienterede tilsynsopgave. Der er imidlertid en række elementer i den organisering af socialtilsynet, som lovforslaget lægger op til, der bør tydeliggøres.

Den driftsansvarlige kommunes fortsatte rolle

Det er utydeligt i forslaget, hvilken rolle de kommunale myndigheder, der er ansvarlige for driften af de sociale tilbud, som bliver omfattet af socialtilsynet, får i den fremtidige struktur. Det fremgår således ikke klart af forslaget, hvordan den driftsansvarlige kommunale myndighed skal holde sig orienteret om resultatet af socialtilsynets tilsyn, og hvordan den skal forholde sig til og reagere på tilsynets rapporter om de enkelte tilbud og om det samlede antal tilbud i kommunen. Det bør således tydeliggøres, at etableringen af socialtilsynet ikke indebærer en svækkelse af den driftsansvarlige kommunes ansvar for at forholde sig til og reagere på kritisable forhold, generelle udviklingsbehov mv. i de tilbud, som kommunen er driftsansvarlig for.

LEV foreslår, at der i lovforslaget sker en tydeliggørelse af, at kommunalbestyrelsen i den driftsansvarlige kommune er forpligtet til løbende at holde sig orienteret om – og i fornødent omfang reagere på – socialtilsynets rapporter om kommunens tilbud. Den driftsansvarlige kommunalbestyrelse bør således minimum én gang årligt drøfte det samlede billede, som tegner sig i tilsynsrapporterne for tilbud i kommunen, herunder hvilke initiativer kommunen har taget i forbindelse med eventuel kritik rejst af socialtilsynet.

LEV foreslår desuden, at det angives i loven, at Handicaprådet i den driftsansvarlige kommune årligt skal orienteres om og have lejlighed til at drøfte tilsynsrapporter for tilbud i kommunen. Der skal i denne sammenhæng være en særskilt rapportering om udviklingen i magtanvendelser i tilbud i kommunen, samt hvilke initiativer der er taget for at forebygge magtanvendelse.

Overvågning af magtanvendelser

I lovforslaget vedr. *konsekvensændringer til Lov om social service* fremgår det, at der skal ske samtidig indberetning af magtanvendelser til den kommunalbestyrelse, som har ansvaret for borgerens ophold i tilbuddet (handlekommunen) og til socialtilsynet. Denne dobbelte indberetning finder vi helt nødvendig. Vi mener, at den dobbelte indberetning er et så centralt element i tilsynsreformen, at det også bør fremgå eksplicit (og ikke kun indirekte) af Lov om socialtilsyn –

som minimum i bemærkningerne, fx til § 7, stk. 2 om tilsynets informationskilder.

Jf. vores tidligere bemærkninger om den driftsansvarlige kommunes fortsatte forpligtelser i forhold til tilbud i kommunen bør der ligeledes angives en eksplicit procedure for, hvordan den driftsansvarlige kommune løbende orienteres om magtanvendelser i tilbud i kommunen. Det kunne fx ske ved, at socialtilsynet forpligtes til at orientere driftskommunen om modtagne indberetninger fra tilbud i denne kommune.

Det personrettede tilsyn

Som det også fremgår flere steder i lovforslagets bemærkninger, er der en række snitflader mellem det driftsorienterede og det såkaldt personrettede tilsyn.

Det er desværre LEVs meget klare vurdering, at det ofte halter gevaldigt med kommunernes varetagelse af denne helt centrale personrelaterede tilsynsopgave. Vores vurdering er entydigt, at rigtig mange borgere i botilbud efter Service-loven – herunder især mennesker med udviklingshæmning – i årevis ikke har haft kontakt med den myndighed, som har besluttet (visiteret) den indsats, de modtager.

LEV vil derfor i denne sammenhæng opfordre til, at der også tages initiativer til en styrkelse af det personrettede tilsyn. Både fordi det i sig selv er relevant – og fordi det må formodes at få indirekte betydning for det nye socialtilsyns mulighed for at gennemføre tilstrækkeligt effektive driftsorienterede tilsyn.

Forvirringen om de mange kommunale kasketter

Som afslutning på kommentarerne vedr. strukturen skal vi ikke undlade at bemærke, at Retssikkerhedslovens regler om handle-betalings-kommuner (*sammenhæng mellem visitationskompetence og finansieringsansvar på det specialiserede socialområde*) bidrager til en voldsom forøget kompleksitet af lovgivningen på området. Herunder også nærværende forslag om socialtilsyn. Lovændringen er vedtaget i 2010, og foruden den kritiske betydning for sårbare medborgeres demokratiske medborgerskab så svækker den ligeledes borgerens retssikkerhed.

Uigennemskuelig lovgivning udgør i sig selv et retssikkerhedsproblem.

En nærmest eksemplarisk illustration af dette finder man i nærværende forslag om socialtilsyn. I bemærkningerne om høring af borgerens opholdskommune (2.3.2.3 – side 23) er det således tydeligt, at der selv hos lovgiver er tvivl om, hvordan reglerne skal fortolkes og forstås i praksis, hvilket må siges at være bekymrende. Afsnittet er således både kendetegnet ved deciderede forkerte ud-

lægninger af reglerne om det personrettede tilsyn i relation til handle-betalingskommune reglerne og ved forvirrende glidning i begrebsanvendelsen.

Borgeren i centrum

Et af de helt store problemer med den måde, som der hidtil er blevet ført driftsorienterede tilsyn med tilbud på især voksenområdet, er efter LEVs klare vurdering den mangelfulde eller helt fraværende inddragelse af borgeren i tilbuddet og/eller dennes pårørende. Alt for mange tilsyn er alene baseret på information fra tilbuddets ledelse og medarbejdere. Dette er i sagens natur fuldkommen uholdbart.

Derfor er det også positivt, at det af lovforslagets § 7, stk. 2 samt i bemærkningerne fremgår, at socialtilsynet skal benytte "oplysninger fra ansatte og borgere i tilbuddet samt fra andre relevante personer" i forbindelse med gennemførelsen af tilsyn.

Det fremgår af bemærkningerne, at der i forbindelse med socialtilsynets overvejelse om høring af borgerne i tilbuddet skal tages hensyn til borgernes eventuelle særlige behov, og at disse hensyn i sidste ende kan føre til overvejelser om, hvorvidt høringen af borgeren overhovedet skal finde sted. I LEV er vi enige i, at sådanne hensyn er vigtige. Omvendt er det fuldkommen afgørende, at der udfoldes store bestræbelser på at overkomme eventuelle hindringer for høringen af borgerne i tilbuddet.

LEV foreslår, at hovedelementerne i følgende tilføjes lovforslagets bemærkninger i forbindelse med socialtilsynets vurdering af mulighederne for høring af borgere i tilbuddet:

- Vurderingen af om en borger kan og bør have tilbud om at medvirke i en høring må ikke alene baseres på tilbuddets personale og ledelsens vurdering. Det er indlysende, at personalet ofte har indgående viden om den enkelte borgers situation og forudsætninger, og denne viden skal naturligvis inddrages. Det bør imidlertid være socialtilsynet, som foretager den endelige vurdering og træffer beslutningen om, hvilke borgere der skal have tilbuddet om at blive hørt.
- Udvalget af borgere, som skal tilbydes at medvirke i en høring, bør ske ud fra kriterier, som socialtilsynet har beskrevet på forhånd i relation til det enkelte tilbud. Kriterierne skal sikre den bedst mulige repræsentation af borgere i forskellige situationer og med forskellige behov.
- Der skal fra socialtilsynets side udfoldes store bestræbelser på at tilpasse kommunikationsform og metoder således, at også borgere med betydelige kommunikative og kognitive funktionsnedsættelser kan deltage i høringen. Det indbefatter bl.a. brug af kommunikationsunderstøttende

hjælpemidler, samt at der blandt socialtilsynets medarbejdere er erfaring og indsigt i forhold til de forskellige målgrupper.

- Socialtilsynet skal generelt sikre stor spændvidde i de metoder, som bringes i anvendelse for at høre tilbuddenes borgere. I bemærkningerne nævnes fleksibilitet i forhold til gruppevis vs. individuelle høringer, men der bør ligeledes peges på muligheden for at benytte metoder som fx deltagende observation. Især for den mest sårbare gruppe voksne med omfattende kommunikative og kognitive funktionsnedsættelser kan sådanne observationer være en værdifuld kilde til viden om borgernes situation i tilbuddet, samspillet mellem medarbejdere og borgere osv.
- I de tilfælde, hvor socialtilsynet vurderer, at det ikke er muligt eller hensigtsmæssigt at høre borgerne i tilbuddet, er det særligt vigtigt, at tilsynet overvejer at inddrage pårørende eller værger i forbindelse med en høring.

Myndige personer

Det fremgår desuden af bemærkningerne, at pårørende eller andre relevante personer alene bør høres, såfremt "myndige beboere" selv ønsker det. LEV er enig i dette princip, men der bør ske en præcisering af begrebet "myndige beboere". Betegner "myndige" alle over 18 år – eller er der tale om en henvisning til værgemålslovgivningen? Begrebet umyndiggjorte er ikke længere en del af lovgivningen, og det bidrager derfor til forvirring, hvis det anvendes i denne sammenhæng.

Efter LEVs opfattelse bør et værgemål (uanset om det er efter § 5 eller § 6 i værgemålsloven) ikke i sig selv kunne begrunde, at voksne borgeres holdning til inddragelse af pårørende ikke respekteres. I tilfælde hvor borgeren direkte og eksplicit modsætter sig, at pårørende eller andre høres, skal der være endog meget stærke hensyn for at tilsidesætte denne modstand – hvis det overhovedet skal kunne ske. Det er indlysende, at socialtilsynet selv skal sikre sig, at modstanden afspejler borgerens eget og selvstændige ønske – og at borgeren skal vejledes i, hvad inddragelsen af pårørende indebærer.

Respekten for boligens ukrænkelighed

I bemærkningerne til lovforslagets § 7 er der en unødigt upræcis beskrivelse af rammerne for socialtilsynets mulighed for adgang til private hjem. Det anføres således bl.a., at "... der er tale om tilbud, hvor udsatte borgere og borgere med handicap – oftest på samfundets foranledning og for samfundets midler – bor. Der må på den baggrund kunne kræves, at der er gennemsigtighed med, hvad der foregår i tilbuddet. Og på den anden side skal tilsynet tage højde for, at der er tale om beboernes bolig og – for plejefamilier – tillige plejefamiliens bolig. Der må derfor udvises hensyntagen til de, som bor i tilbuddet. Det skal i den forbindelse understreges, at hjemlen ikke giver adgang for socialtilsynet til uden retskendelse at tiltvinge sig adgang til private hjem" (s. 39).

- *For det første* er det i en lang række tilfælde kun delvist korrekt, at borgerne bor i et botilbud "...for samfundets midler". Beboere i botilbud mv. betaler boligafgift, husleje, el, vand og lignende – og denne betaling dækker som udgangspunkt samtlige faktiske udgifter i den forbindelse. Ene-
ste undtagelse er, hvis borgeren objektivt er ude af stand til selv at betale. Borgerens bolig er således ikke betalt af offentlige midler – det er den *indsats*, som finder sted i tilknytning til boligen, der (naturligvis) gennemføres for "...samfundets midler".
- *For det andet* bør der ikke – som det sker i bemærkningerne – skabes nogen form for uklarhed om, hvorvidt voksne borgere i botilbud selv har fuld råderet over deres egen bolig, herunder råderet over, hvem der har adgang til boligen. Dette gælder uanset, om boligen er etableret efter Serviceloven eller anden lovgivning. Socialtilsynet har naturligvis krav på at kunne få uhindret adgang til servicearealer i forbindelse med tilbuddet, men adgangen til individuelle arealer og fællesarealer (som beboerne betaler for) er i princippet betinget af borgerens samtykke. Skulle en borger således modsætte sig socialtilsynets adgang til hans eller hendes private bolig, skal dette naturligvis altid respekteres.

LEV foreslår, at bemærkningerne justeres således, at det sikres, at der ikke er nogen tvivl om respekten for voksne borgeres bolig.

Sammenhængen til sundhedsfagligt tilsyn

Flere undersøgelser har vist, at mennesker med handicap ikke har lige adgang til sundhedssystemet. Der er flere barrierer for den lige adgang, men desværre er der en del, som tyder på, at selve det at bo i et botilbud kan udgøre en barriere. Desuden er der blandt beboerne i botilbud en større gruppe borgere, som modtager relativt store doser psykofarmaka.

I LEV er vi helt enige i, at socialtilsynets opgaver er at føre tilsyn med *den sociale* indsats. Socialtilsynet hverken kan eller bør føre et *sundhedsfagligt* tilsyn med fx grundlaget for medicineringen. Men socialtilsynet bør være særligt opmærksom på forhold med betydning for borgerens sundhed, herunder omfanget af og håndteringen af den medicin, som beboerne modtager, muligheden for fysisk træning for beboere med fysiske handicap mv. Såfremt der er indikation på, at sundhedsforhold for beboerne ikke håndteres på en betryggende måde, bør socialtilsynet være forpligtet til at tage kontakt til relevante sundhedsmyndigheder. Sundhedsmyndighederne får derved et grundlag for at undersøge forholdene nærmere, herunder eksempelvis tage kontakt til ordinerende eller på anden vis behandlingsansvarlige læger.

LEV anbefaler således, at det skrives ind i loven, at socialtilsynet skal have faglige kompetencer til at vurdere indikationer på, at sundhedsindsatsen for borger-

ne i et tilbud ikke er tilfredsstillende. Socialtilsynet skal på denne baggrund kunne tage kontakt til relevante sundhedsmyndigheder.

Anonyme henvendelser til socialtilsynet

Det fremgår af lovforslaget, at borgere i tilbuddene, pårørende, ansatte og øvrige personer skal kunne foretage anonym henvendelse til socialtilsynet, hvis de har kendskab til bekymrende forhold i et socialt tilbud. Disse oplysninger skal socialtilsynet anvende i sit arbejde. LEV har længe anbefalet etableringen af en sådan whistleblower-lignende ordning, og vi er derfor tilfredse med, at den nu etableres og forankres i socialtilsynene.

Det fremgår af bemærkningerne, at der skal være total anonymitet for personer, som henvender sig til socialtilsynet i forbindelse med denne ordning. Hensynet til beskyttelsen af henvenderens anonymitet indebærer ifølge forslaget, at socialtilsynet ikke under nogen form kan bruge informationer fra henvendelsen direkte i dialogen med det tilbud, som henvendelsen vedrører.

LEV er enig i, at hensynet til beskyttelsen af henvenderens anonymitet er vigtig. Men det generelle forbud mod at bruge de oplysninger, som henvenderen har givet socialtilsynet, kan svække tilsynets muligheder for effektiv undersøgelse af de forhold, som henvendelsen vedrører.

LEV anbefaler derfor, at der sker en nuancering af anonymitetskravet, således at henvenderen selv kan tilkendegive, hvorvidt henvendelsen (evt. blot uden at angiverens navn videregives) må anvendes direkte i dialogen med tilbuddet. Fuld anonymitet skal naturligvis fortsat være muligt for henvenderen.

Det videre arbejde med bekendtgørelser

Lovforslaget rummer en række bemyndigelser til Social- og Integrationsministeren i forbindelse med det videre udmøntningsarbejde med reformen. Dette arbejde bliver afgørende for realiseringen af reformens målsætninger. LEV håber, at der vil ske en omhyggelig inddragelse af LEV og andre interessenter i dette arbejde.

Med venlig hilsen

Søren Kristensen
Landsformand

Social- og Integrationsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Risskov den 18. februar 2013

Høringssvar vedr. udkast til forslag til lov om socialtilsyn samt forslag til lov om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og lov om forpligtende kommunale samarbejder.

Foreningsfællesskabet Lige Værd, der repræsenterer godt 100 skoler og uddannelsessteder, hvoraf størstedelen er godkendte jf. Serviceloven, ønsker hermed at tilkendegive nedenstående synspunkter i forbindelse med høring af forslag til lov om socialtilsyn.

Overordnet støtter Lige Værd lovforslagets intention om, at forbedre tilsynet med offentlige og private tilbud – og ligeledes ser Lige Værd i det nye sociale tilsyn en styrket mulighed for, at private og offentlige tilbud i højere grad ligestilles end vi har set tidligere, idet private og offentlige tilbud nu skal vurderes på samme grundlag og ud fra samme normer og kvalitetsmodel med målsætningen om et mere professionelt og uafhængigt tilsyn. Det havde dog været ønskværdigt, om også de regionale tilbud var omfattet af dette lovforslag, og at tilsynet var forankret i staten.

Konkret har Lige Værd følgende bemærkninger til lovforslaget:

Kontakten til tilsynsmyndigheden bygger i dag på et tæt samarbejde med den enkelte tilsynsførende. For at kunne gøre effektivt brug af tilsynet kræves det, at institutionerne har kendskab til tilsynet, og at tilsynet har en forståelse og et kendskab til hvilke geografiske og strukturelle betingelser, der er gældende for den enkelte institution. Spørgsmålet er om det konstruktive samarbejde kan opretholdes med et regionalt opdelt tilsyn (§2) med store geografiske afstande og om tilsynet med et enkelt besøg (§7 stk. 3) ikke blot vil fungere som en kontrolinstans.

Der er behov for en præcis definition af, hvilke organisationsformer der gør, at tilbud vurderes til at være koncerner eller koncernlignende konstruktioner (§2. stk. 4).

Formålet med det driftsorienterede tilsyn er som beskrevet dobbelt (§7 stk. 1), idet tilsynet både skal udføre tilsyn med om tilbuddene fortsat opfylder de faglige og økonomiske betingelser jf. godkendelsen, men samtidig skal tilsynet være i dialog med tilbuddene om udvikling og fastholdelse af kvalitet i tilbuddet. I lovforslaget kan vi ikke læse, hvordan kvaliteten sikres i dialogen med de enkelte tilbud?

Det bør præciseres (§7 stk. 2, pkt. 4) hvem "andre relevante personer" er i forhold til, hvem Socialtilsynet skal inddrage i forhold til varetagelsen af tilsynsopgaven. Det bør ligeledes præciseres hvilke påtegninger, der udløser et skærpet tilsyn (§8 stk. 2).

Det nye socialtilsyn skal gennemføres på grundlag af et sæt kvalitetskriterier, som de sociale tilbud skal vurderes på ved godkendelse, og når der efterfølgende skal gennemføres driftsorienteret tilsyn (§6). Der er tale om kvalitetskriterier, der skal være fælles for alle de forskellige tilbudstyper, som er indbefattet af det nye socialtilsyn og således skal gælde for de forskellige indsatser og meget forskellige målgrupper, der findes på tværs af det sociale felt.

I Ligeværd er vi bekymrede for hvordan en sådan model vil udvikle sig og fungere i praksis – og hvordan fælles kriterier og indikatorer vil kunne give mening indenfor meget forskellige praksisfelter. I Ligeværd har vi set eksempler på udvikling af kvalitetsmodeller, hvor indhold og substans er forsvundet i ønsket om at målsætte og skabe fælles kvalitetsindikatorer.

Ligeværd mener, at kvalitetsmodellen bør udvikles så den er mest muligt udviklingsorienteret for det enkelte tilbud, og at der bør indarbejdes en lovpligtig evaluering af kvalitetsmodellen med særligt fokus på det fælles sæt af kvalitetstemaer, kvalitetskriterier og kvalitetsindikatorer.

Der er behov for en præcisering af begrebet ”bekymrende forhold” (§ 10) i forhold til, at socialtilsynet kan kontakte de kommuner, som har ansvar for de enkelte borgeres ophold i tilbuddet jf. lov om social service. Tilsynet bør forpligtes til straks at orientere tilbuddet, hvis tilsynet bliver opmærksom på forhold, der i lovforslaget omtales som bekymrende forhold.

Ligeværd vil også udtrykke grundlæggende bekymring over den såkaldte ”whistleblower ordning”, der er indarbejdet i lovforslaget. Ligeværd mener, at en sådan ordning kan være årsag til en mistænkeliggørelse for det pædagogiske arbejde og Ligeværd mener, at man lagt bedre kunne bruge anvende flere ressourcer på det individuelle tilsyn.

Jf. lovforslaget (§11 stk. 3) får de sociale tilbud ikke mulighed for at give deres oplevelse til kende, endsige at rette op på evt. fejl og mangler, da kommunen ikke må orientere om henvendelsen.

Ligeværd støtter helhjertet, at retssikkerheden generelt skal styrkes. Men retssikkerheden skal også gælde for det enkelte tilbud (bestyrelse, ledelse og medarbejdere) og jævnfør lovforslaget intention om, at tilsynet også skal bidrage udviklingsorienteret er det nødvendigt, at tilbuddet kender til eventuelle klager.

Det vil være direkte skadeligt og undergravende for den konstruktive dialog, der skal være mellem socialtilsynet og det enkelte tilbud, hvis socialtilsynet sidder inde med væsentlige oplysninger, som tilbuddet ikke kender!

I beskrivelsen af samarbejdet mellem socialtilsynet og tilbuddene (§ 17) lægges der op til, at Socialministeren kan fastsætte nærmere regler for hvordan kommunikationen skal foregå. Umiddelbart lyder de beskrevne kommunikationsformer som dyre og tunge, og det bør derfor nøje overvejes om nødvendigheden af dette tiltag opvejer ressourceforbruget.

Vedr. finansiering af socialtilsynene forskriver lovforslaget (§19) hvorledes tilsynet finansieres. Ligeværd må i den forbindelse gøre opmærksom på, at vores medlemmer har konkrete eksempler på, hvordan det nuværende tilsyn eksempelvis ved budgetlægning 2013 hævdede taksten for tilsynet med 20 %.

En sådan stigning finder Ligeværd helt uacceptabelt i en tid, hvor vores tilbud er særdeles tilbageholdende i forhold til at øge taksterne.

Vi læser ikke i forslaget nogen stram styring på landsplan af finansieringen af tilsynene, men dette er af stor betydning for det enkelte tilbud, ligesom der bør være skærpet opmærksomhed på, at tilsynenes opgaver ikke vokser unaturligt i forhold til formålet.

På baggrund af lovforslaget konkluderer Ligeværd, at private og offentlige tilbud endelig sidestilles med hensyn til tilsynets indhold – og med hensyn til de omkostningsbaserede takster, der finansierer socialtilsynets godkendelse og driftsorienteret tilsyn af såvel private som offentlige tilbud.

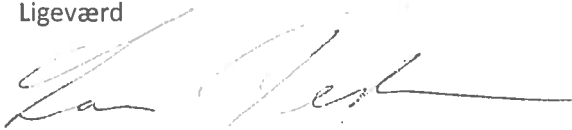
Ligeværd finder det nødvendigt, at der igangsættes et grundigt analysearbejde af, hvordan der fremkommer fuldt og helt gennemsigtighed på økonomien og ikke mindst, at sammenligningsgrundlaget på tilbudsportalen mellem offentlige og private tilbud gøres helt transparent, både hvad angår moms og øvrige administrationsudgifter på offentlige og private tilbud.

Afslutningsvis hilser Ligeværd det velkommet, at der nu i bemærkningerne til lovforslaget (2.5.2) åbnes mulighed for, at de enkelte tilbud kan oparbejde den økonomiske konsolidering, der er nødvendig for at sikre, at borgere ikke i al hast må fraflytte tilbud, der bukker under, men også at der økonomisk sikres mulighed for at udvikle de enkelte tilbud kvalitetsmæssigt.

Ligeværd er af den opfattelse, af det i sidste ende må være konkurrence på kvalitet og den reelle pris, der fastsætter taksten – og det må i værste fald ikke være en subjektiv vurdering af den enkelte tilsynsførende!

Venlig hilsen
Ligeværd

Lars Pedersen, koordinator
Ligeværd

Høring om forslag til lov om socialtilsyn

Emdrup den 15.2.2013

LOS – Landsforeningen af opholdssteder, botilbud og skolebehandlingstilbud, takker for muligheden for at komme med bemærkninger til ovennævnte lovforslag. Høringssvaret er opdelt i generelle indledende bemærkninger og bemærkninger i forlængelse af de enkelte paragraffer.

Generelle bemærkninger

LOS hilser lovforslagets centralisering og opkvalificering af tilsynet med såvel private som offentlige tilbud velkommen, ligesom vi ser positivt på lovforslagets fokus på brugere, gennemskuelig, kvalitet og systematisk inddragelse af viden.

LOS har generelt tre overordnede bekymringer i forhold til lovforslaget.

For det første oplever LOS, at der er behov for i lovforslagets bemærkninger og i forlængelse af lovforslagets endelige vedtagelse i en bekendtgørelse og/eller vejledning, at gøre opmærksom på forskellene mellem det driftsorienterede tilsyn og det personrettede tilsyn. Dette for at sikre, at socialtilsynet ikke går så meget ind i enkeltsager, at de reelt udfører opgaver, der rettelig hører til under den anbringende kommunes forpligtelser i forhold til det personrettede tilsyn. Blandt andet mener LOS, at samtaler med borgerne enkeltvis og pligten for socialtilsynet til at indhente oplysninger hos de anbringende kommuner kan give anledning til, at dette vil kunne ske.

For det andet mener LOS, at såfremt det økonomiske tilsyn skal have den ønskede effekt, hvorved det bliver muligt at sammenligne private og offentlige tilbud, skal det i praksis sikres, at budgetterne og regnskaberne for de offentlige tilbud bliver gennemsigtige og retvisende. I dag er det ikke muligt at sammenligne private og offentlige tilbud, fordi mange udgifter i de offentlige tilbud ikke er indregnet. Det betyder, at de private fremstår og endda tillige bliver beskyldt for at være dyrere end de offentlige tilbud, uden at der er nogen reel dokumentation herfor. LOS mener, at det er afgørende vigtigt, at der sikres gennemskuelig samt lige og fair konkurrence mellem private og offentlige tilbud.

For det tredje mener LOS, at der er i lovforslaget er flere mangler i forhold til at sikre tilbuddene retssikkerhedsmæssigt. Det gælder for eksempel i forhold til muligheden for at blive hørt, inden en kommune vælger at underrette anbringende kommuner om bekymringer. Herudover gælder det i forhold til, at det synes ubegrænset, hvad kommunerne kan bede om af oplysninger fra tilbuddene i forbindelse med tilsyn. Der bør i lovforslaget blandt andet henstilles til en overholdelse af proportionalitetsprincippet, i forhold til hvilke oplysninger der kan kræves til sagens oplysning, og det bør fremgå, at kommunernes sagsbehandling skal foregå hurtigt og effektivt med respekt for, at der er tale om private virksomheder, som har en forretning at passe.

Bemærkninger til lovforslagets paragraffer

Lovforslagets § 3

I lovforslagets § 3 fremgår det, at socialtilsynet kan tilbyde andre ydelser end den egentlige tilsynsopgave.

LOS mener, at fokus alene bør være på tilsynsopgaven, for på den måde at sikre et upartisk tilsyn, hvor der er en klar adskillelse mellem kontrolopgaven i form af tilsynet og andre rådgivende funktioner. Såfremt det ønskes at tilbyde en ydelse i form af rådgivning, konsulentbistand og lignende, kunne dette udbydes af en neutral part, for eksempel Socialstyrelsen.

Ydermere fremgår det af lovforslagets § 3, at tilsynet kan udføre sagsforberedende opgaver til brug for et andet socialtilsyn.

Selvom det i lovforslagets bemærkninger er understreget, at myndighedsudøvelsen ikke kan uddelegeres, mener LOS ikke, at det på nogen måde bør være muligt, at et stedligt tilsyn forholder sig til tilbud i egen kommune. LOS mener derfor, at det bør fremgå af lovforslaget, at de enkelte socialtilsyn ikke kan udføre sagsforberedende arbejde for tilbud, der er beliggende i egen kommune.

Lovforslagets § 4

I lovforslagets § 4 fremgår det, hvilke tilbud, der skal godkendes af det nye socialtilsyn. LOS undrer sig i den forbindelse over, at der ikke er socialtilsyn med kommunale og private tilbud efter servicelovens §§ 103 og 104.

Denne undren forstærkes af det faktum, at regionalt drevne tilbud efter servicelovens §§ 103 og 104, er underlagt tilsyn af regionsrådet, jf. § 5, stk.7 i *Forslag til lov om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og lov om forpligtende kommunale samarbejder* (Konsekvensændringer som følge af lov om socialtilsyn m.v.)

LOS skal foreslå, at både offentlige og private tilbud efter servicelovens §§ 103 og 104 underlægges tilsyn af socialtilsynet.

Desuden mener LOS, at egne værelser, kollegier og kollegielignende opholdssteder, hvor den unge selv råder over sin egen bolig, som på nuværende tidspunkt skal godkendes som konkret egnet af den anbringende kommune, bør være omfattet af socialtilsynets kompetence.

Med en konkret godkendelse frem for en generel lægges der op til, at der ikke opstilles samme krav til selve godkendelsen, så længe tilbuddet er egnet til den konkrete person. I hvert fald vil der være forskel på, hvilke krav der stilles, alt efter hvilken person tilbuddet rettes mod. Derved er der en risiko for, at den overordnede kvalitet ved netop disse tilbud er lavere end ved de tilbud, der er underlagt en generel godkendelse.

Som udviklingen har været i de senere år, har LOS flere gange oplevet, at unge, der havde et omfattende støttebehov, er blevet taget hjem til egen kommune og anbragt på egne værelser, hvorved de ikke modtager den nødvendige støtte.

LOS mener, at der er et behov for, at der er et overordnet driftstilsyn med disse boliger, der kan sikre, at det er de rette målgrupper, der får tilbuddet om egen bolig.

Lovforslagets § 6

I forhold til måling af kvalitet, skal der ifølge lovforslaget anvendes samme model for alle tilbud.

LOS finder det positivt, at der etableres en kvalitetsmodel. Det er vigtigt at modellen (kriterier og indikatorer) indrettes således, at man både når formålet med sammenlignelighed på tværs og tilgodeser og respekterer den forskellighed, som tilbuddene har.

LOS ser frem til yderligere at blive inddraget i arbejdet med at udvikle kvalitetsmodellen.

Lovforslagets § 7

Det fremgår af forslaget § 7, stk.2, nr.3 at der skal indføres en pligt for socialtilsynene til at foretage en høring af anbringelseskommunerne.

Det fremgår ydermere af bestemmelsens stk.2, nr.4 at det skal sikres, at brugerne skal have lejlighed til at give deres syn på tilbuddet, og ud fra teksten kan det udledes, at tilsynet kan tale med borgerne enkeltvis. Som indledningsvist nævnt skal behovet for at præcisere i lovforslaget, samt en efterfølgende bekendtgørelse og/eller vejledning, hvilke opgaver henholdsvis det driftsmæssige og det personrettede tilsyn skal varetage, igen påpeges.

Det fremgår af § 7, stk. 3, at der socialtilsynet skal besøge alle omfattede tilbud mindst én gang om året. Det finder LOS er for lidt og anbefaler, at alle omfattede tilbud mindst skal have besøg to gange årligt.

Lovforslagets § 8

LOS noterer sig, at det fremgår af lovforslaget, at skærpet tilsyn alene kan ske i meget ekstreme sager, som for eksempel at det eneste uddannede personale i forhold til målgruppen er fratrådt.

LOS har i de senere år haft adskillige sager, hvor kommunerne har iværksat skærpet tilsyn for forhold, som LOS på ingen måder har ment kunne begrunde så voldsom en reaktion. Set i lyset af at stederne fremover skal betale, når socialtilsynet vælger at benytte skærpet tilsyn, mener LOS, at der er behov for klare kriterier for, hvornår kommunerne kan benytte denne mulighed.

I lovforslagets § 8, stk.3 fremgår det, at socialtilsynet kan træffe bestemmelse om påbud, som kan gøres til betingelse for fortsat godkendelse.

Et påbud vil med offentliggørelsen på Tilbudsportalen i de fleste tilfælde betyde, at kommuner undlader at anvende det pågældende tilbud. På baggrund af de alvorlige økonomiske konsekvenser det kan have for de private tilbud, mener LOS, at det klart bør fremgå, at det er hovedreglen, at tilbuddene altid skal have mulighed for at rette op på forholdet inden afgørelsen om udstedelse af et påbud effektueres. Undtagelse hertil bør kun være, hvor der ingen tvivl er om, at forholdet berettiger til et påbud med det samme. Det kan for eksempel være, hvis der står en ikke skærmet maskine, hvor det vurderes at være til fare for ansatte og beboere, hvis den ikke skærmes straks.

LOS mener derudover at undtagelsen der lyder "... eller hvor tilbuddet ikke har vist vilje til at rette op" bør udgå. I disse tilfælde må det forudsættes, at den sædvanlige procedure om udstedelse af påbud, hvis forholdet ikke bringes i orden kan følges. LOS finder det retssikkerhedsmæssigt bekymrende, hvis

socialtilsynet kan udstede påbud på baggrund af deres helt egen vurdering af, hvorvidt en "vilje" har været til stede eller ej.

Lovforslagets § 10

Med lovforslaget følger en forpligtelse for socialtilsynet til at underrette anbringende kommuner om bekymrende forhold. Det fremgår ikke, hvordan tilbuddene er stillet i disse tilfælde. Det må således forudsættes, at socialtilsynet kan underrette anbringende kommuner, uden at tilbuddet har været hørt om det forhold, som underretningen vedrører.

LOS finder det retssikkerhedsmæssig uacceptabelt, at dette ikke er et krav, at underretningen begrundes overfor tilbuddet med henblik på, at de har mulighed for at forholde sig til de anklager, der mere eller mindre implicit ligger i en sådan underretning.

Lovforslagets § 11

LOS er positiv overfor den mulighed, som lovforslaget rummer omkring anonyme henvendelser til socialtilsynene. LOS er dog bekymret for, hvordan henvendelserne håndteres i forhold til tilbuddene.

Den maksimale anonymitet, overfor den der henvender sig, betyder, at tilbuddene ikke må underrettes omkring selve henvendelsen. Derved får tilbuddet ikke mulighed for at forholde sig til den konkrete henvendelse.

LOS har desværre i de senere år oplevet flere (medie)sager, der er startet op af tidligere medarbejdere og brugere. I flere af disse sager er tilbuddene efterfølgende pure frikendt af både tilsyn og politi. Desværre skete dette så sent, at stederne forinden var gået konkurs med den følge, at brugerne mistede deres hjem og medarbejderne deres arbejde.

LOS mener på den baggrund, at der er behov for at præcisere i lovforslaget, at såfremt en anonym henvendelse giver anledning til tiltag, som for eksempel underretning af anbringende kommuner, påbud og/eller skærpet tilsyn, så skal stederne høres om de grunde, der er lagt til grund i disse tiltag. Alt andet vil være retssikkerhedsmæssigt uacceptabelt.

Lovforslagets § 12

LOS mener, at det er vigtigt, at der er fokus på tilbuddenes økonomiske bæredygtighed, men at der samtidig skelnes mellem, hvorvidt der er tale om et nyopstartet tilbud, hvor den økonomiske bæredygtighed må vurderes ud fra tilbuddets budget, eller et tilbud der allerede er i drift.

Det fremgår af lovforslagets § 12, stk. 3, at tilbuddene fremover skal udarbejde en årsrapport. I forvejen udarbejder revisor en årsrapport og en forvaltningsrevision, og fremover indføres der en kvalitetsmodel.

Det er derfor vigtigt, at årsrapportens indhold begrænses til faktuelle oplysninger, der ikke allerede i dag indsendes, således at dobbeltarbejde undgås – dobbeltarbejde, der går fra borgerne.

Lovforslagets § 13

Det fremgår at bemærkningerne til bestemmelsen, at denne bestemmelse svarer til gældende regler i forhold til private tilbud, der skal godkendes som generelt egnede.

LOS har i den forbindelse noteret sig, at det er de gældende *regler* som bestemmelsen svarer til, og ikke den måde som kommunerne har *praktiseret* de gældende regler på, der ønskes bevaret med bestemmelsen.

Som tidligere nævnt mener LOS, at det bør være et krav, at offentlige tilbud udarbejder gennemsigtige budgetter og regnskaber, hvilket ikke altid sker i dag. Dette for at sikre en fair og lige konkurrence mellem de private og offentlige tilbud.

I lovforslagets § 13, stk.3 oplyses det, at der af Social- og Integrationsministeren kan fastsættes nærmere regler om udarbejdelse og godkendelse af budgettet. LOS mener, at det her er vigtigt at få afklaret, hvor detaljerede disse regler bliver i forhold til det enkelte tilbud. Dette begrundes med, at det samtidig skal respekteres, at der i forhold til private tilbud er tale om private virksomheder. Desuden bør der opstilles retningslinjer for, hvordan regler for budgettet anvendes i de tilfælde, hvor et tilbud er oprettet som en fond, og fonden derved skal betragtes som en selvstændig juridisk person.

Lovforslagets § 14

I lovforslagets § 14, stk.3 opstilles der en forpligtelse for godkendte revisorer til at give socialtilsynet besked, hvis der konstateres forhold, der giver anledning til tvivl om, hvorvidt betingelserne for godkendelsen er opfyldt.

Det er her vigtigt at tydeliggøre, hvor klart denne besked skal gives; om det er tilstrækkeligt at give tilsynet besked via revisionsprotokollen, eller om der skal rettes særskilt henvendelse til tilsynet.

LOS gør igen opmærksom på vigtigheden i, at tilbuddene – både offentlige og private, reelt skal kunne sammenlignes økonomisk. I dag er det ikke muligt at gennemskue økonomien i offentlige tilbud, og ofte er vigtige poster udeladt, fordi andre dele af forvaltningen påtager sig udgiften. Det kan for eksempel være udgifter til juridisk bistand. Det betyder, at opholdssteder og private botilbud kommer til at fremstå og bliver beskyldt for at være dyrere end offentlige tilbud. LOS mener, at det er konkurrenceforvridende og modvirker ønsket om gennemsigthed.

LOS er klar over, at der er forskel på offentlige og private budgetter, og at denne forskel er begrundet i, at der ved offentlige myndigheder er flere hensyn at tage. Det er derfor vigtigt at sikre sammenlignelighed mellem offentlige og private budgetter, uden at budgettet bliver skemalagt i en sådan grad, at den lovlige fleksibilitet gøres illusorisk.

LOS bifalder kravet om nøgletal, hvis de forudsætninger, som nøgletallene beregnes ud fra, er retvisende.

LOS mener, at der i lovforslaget bør indføres krav om, at kommunerne udarbejder selvstændige og gennemsigtige budgetter og regnskaber for deres tilbud, og at de overordnede krav, der stilles til nøgletal, bør være ens for private og offentlige tilbud.

Lovforslagets § 16

I lovforslagets § 16 foreslås det, at tilbuddene skal videregive oplysninger om borgerne, uden krav om disses samtykke, så længe reglerne i persondataloven er opfyldte.

LOS mener her, at det er relevant at henvise til, at denne bestemmelse alene vedrører oplysninger om borgere, som tilbuddet i sin egenskab af behandlingssted enten har modtaget fra andre instanser eller

borgeren selv eller på anden vis fået kendskab til. Bestemmelsen bør ikke omfatte tilbuddets egne interne notater mv., således der er overensstemmelse med forvaltningslovens regler om dokumenter undtaget fra aktindsigt.

Bestemmelsen giver desuden anledning til tvivl om sondringen mellem det driftsmæssige og personrettede tilsyn.

Videregivelse af oplysninger uden samtykke kan stille tilbuddene i en uhensigtsmæssig situation. De udfører deres arbejde på baggrund af en handleplan fra den anbringende kommune, der efterfølgende udmøntes i en udviklingsplan på stedet. I det arbejde er det vigtigt, at der er tillid og fortrolighed mellem ansatte og den anbragte, også om meget private forhold, for at kunne lykkes med de mål, der er sat i handleplanen og udviklingsplanen. Såfremt borgeren oplever, at de ansatte videregiver fortrolige oplysninger, også til socialtilsynet, kan det gå ud over denne tillid og fortrolighed, der er så vigtig i arbejdet med udsatte mennesker.

Endelig mener LOS, at bestemmelsen er betænkeligt i forhold til den enkelte anbragte. Alle mennesker også anbragte har krav på så vidt muligt at have sit privatliv for sig selv. At private oplysninger, uden nogen form for samtykke eller orientering, kan videregives til andre myndigheder end de anbringende myndigheder, mener LOS kan være krænkende i forhold til de anbragtes krav på "privatlivets fred".

Såfremt denne bestemmelse ikke fjernes, mener LOS, at det bør være et minimumskrav, at det klart fremgår, at det er en undtagelse, at socialtilsynet indhenter private oplysninger om de enkelte borgere. Ligeledes bør der opstilles kriterier for, hvornår denne undtagelse kan benyttes.

Lovforslagets § 20

I forhold til egentlig kontrol med socialtilsynet, bemærker LOS, at denne virker begrænset.

Det foreslås i lovforslagets § 20, at Socialstyrelsen skal varetage en "*auditfunktion*", der blandt andet løbende skal følge udførelsen af socialtilsynet i kommunerne. Herudover har styrelsen en vejledende funktion. Styrelsen har ingen egentlige kompetencer overfor tilsynet.

Ud fra lovforslaget ses det, at den egentlige kontrolmyndighed er hos Social- og integrationsministeriet.

LOS vil i den forbindelse gøre opmærksom på vigtigheden af opsyn med socialtilsynene i starten af deres virke, idet deres arbejde vil være præget af store skønsmæssige vurderinger. Herudover er det vigtigt at sikre sig, at de overordnede målsætninger om ensartet praksis opnås og overholdes.

Med venlig hilsen

Geert Jørgensen
Direktør

Emdrup den 15.2.2013

Høring om forslag til lov om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og lov om forpligtende kommunale samarbejder (Konsekvensændringer som følge af lov om socialtilsyn m.v.)

LOS – Landsforeningen af opholdssteder, botilbud og skolebehandlingstilbud, takker for muligheden for at komme med bemærkninger til ovennævnte forslag til lovændring.

LOS er meget positivt indstillet overfor beslutningen om at foretage en ændring af reglerne for tilsyn med tilbud til børn, unge og voksne efter serviceloven. Vi har dog få bemærkninger til lovforslaget:

Regionsrådets tilsynsforpligtelse

Af lovforslagets punkt 2 vedrørende § 5, stk.7. fremgår det at Regionsrådet skal føre tilsyn med regionalt drevne tilbud efter §§ 103, 104, 32 og 36, så længe en kommune ikke har indgået en generel aftale om anvendelse af samtlige pladser og om tilsyn.

LOS mener ikke, det er hensigtsmæssigt, at tilsynet med disse tilbud forbliver i regionen, da der således vil være to tilsynsenheder, der varetager det generelle driftsorienterede tilsyn.

Med tilsynsreformen er intentionen, blandt andet, at sikre et mere ensartet tilsyn på tværs af landet og diverse tilbud.

I bemærkningerne til forslag til lov om socialtilsyn gøres der opmærksom på vigtigheden af, at tilsynet er professionelt og uafhængigt, jf. pkt.2.1. Desuden nævnes det, under pkt. 2.1.2.1 s. 13, hvor vigtigt det er, at *"få friske og uvildige øjne på kommunernes og regionernes egne tilbud, så der fortløbende stilles samme høje krav til de kommunale og regionale tilbud som til de private tilbud"*

Ved at tillade to sideløbende tilsynsenheder risikeres det, at denne intention ikke opfyldes i overensstemmelse med den oprindelige hensigt.

Ifølge lovforslaget, har Regionsrådet mulighed for at delegere tilsynsbeføjelsen til socialtilsynet. Herved er der lovgivningsmæssigt positivt taget stilling til, at det ikke er afgørende om tilbuddene er underlagt socialtilsynet eller det regionale tilsyn. I overensstemmelse med lovændringens oprindelige intentioner mener LOS derfor, at også regionalt drevne tilbud efter §§ 103, 104, 32 og 36 bør omfattes af socialtilsynets kompetence.

Godkendelse af egne værelser, kollegier og kollegielignende opholdssteder som konkret egnede

Det fremgår af lovforslagets punkt 8, vedrørende § 66a, stk. 5, at egne værelser, kollegier og kollegielignende opholdssteder, hvor den unge selv råder over sin egen bolig, skal godkendes som konkret egnede af den anbringende kommune.

Med en konkret godkendelse frem for en generel lægges der op til, at der ikke opstilles samme krav til selve godkendelsen, så længe tilbuddet er egnet til den konkrete person. I hvert fald vil der være forskel på, hvilke krav der stilles, alt efter hvilken person tilbuddet rettes mod. Derved er der en risiko for, at den overordnede kvalitet ved netop disse tilbud er lavere end ved de tilbud, der er underlagt en generel godkendelse. Dette understøttes af lovforslagets bemærkninger om, at der er behov for tæt opfølgning via det personrettede tilsyn. Her er det dog vigtigt at erindre, at det personrettede tilsyn er rettet på den enkelte borger ikke på det konkrete anbringelsessted.

Som udviklingen har været i de senere år har LOS flere gange oplevet, at unge, der havde et omfattende støttebehov, er blevet taget hjem til egen kommune og anbragt på egne værelser, hvorved de ikke modtager den nødvendige støtte.

LOS mener, at der er et behov for, at der er et overordnet tilsyn med disse boliger, der kan sikre, at det er de rette målgrupper, der får tilbuddet om egen bolig. LOS mener derfor, at egne værelser, kollegier og kollegielignende opholdssteder bør være omfattet af det generelle tilsyn hos socialtilsynet.

Udlevering af handleplaner eller dele heraf til tilbuddet

Det fremgår af lovforslagets punkt 13 og 14 vedrørende § 140, stk.7 og § 141, stk.5, at tilbuddet skal have udleveret *relevante* dele af handleplanen. Samtidig fremgår det af lovforslagets bemærkninger s. 6, at *handleplanen* (altså som helhed) skal udleveres til tilbuddet. Der er således uklarhed om, hvorvidt det er hele handleplanen eller om det kun relevante dele heraf, der skal udleveres til tilbuddet.

Såfremt det alene er relevante dele af handleplanen, der må udleveres til tilbuddet, mener LOS, at det vil være en tidskrævende og svær proces for kommunerne at skulle foretage afvejningen af, hvilke dele af handleplanen, der er relevante hver gang. Dette understøttes af det faktum, at det sandsynligvis vil være nødvendigt, at afgøre hvilke dele af handleplanen, der er relevant i samarbejde med det enkelte tilbud.

Derudover er LOS bekymret for, at vurderingen af, hvilke dele af handleplanen, der er relevant, kan modvirke, at de enkelte tilbud også får alle de informationer, der er nødvendige, for at de kan udmønte handleplanen i praksis. LOS mener, at en handleplan alene bør indeholde relevante mål for den enkelte borger, og at den derfor bør udleveres i sin helhed.

LOS vil i forlængelse af ovenstående gøre opmærksom på, at vi gentagelsesvist oplever, at kommunerne ikke har udarbejdet en handleplan i de tilfælde, hvor udarbejdelsen af handleplanen er et lovkrav eller at denne er mangelfuld¹. LOS mener derfor, at det bør fremhæves i lovbemærkningerne, at såfremt kommunerne ikke har udarbejdet den lovpligtige handleplan, eller hvis denne er mangelfuld, skal tilsynet pålægge anbringende kommune at udarbejde denne, eller rette de eksisterende mangler straks.

Kommunalbestyrelsens underretningspligt ved bekymrende forhold i et tilbud

Efter lovforslagets punkt 18 vedrørende § 148, stk.3, skal den anbringende kommune underrette socialtilsynet, såfremt denne bliver opmærksom på bekymrende forhold.

¹ Se ankestyrelsens undersøgelse; http://www.ast.dk/Page_Pic/pdf/PU_born_2010_11_04_2011_14_55.pdf
<http://www.ast.dk/artikler/default.asp?page=1188>

Her rejser der sig spørgsmål om, hvorvidt det konkrete tilbud i forbindelse med denne underretning informeres og høres om problemstillingen, og i bekræftende fald hvor i processen dette sker.

Hvis en underretning fra den anbringende kommune resulterer i et skærpet tilsyn, er der her tale om en forvaltningsretlig afgørelse, hvorefter de forvaltningsretlige regler om høring skal overholdes. Derfor vil der under alle omstændigheder ske en høring af tilbuddet på dette tidspunkt. Det kan dog være positivt at foretage en høring af tilbuddet inden dette tidspunkt, for på et tidligere tidspunkt bedre at kunne vurdere underretningens alvor. Dette begrundes i, at der er tale om en underretningspligt, såfremt der opstår opmærksomhed om bekymrende forhold. Ofte sondres der mellem faktorerne *konkret viden*, *mistanke* eller *bekymring*. *At være opmærksom på* må her dække alle tre tilfælde. Bekymring må betragtes som en mere diffus oplevelse af signaler, hvor det ikke kan fastslås eller afvises, at der er anledning til problemer. Det kan have store konsekvenser for et tilbud, hvis en underretningen meddeles til samtlige anbringende kommuner, uden tilbuddet har haft mulighed for at kommentere sagen. Viser det sig efterfølgende, at bekymringen ikke giver anledning til yderligere tiltag, kan dette stadig medføre uheldige konsekvenser for tilbuddene, idet deres omdømme allerede kan have lidt skade, i forhold til deres samarbejdspartnere.

Lovforslagets punkt 19 vedrørende § 148a, stk.3

LOS gør opmærksom på, at der formentlig er fejl i ordlyden af stk.3:

...

Stk. 3. Tilsynet med plejefamilier og kommunale plejefamilier, jf. § 66, stk. 1, nr. 1 og 2, der er godkendt som konkret egnede efter § 66 a, stk. 1, nr. 2, eller netværksplejefamilier, jf. § 66, stk. 1, nr. 3, og egne værelser m.v., jf. § 66, stk. 1, nr. 4.

...

Med venlig hilsen

Geert Jørgensen
Direktør

Social- og Integrationsministeriet
jurint@sm.dk

Dato: 31. januar 2013
Kontor: Almene Boliger
Sagsnr.: 2013 - 524
Sagsbeh.: KAL
Dok id: 385274

Høring over udkast til forslag til lov om socialtilsyn samt forslag til lov om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og lov om forpligtende kommunale samarbejder

Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter har modtaget ovennævnte høring.

Af bemærkningerne til § 4 i forslaget til lov om socialtilsyn angives det, at friplejeboliger ikke er omfattet, da kommunalbestyrelsen ikke visiterer borgere til friplejeboliger men til hjælp af et vist omfang og af en vis karakter, som borgeren selv vælger at få leveret i en bestemt friplejebolig.

Det fremgår af friplejeboliglovens § 3, stk. 1, at en betingelse for retten til at indgå lejeaftale om en friplejebolig er, at borgeren er visiteret til plejebolig eller en lignende boform.

Når borgeren således er visiteret til plejebolig, kan borgeren frit vælge en plejebolig, hvortil kommunen har anvisningsretten, en plejebolig, hvortil boligorganisationen eller den selvejende institution har anvisningsretten, eller en friplejebolig.

Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter foreslår på den baggrund, at det overvejes, om ikke det skal fremgå tydeligere af lovforslagets § 4, at bestemmelsen ikke omfatter friplejeboliger.

I lovforslaget om konsekvensændringer er der en trykfejl i den foreslåede § 148 a, stk. 1, 2. pkt. (driftsorienterede).

Med venlig hilsen

Karin Laursen
Fuldmægtig

To: Karen Hækkerup (Minister, Ministersekretariat)
From: Rådmand Magistratens 1. afdeling [raadmand@msb.aarhus.dk]
Subject: Henvendelse til ministeren vedrørende lovudkast om nyt socialtilsyn fra regionsformand Bent Hansen og rådmand Hans Halvorsen - Att.: Karen Hækkerup
Sent: 07-02-2013 15:47:45
Attachments: AlleModtagere.txt; Signaturbevis.txt; NMJN-94PK7R.pdf; NMJN-94PK7Q.pdf;

Att.: Karen Hækkerup

Hermed fremsendes brev og notat til ministeren om lovudkast om nyt socialtilsyn fra regionsformand Bent Hansen og rådmand Hans Halvorsen

Med venlig hilsen
Simone Kleis Mogensen

Ledelsessekretariat og Kommunikation
Magistratsafdelingen for Sociale Forhold og Beskæftigelse
Aarhus Kommune
Jægergården, Værkmestergade 15, 8000 Aarhus C.
E-mail simog@aarhus.dk Telefon 8940 3476

Social- og Integrationsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Att: Karen Hækkerup

midt
regionmidtjylland

Kære Karen

Som store aktører på det specialiserede socialområde i den midtjyske region har både Aarhus Kommune og Region Midtjylland en væsentlig interesse i, at den kommende godkendelses- og tilsynsreform bliver en succes. Aarhus Kommune og Region Midtjylland hilser intentionen om at styrke tilsynsområdet velkommet, men ser også med en smule bekymring på en række forslag i lovudkastet.

D. 7 februar 2013

Sagsnr. M1/2013/000155-008

Vi har vedlagt et lille notat, hvor vi uddyber dette.

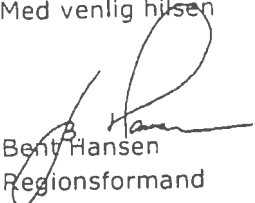
Rådmanden
Rådhuset
Rådhuspladsen 2
8100 Aarhus C

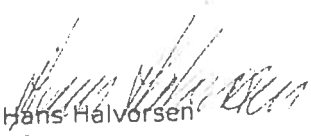
Fra Aarhus Kommune og Region Midtjylland ser vi derudover gerne, at der mere fokus på ønsker om fælles kvalitetsstandarder og mere ensartet tilsynspraksis på landsplan, frem for en generel kritik af det bestående. Det giver et bedre udgangspunkt for et fremtidigt samarbejde mellem det statslige, regionale og kommunale niveau om de nye socialtilsyn.

Aarhus Kommune og Region Midtjylland stiller sig naturligvis til rådighed med de erfaringer, vi har på godkendelses- og tilsynsområdet og bidrager meget gerne med at udvikle et fagligt stærkt nyt socialtilsyn.

Vi finder det afgørende, at en ny organisering af tilsynet ikke havner i rigid kontrol og bureaukrati, men at tilsynet tværtimod balancerer kontrol og fremme af den læring, udvikling og innovation, som socialområdet fortsat har så stærkt brug for.

Med venlig hilsen

Bent Hansen
Regionsformand
Region Midtjylland

Hans Halvorsen
Rådmand
Aarhus Kommune

**Aarhus Kommune og Region Midtjyllands bemærkninger til
lovudkast om nyt socialtilsyn**

Aarhus Kommune og Region Midtjylland skal hermed anmode Socialministeriet om at være særligt opmærksom på nedenstående forhold i den kommende lovgivning på området:

Økonomiske forhold

Kommunalbestyrelsen og Regionsrådet har det politiske ansvar for at godkende budgetter og dermed fastlægge serviceniveauer. Det virker derfor problematisk, at de nye tilsynsenheder skal godkende budgetter for tilbud, som andre kommuner eller regionen har det økonomiske ansvar for. Dette bryder med det politiske selvstyre kommuner og regioner er tillagt.

Dato 07-02-2013

Sagsnr. M1/2013/000155-006

Derudover kan bestemmelsen få en række konkrete uheldige virkninger på budgetter og takster – forhold som i dag, på udmærket vis, er reguleret via rammeaftalen. Rammeaftaleinstituttet, der baserer sig på aftaler mellem alle aktører på området, er langt mere velegnet til at håndtere en række forhold om takster og kapacitet. Vi skal gøre opmærksom på, at kommunerne i regionen og Region Midtjylland også hidtil har aftalt hvilket beløb der af taksterne skulle afsættes til tilsyn. Denne model er efter vores opfattelse mere hensigtsmæssig, også for tilsynskommunen, end en ordning hvor tilsynet ensidigt fastlægger takster for tilsyn.

Side 1

Det er vores opfattelse, at det er vigtigt at tilsynet har den fornødne legitimitet i kommunerne og regionen, og vi er bekymrede for, at en række af bestemmelser om økonomiske forhold i lovforslaget ikke er fremmende herfor.

Endelig finder Aarhus Kommune og Region Midtjylland det ude af proportioner at ministeriet tager 9,5 mio. kr. til udvikling af temaer og indikatorer i 2013. Flest mulige af de afsatte midler bør gå til etablering af de nye socialtilsyn. Aarhus Kommune og Region Midtjylland deltager gerne i udviklingen af det nye socialtilsyn.

Lokalt råderum og ansvar

Aarhus Kommune og Region Midtjylland finder, at det er meget vigtigt, at reformen ikke får et omfang, som indsnævrer det lokale råderum så meget, at driftsherrerne for de sociale tilbud ikke kan agere fornuftigt på det sociale marked, herunder at der fortsat er et lokalt råderum for faglig udvikling og fleksible tilrettelæggelse af de enkelte tilbud.

I forlængelse heraf er det vigtigt at driftsherren har mulighed for at agere hurtigt, f.eks. i forhold til at følge op på indberettede

magtanvendelser, ligesom driftsherren skal kunne agere ledelsesmæssigt på f.eks. klager. I den forbindelse finder Aarhus Kommune og Region Midtjylland den påtænkte whistleblower-funktion meget uheldig, da den dels afkobler driftsherren, dels sender et uheldigt signal om, at der ikke er tillid til de lokale ledere og medarbejdere. Ved klager over tilbud fra brugere og pårørende undersøger tilsynet altid klagerne og går i dialog med det enkelte tilbud. Med den nye whistleblowerfunktion, vil tilsynet ikke som hidtil kunne gå i dialog med tilbuddene om klagepunkterne.

Før at føre en effektiv kontrol og sikre et lærings- og udviklingsperspektiv, er dialogen et meget vigtigt budskab. Det er vigtigt at høre brugerne, de pårørende og evt. relevante samarbejdsparter. Derudover er det afgørende at det nye socialtilsyn går i dialog med de kommunale og regionale ledelsessystemer, som har ansvaret for driften af de enkelte tilbud. Det forslås, at der skabes mulighed for formaliserede talerør mellem socialtilsynet og kommuner/region med henblik på at sikre dialog mellem parterne. Derudover bør socialtilsynet forpligtes til at sikre viden på tværs af regioner og kommuner.

Øget bureaukrati

Der er med lovforslaget lagt op til betydeligt mere bureaukrati, end der er på området i dag. Kommunen og regionen vil derfor appellere til, at der med reformen ikke skabes unødigt detaljerede retningslinjer og administrative krav, så socialområdet får for svære vilkår, på et i forvejen trængt socialt marked. Her tænkes eksempelvis på forslaget om, at hvert tilbud skal lave en årsrapport og hvert tilsyn skal lave en årsrapport men også på forslaget om at tilsynet er forpligtiget til at indhente oplysninger fra alle de anbringende kommuner og personaleoplysninger på alle medarbejdere. Det bør i stedet være en mulighed.

Fokus på effekt

Det fremgår af lovforslaget, at en godkendelse kan bringes til ophør, hvis en bestemt metode ikke længere kan anses at være egnet til målgruppen. I givet fald bør dette baseres på grundig dokumentation og evidens.

Det nye socialtilsyns grundlag for at vurdere den faglige kvalitet i tilbuddet bør i vid udstrækning være de resultat- og dokumentationsopgørelser, som de enkelte tilbud fremviser for brugernes udvikling. Herved fokuseres der på, om tilbuddet har den ønskede eller forudsatte effekt i forhold til borgeren. Aarhus Kommune og Region Midtjylland opfordrer til, at der tages udgangspunkt i arbejdet med resultatdokumentation, som begge parter har gode erfaringer med brugen af og som er testet i 14 kommuner. Derudover ser Aarhus Kommune og Region Midtjylland

gerne, at Dansk Kvalitetsmodel, der indeholder en række standarder for god social praksis, indarbejdes i det nye socialtilsyn, da dette vil sikre, at ressourcer og allerede kendt viden udnyttes optimalt. Aarhus Kommune og Region Midtjylland stiller sig gerne til rådighed i forhold til at inddrage resultatdokumentation og den danske kvalitetsmodel.

Aarhus Kommune og Region Midtjylland bidrager gerne

Afslutningsvist skal det bemærkes, at Aarhus Kommune og Region Midtjylland med hhv. Center for Socialfaglig Udvikling og Center for Kvalitet og Folkesundhed har stor erfaring med at udvikle koncepter samt arbejde med resultatdokumentation og Dansk Kvalitetsmodel på det sociale område. Aarhus Kommune og Region Midtjylland bidrager gerne med de erfaringer, parterne har på godkendelses- og tilsynsområdet og står til rådighed i forhold til at bidrage til arbejdet med at implementere det nye socialtilsyn.

Ikrafttræden

Et særligt problem i forbindelse med ikrafttrædelsen er, at tilsynet med tilbud efter Servicelovens § 85 overgår løbende fra kommunerne til tilsynet. Der er brug for en fast dato for overgang, så unødigt paralleltilsyn i overgangsperioden undgås.

Med en overgang 1.11.2013 bliver processen meget presset og det medfører unødigt meget administrativt arbejde at overdrage budget og regnskab midt i et budget år. Derudover kan en overgang pr. 1.11.2013 have den utilsigtede konsekvens at de afgivende kommuner ikke kan nå at gennemføre de lovpligtige tilsyn i 2013.

Social- og Integrationsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

St. Kongensgade 45
1264 København K

Tlf. 33 92 84 00
Fax 33 11 04 15

rr@rigsrevisionen.dk
www.rigsrevisionen.dk

Høringsvar vedrørende udkast til forslag til lov om socialtilsyn samt forslag til lov om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og lov om forpligtende kommunale samarbejder (konsekvensændringer som følge af lov om socialtilsyn mv.)

19. februar 2013

Kontor: 1. kontor

J.nr: 2013-6400-17

Rigsrevisionen modtog med mail af 21. januar 2013 til høring et udkast til forslag til lov om socialtilsyn samt forslag til lov om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og lov om forpligtende kommunale samarbejder (konsekvensændringer som følge af lov om socialtilsyn mv.).

Rigsrevisionen har gennemgået udkastet med særligt henblik på bestemmelser om regnskab, revision samt placering af ansvar for økonomistyring.

Rigsrevisionen finder bestemmelserne om revision af tilbuddene uklare, bl.a. i forhold til hvad der bliver genstand for den udførte revision, samt hvordan de foreslåede revisionsbestemmelser sammentænkes med allerede eksisterende revisionsbestemmelser på området.

I bilag 1 har vi gennemgået de paragraffer som vi finder kan tydeliggøres.

Rigsrevisionen har i øvrigt bemærket, at 'FSR – danske revisorer' ikke fremgår af høringslisten. Rigsrevisionen anbefaler, at FSR inddrages i høringen.

Rigsrevisionen deltager gerne i et møde om bestemmelserne om revision og regnskab i det nye socialtilsyn. Eventuelle spørgsmål kan stilles til undertegnede på telefon 33 92 84 47 eller via e-mail på rr@rigsrevisionen.dk med anførelse af det i brevhovedet anførte journalnummer.

Med venlig hilsen

Signe Skovgaard Mortensen
fuldmægtig

Bilag 1

Rigsrevisionens gennemgang har givet anledning til følgende bemærkninger:

1. Af § 12, stk. 3 fremgår, at tilbud omfattet af § 4, stk. 1, nr. 2 og 3, der er godkendt efter § 5, skal udarbejde en årlig rapport om tilbuddets virksomhed.

Af bemærkningerne til § 12, stk. 3 fremgår, at tilbuddet får pligt til at afgive årsrapport. Ministeriet bør præcisere, om der ønskes en årlig rapportering eller en årsrapport, idet en årsrapport normalt forbindes med regnskabsafleggelsen.

2. Det er umiddelbart vanskeligt at vurdere hvad der er genstand for revisionen. Af forslagets § 14 fremgår det, at tilbud, som nævnt i § 4, stk. 1, nr. 2 og 3, skal have deres regnskaber revideret af en godkendt revisor.

Det er umiddelbart vanskeligt – særligt for § 4, stk. 1 nr. 3 – at vurdere hvilken type virksomhed/juridisk enhed eller lign., der er genstand for revisionen. Det er endvidere uklart hvordan revisionen af det enkelte tilbud skal tænkes sammen med den revision, der i forvejen udføres på området af kommunens eller regionens revisor for at undgå dobbeltrevision.

Videre kan forslaget læses som en skærpelse af revisionskravene, hvor der ikke umiddelbart tages hensyn til revisors øvrige planlægning, væsentligheds- og risikovurdering samt revisors viden om klienten.

Rigsrevisionen finder, at der i udkastets bestemmelser om revision med fordel kan sondres mellem tilbud, der i forvejen er underlagt revision og tilbud, der hidtil ikke har været underlagt revision.

3. Af § 14, stk. 2 fremgår at:

”Ved revisionen efterprøves, om regnskabet er retvisende, og om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsafleggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis (finansiel revision). Ved revisionen foretages endvidere en vurdering af, hvorvidt der er taget skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og ved driften af de tilbud, der er omfattet af regnskabet (forvaltningsrevision).”

Rigsrevisionen finder det uklart, hvornår der skal udføres forvaltningsrevision, samt hvor omfattende forvaltningsrevisionen skal være. Det er endvidere uklart om der er tale en skærpelse i forhold til styrelseslovens krav om den lovpligtige løbende forvaltningsrevision. Desuden kan det være vanskeligt for de 5 sociale tilsyn at vurdere om der er foretaget betryggende forvaltningsrevision af tilbuddet.

Af lovbemærkningerne fremgår, at reglerne skal svare til gældende regler. Rigsrevisionen anbefaler på den baggrund, at der også her sondres mellem private tilbud, hvor der ofte udføres forvaltningsrevision på baggrund af beløbsgrænser og kommunale tilbud, hvor der i dag er krav om løbende forvaltningsrevision.

4. Af § 14, stk. 3 fremgår at:

"Tilbuddets revisor, jf. stk. 1, skal på anmodning fra socialtilsynet oplyse om forhold, som er behandlet i forbindelse med revisionen, og som er af betydning for socialtilsynets vurdering af, om betingelserne for godkendelsen er opfyldt. Revisor har desuden pligt til at give socialtilsynet besked, hvis revisor ved revisionen konstaterer forhold, der giver revisor anledning til tvivl om, hvorvidt betingelserne for godkendelsen er opfyldt."

Hvis der er tale om kommunale tilbud, er det sandsynligt at kommunens revisor som udgangspunkt underretter kommunen, hvis der konstateres forhold, der giver revisor anledning til tvivl om, hvorvidt betingelserne for godkendelsen er opfyldt. Hvis der er tale om et privat/selvejende tilbud er det sandsynligt at revisor underretter tilbuddets bestyrelse eller den kommune, der er indgået driftsaftale med.

Rigsrevisionen finder, at dette kan give anledning til tvivl om, hvorvidt det er socialtilsynet, bestyrelsen eller kommunen, der har initiativpligten til at følge op på revisionens resultater. I tilknytning hertil er det uklart, hvem revisor afgiver erklæring til.

Uklarheder af denne karakter kan medføre at både kommunen og socialtilsynet følger op på resultaterne af den udførte revision.

Returadresse
Handicap og Psykiatri
Rødkløvervej 4 6950 Ringkøbing

Social- og Integrationsministeriet

Sagsbehandler
Mette Andersen -
Udviklingskonsulent
Direkte telefon
99 74 15 68
E-post
m.andersen@rksk.dk
Dato
6. februar 2013
Sagsnummer
2013020019EA

Hørings svar vedr. lovforslag om socialtilsyn og lovforslag om konsekvensrettelser i andre love

Ringkøbing-Skjern Kommune afgiver hermed uopfordret hørings svar vedr. lovforslag om socialtilsyn og lovforslag om konsekvensrettelser i andre love. Hermed Kommunens bemærkninger.

Lov om socialtilsyn

Vedr. § 3, stk. 1, nr. 4

Ringkøbing-Skjern Kommune konstaterer, at kommunen, jf. forslag til ændring af lov om social service, kan delegere sin tilsynskompetence efter lov om social service § 148a til socialtilsynet, såfremt socialtilsynet vælger at tilbyde denne ydelse, jf. forslag til lov om socialtilsyn § 3, stk. 1, nr. 4. Der henstilles til, at lovteksten ændres ift. stk. 1, nr. 4, således, at socialtilsynet *skal* tilbyde udførelse af opgaver efter delegation fra den ansvarlige kommunalbestyrelse, jf. nedenstående.

Vedr. § 4, stk. 1, nr. 2

Det konstateres, at tilbud efter lov om social service §§ 103 og 104 ikke er omfattet af Socialtilsynets tilsyn. Det bemærkes hertil at dagtilbud ofte vil have en tæt tilknytning til et botilbud, fx i form af organisering under et center, hvorfor det driftsorienterede tilsyn med dag- og botilbud naturligt udføres under ét.

Vedr. § 4, stk. 1, nr. 3

Ringkøbing-Skjern Kommune konstaterer yderligere, at friplejeboliger, jf. bemærkningerne til § 4, stk. 1, nr. 3 i forslag til lov om socialtilsyn, ikke omfattes af socialtilsynet, idet borgere ikke visiteres til friplejeboliger, men til hjælp, som borger vælger skal ydes i en friplejebolig.

Denne sondring anses ikke for hensigtsmæssig, idet friplejeboliger, udover personlig og praktisk hjælp efter lov om social service §§ 83 og 87, kan certificeres til at yde støtte efter lovens §§ 85, 86, 97, 98 samt 102, hvormed en række friplejeboliger kan sidestilles med tilbud efter lovforslagets § 4, og derfor bør omfattes af socialtilsynet.

Åbningstider

mandag - onsdag 9.30 - 15.00
torsdag 9.30 - 16.45
fredag 9.30 - 13.00

Telefontider

mandag - onsdag 8.00 - 15.30
torsdag 8.00 - 17.00
fredag 8.00 - 13.30

Hjemmeside www.rksk.dk

Telefon 99 74 24 24

Vedr. § 22, stk. 2

Det fremgår af bestemmelsen, at socialtilsynets pligt til at føre driftsorienteret tilsyn med tilbud omfattet af lovens § 4, stk. 1, nr. 3 først træder i kraft, når socialtilsynet efter forslaget § 4, stk. 2, har truffet afgørelse om, at det konkrete tilbud er omfattet af lov om socialtilsyn. Indtil da, er det konkrete tilbud underlagt den stedlige kommunalbestyrelses driftsorienterede tilsyn, i det omfang, det tidligere har været tilfældet.

Kommunen bemærker hertil, at dette medfører, at kommunerne efter d. 1. november fortsat vil have en betydelig tilsynsforpligtelse samt udgift hertil, idet en stor del af de kommunale tilbud er etableret med hjemmel i lov om almenboliger. Dette er bl.a. tilfældet på voksenområdet i Ringkøbing-Skjern Kommune, hvor kun de private og kommunale § 107-tilbud vil overgå til socialtilsynet pr. 1. november 2013.

Der henstilles derfor til, at der i loven fastsættes en frist for, hvornår socialtilsynet skal have truffet afgørelse efter lovforslagets § 4, stk. 2, som ligger før 1. januar 2016. Endvidere bør der være opmærksomhed på dette ift. virksomhedsoverdragelsen af medarbejdere.

Det bemærkes i øvrigt, at botilbud efter lov om social service og boliger efter lov om almene boliger kan være organiseret under et center e.lign., hvorfor en opdeling af tilsynskompetencen, indtil socialtilsynet har truffet afgørelse jf. § 4, stk. 2, findes uhensigtsmæssig.

Venlig hilsen

Mette Andersen
Udviklingskonsulent

Social- og Integrationsministeriet
Att.: Juridisk og Internationalt kontor/
Lone Larsen mv.
(lla@sm.dk; jurint@sm.dk; beb@sm.dk)

Bredgade 25, opg. F, 4.sal
1260 København K

Tlf. 3392 4704

www.udsatte.dk

E-mail: post@udsatte.dk

J.nr. Nam

17. februar 2013

Vedr. forslag til ændringer som følge af lov om socialtilsyn mv.

Rådet for Socialt Udsatte takker for høringen.

Rådet støtter som udgangspunkt forslag, der har til hensigt at sikre en god/bedre kvalitet i de indsatser som bl.a. socialt udsatte borgere modtager.

I lyset af at formålet med tilsynet er, at sikre en indsats af høj kvalitet i den sociale indsats i forhold til bl.a. socialt udsatte mennesker, ville det være ønskeligt, at brugerinddragelse og brugerinvolvering havde en højere prioritet i de temaer, jf. § 6, der skal styrke kvaliteten. De syv temaer for vurdering af kvaliteten i tilbud er hver for sig vigtige, men hvis ikke tilbuddene vurderes i forhold til evnen til at involvere brugeren og give og udvikle brugerens magt over eget liv, så fejler kvaliteten.

Rådet for Socialt Udsatte anbefaler, at brugerinddragelse og brugerinvolvering i tilbuddene bliver et overordnet tema for vurdering af kvaliteten og indføres som sådan i § 6, stk. 2.

Rådet kvitterer for indførelsen af en whistleblowerordning, jf. i § 11.

Lovforslagets indhold vedr. stofmisbrugsbehandling efter lov om social service § 101, forekommer uklar. I § 4 er den placeret under stk. 1, nr. 2, som omhandler døgntilbud. Men stofmisbrugsbehandling efter § 101, kan også rumme dagbehandling såvel som ambulante behandling. Lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 2.4.2 bidrager yderligere til en uklar forståelse, i og med den ambulante stofmisbrugsbehandling er den eneste behandlingsform, der er fremhævet under § 101.

Det bør fremgå tydeligere hvorvidt socialtilsynet skal rumme alle typer af tilbud, eller kun udvalgte behandlingsindsatser under § 101?

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Jann Sjursen', with a stylized, flowing script.

Jann Sjursen

Til Socialministeriet

Hørings svar fra Selveje Danmark vedr. forslag til lov om socialtilsyn samt ændring af lov om social service.

Selveje Danmark støtter helt overordnet den aftale, der er indgået mellem Folketingets partier, omkring etableringen af et nyt Socialtilsyn, og de deraf følgende ændringer af det eksisterende system.

Det er meget positivt, at man politisk, gennem aftalen, søger at finde løsninger på en række af de udfordringer og problemer, der gennem de seneste år, har vist sig i forhold til det eksisterende tilsynssystem.

Det er Selveje Danmarks primære synspunkt, at der gennem implementeringen af aftalen skal skabes et ensartet grundlag for at sætte fokus på kvalitet og udvikling i alle tilbud, hvad enten de er offentlige, selvejende eller private. Derfor skal de krav, der stilles være ensartede og omfatte alle godkendelsespligtige tilbud, uanset ejer form.

Generel bemærkning vedr. friplejeboliger

Lov om friplejeboliger kap. 3, §§ 5 – 9, opstiller kriterierne for certificering af friplejeboliger. Certificeringen gives af Socialtilsynet og omhandler f.eks. socialpædagogisk bistand jf. servicelovens § 85. Samtidig hjemler lovens § 11, at socialministeren godkender omlægning af tilbud, etableret efter servicelovens § 108 til friplejeboliger.

Der er således allerede i dag i tilknytning til friplejeboliger etableret en betydelig certificeringsordning. Det skal naturligvis sikres, at der skabes en sammenhæng mellem Socialstyrelsens certificering og Socialtilsynets godkendelse således, at friplejeboliger ikke skal igennem en formålsløs "dobbelt" godkendelsesproces.

Socialstyrelsen gives med de nye regler en overordnet funktion i forhold til socialtilsynet, hvorfor det ligger lige for at lade de to processer smelte sammen.

Alternativt skal det fremgå eksplicit af lov om socialtilsyn, at friplejeområdet er reguleret gennem lov om friplejeboliger.

Generel bemærkning vedr. familieplejeområdet

Med lov om socialtilsyn sker der en række markante ændringer i forhold til familieplejeområdet. Der findes i dag en række selvejende aktører på familieplejeområdet, der gennem mange år har arbejdet med at finde, uddanne og føre tilsyn med plejefamilier. Tilsvarende har de via et indgående pædagogisk kendskab og kendskabet til de enkelte familier været centrale i forbindelse med anbringelsen af børn og unge i familiepleje.

Med forslag til lov om socialtilsyn lægges op til at hele dette område lægges ind under Socialtilsynet, men den konsekvens, at al den erfaring der er opbygget i landets familieplejeinstitutioner, risikere at gå tabt.

Konkret kan nævnes følgende bestemmelser i udkastet til lov om socialtilsyn. § 3, stk. 2 giver Socialtilsynet hjemmel til mod betaling at fungere som visitator af børn og unge til plejefamilier. § 5, stk. 6, giver Socialtilsynet hjemmel til at afholde de lovpligtige kurser mv. for plejefamilier. § 19, stk. 2, sikre, at kommunerne forlods betaler for tilsynet med plejefamilier, hvilket låser samtlige plejefamilier fast i det kommunale system.

Overordnet kan det anføres, at reglerne i den form de aktuelt foreligger, vil fjerne grundlaget for ikke-offentlige plejefamilier.

Med barnets reform, blev der taget en række initiativer, der skulle støtte børn i plejefamilier, herunder en styrket fokus på tilsynet. For ikke at underminere intentionerne i barnets reform bør der skabes mulighed for at lade tilsynet i den enkelte plejefamilie varetage af en plejefamilieorganisation. Det forudsætter, at der i § 19, indføres en hjemmel til at kommunerne som et alternativ til Socialtilsynet kan betale en familieplejeorganisation for at udføre opgaven eller, at man betragter en organisation, der arbejder med børn og unge i plejefamilier, kan betragtes som et egentligt socialpædagogiske tilbud.

En sådan model vil – for at fastholde tankerne i tilsynsreformen - forudsætte, at selve familieplejeorganisationen kan blive godkendt som socialpædagogisk tilbud på linje med andre socialpædagogiske tilbud. Det vil forudsætte, at der i servicelovens § 66, gives mulighed for at anbringe børn og unge i et pædagogisk tilbud, der arbejder med udgangspunkt i anbringelse i familiepleje. Her ville det samlede tilbud opnå godkendelse og med en tilføjelse i lov om socialtilsyn § 4, være underlagt socialtilsynets driftstilsyn.

Den model ville tillige løse en række andre problemer knyttet til familieplejeområdet f.eks. ville familierne nu være en del af et kollegialt fællesskab i det godkendte tilbud, der ville kunne arbejdes målrettet med pædagogik og udvikling, der ville være et tilbud kommunerne i forbindelse med anbringelser ville kunne henvende sig til og der ville indenfor rammen af tilbuddet være en løbende dialog med såvel familie som anbragte børn og unge.

Her følger Selveje Danmarks specifikke bemærkninger:

Bemærkninger til forslag til Lov om socialtilsyn

§ 1, det foreslås, at bestemmelsen afsluttes "...tilsyn med kommunale, regionale, selvejende og private tilbud jf. § 4" Tilføjelsen vil tydeliggøre hvilke tilbud, der konkret omfattes af loven.

Forslaget skal ses i sammenhæng med bemærkningerne knyttet til § 4, hvorefter også §§ 103 og 104 bør være omfattet af socialtilsynets kompetencer.

§ 2, stk. 3, og stk. 4. Alle tilbud, beliggende i en af de fem tilsynskommuner, er omfattet af et af de andre 5 socialtilsyn. I forhold til koncerner hører de enkelte dele af koncernen til socialtilsynet i den region, hvor hovedsædet er beliggende.

Hvis hovedsædet er beliggende i en af de fem tilsynskommuner, må det betyde, at tilsynet af hele koncernen flyttes til et andet tilsyn jf. stk. 2, nr. 1 – 5. Det bør tydeliggøres.

§ 3, Bestemmelsen giver Socialtilsynet en udstrakt hjemmel til at drive "privat" virksomhed mod betaling.

Der kan være områder, hvor tilsynet kan have en helt særlig viden, som f.eks. er knyttet til varetagelsen af tilsynet, og hvor det derfor kan give mening at tillade Socialtilsynet, mod betaling, at gennemføre særlige aktiviteter. Men det skal understreges, at det sker i direkte konkurrence med ikke-offentlige aktører, hvilket er ganske problematisk, hvorfor bestemmelsen bør skærpes således, at der ikke udvikles en selvstændig kursus/uddannelsesafdeling i Socialtilsynet.

Såfremt man vælger at fastholde tilsynets mulighed for at drive en form for privat konsulent forretning, skal det sikres, at der ikke sker sammenblanding af økonomien knyttet til tilsynsopgaven og konsulent forretningen. Det kan ske med tilføjelsen af et krav om, at indtægtsdækket virksomhed efter § 3, skal udskilles i en selvstændig enhed med egen økonomi og budget.

§ 4, Der bør i bestemmelsen tillige være en henvisning til servicelovens §§ 103 og 104. Da det ikke virker hensigtsmæssigt, at de tilbud holdes uden for og derfor vil ligge i en tilsynsmæssig gråzone, hvor der både på regionalt plan og i socialtilsynet skal opretholdes tilsynskompetencer. Det er desuden uklart hvem, der fører tilsyn med tilbud efter §§ 103 og 104, som er etableret af ikke offentlige aktører.

§ 4, nr. 3, her bør tillige indføres en hjemmel til, at egne værelser jf. forslag til serviceloven §66a, stk. 5, kan godkendes som et samlet tilbud på linje med f.eks. tilbud efter § 85.

Forskellen mellem de to er blot, om der er tale om et tilbud målrettet børn, eller et tilbud målrettet voksne. Det er har vel næppe hensigten, at børn skal have en dårligere retsstilling end voksne – hvilket ville være konsekvensen, hvis tilbud efter § 66s, stk. 5, ikke kan blive omfattet af den kvalitetssikring, der ligger i tilsynet.

§ 4, nr. 3, der bør specifikt henvises til SL § 67, da § 67 ikke længere er en del af § 66, stk. 1, nr. 6.

§ 4, nr. 3, b, "tilknyttet servicearealer" det skal defineres, hvad der menes med "tilknyttet". En del steder vil der være servicearealer, men de vil være beliggende på en anden adresse,

typisk i form af nogle fælles faciliteter. Løsningen kan være, at formuleringen lyder "Der er *organisatorisk* tilknyttet servicearealer....".

§ 5, Der bør indføres en hjemmel til, at et tilbud kan godkendes akut således, at akut godkendelsen sikre, at der fortsat er den nødvendige fleksibilitet i forhold til etableringen af særlige tilbud. En akut godkendelse gælder indtil socialtilsynet har foretaget en egentlig godkendelse. Det bør ske med en frist af f.eks. 1 – 2 måneder.

Som forslag til løsning af de særlige udfordringer med akutsager, kan det overvejes at indføre en mulighed for, at et godkendt tilbud efter f.eks. SL § 107, der er godkendt til f.eks. 10 pladser, samtidig kan godkendes til 2 – 3 akut pladser. Økonomien i tilbuddet vil blive beregnet ud fra de 10 pladser, men der vil indenfor den eksisterende godkendelse være mulighed for, at der i samspil med en kommune handles akut.

§ 5, stk. 5, der findes flere tilbud, hvor et tilbud er godkendt efter flere bestemmelser. Hvilket "formål" er det så, der er afgørende i forhold til at vurdere bortfaldet? Er et tilbud efter de nye regler f.eks. godkendt efter §§ 107 og 85, kan godkendelsen efter § 85 så falde bort, hvis den ikke har været anvendt i 2 år? Eller er det hele godkendelsen, der falder bort? Det sidste vil være helt urimeligt, da tilbuddet jo i hele perioden kan have været fuldt belagt efter § 107.

Derfor bør det i bestemmelsen tydeliggøres, hvordan vurderingen skal foretages.

§ 6, Her er det helt afgørende, at de krav der vil blive stillet, med hjemmel i bestemmelsen, er helt ensartede for alle tilbud uanset ejer form.

§ 8, stk. 2, det bør klart fremgå hvad "skærpet tilsyn" indebærer, og hvilke forhold der kan udløse skærpet tilsyn, samt naturligvis hvordan man som tilbud bevæger sig ud af det skærpede tilsyn.

§ 8, stk. 3, Udstedelsen af påbud kan have ganske alvorlige konsekvenser for et tilbud og de borgere der benytter tilbuddet. Der skal derfor opstilles meget klare regler for, hvordan og under hvilke forhold påbud udstedes.

Påbud kan f.eks. opdeles i *straks påbud* og *påbud med frist*. Det skal i den forbindelse understreges, at et påbud ikke kan offentliggøres før fristen er udløbet, og da kun, hvis fristen ikke er overholdt. Alternativt skal oplysningen om påbuddet ledsages af det enkelte tilbuds beskrivelse af, hvordan påbuddet er blevet efterlevet og tilsynets accept af den løsning.

§ 11, stk. 3. Selveje Danmark forstår det hensyn, der søges varetaget gennem stk. 3. Det kan dog være vanskeligt at overholde bestemmelsen, ligesom der i en række situationer kan

være meget gode grunde til, at det enkelte tilbud bør informeres om henvendelsen. Den første situation kan omfatte en henvendelse, der er så specifik, at den slet ikke kan undersøges uden, at de øvrige implicerede parter bliver opmærksomme på henvendelsen. Den anden situation kan omfatte de sager, hvor det er afgørende for tilbuddet at få informationen, for at kunne rette op på det forhold, der ligger til grund for henvendelsen.

§ 13, stk. 1. Godkendelsen af budgettet bør defineres nærmere. I dag skal kommunerne også godkende budgettet i sin helhed. Der er dog opstået en meget forskelligartet praksis omkring netop den godkendelse. Hvorfor der bør udarbejdes en standardiseret tilgang til Socialtilsynets godkendelse af budgetter i forhold til socialtilsynets godkendelse.

Tilsynet skal foretage sin godkendelse på baggrund af dette standardiserede materiale, og bør alene skride ind, hvis der i budgettet mangler midler, i forhold til at kunne levere den kvalitet, der er en forudsætning for godkendelsen. Socialtilsynet kan således ikke nægte at godkende et budget, fordi man finder, at der bruges for meget på uddannelse eller f.eks. evaluering.

Er der tale om, at der bruges for meget vil det blive synliggjort når tilbuddet fremlægger sine nøgletal og et revideret regnskab.

Det er grundlæggende Selveje Danmarks holdning, at man skal fokusere særligt på selve pointen med budgetgodkendelsen, nemlig at sikre, at det enkelte tilbud er økonomisk velfunderet som et værn mod pludselige lukninger. Det hensyn findes fint at kunne varetages med en standardiseret tilgang til budgetgodkendelsen.

Det kan anføres, at budgetgodkendelsen tillige handler om at kontrollere priser mv. Men netop den kontrol vil fremover ligge i offentliggørelsen af økonomiske nøgletal. Tal der i virkeligheden langt bedre oplyser om sammenhængen mellem takst og indhold.

§ 14, stk. 2, det skal bemærkes, at det ikke er helt entydigt hvad der ligger i forvaltningsrevision. Dette kan efterfølgende søges løst ved, at der udarbejdes en beskrivelse af forvaltningsrevision på det sociale område.

§ 14, stk. 3, det skal bemærkes, at det kan være betænkeligt at stille et særligt krav til revisor om, at denne af egen drift skal oplyse Socialtilsynet om forhold, der kan bringe revisor i tvivl. Revisor vil ofte være tilbuddets betroede rådgiver, og den tillid vil ikke være tilstede, hvis revisoren skal "sladre", om den der søger rådgivning.

Det siger sig selv, at såfremt der er problemer knyttet til godkendelsen, vil revisor i forbindelse med selve revisionen og gennemførelsen af forvaltningsrevision skulle informere om de forhold. Det bør være tilstrækkeligt.

§ 19, Bestemmelsen indfører en betaling for godkendelse. Dette er nyt og betyder, at selve tilgangen til godkendelsen bør være baseret på et mere ensartet grundlag, ligesom prisen for selve godkendelsen bør være geografisk standardiseret.

Visse tilsyn har tidligere taget sig god tid når ansøgninger om godkendelse er blevet behandlet. Hvis det er en praksis, der vil fortsætte, og såfremt man fastholder en omkostningsbaseret tilgang, så vil det betyde, at omkostningerne ved at blive godkendt bliver meget store.

Det ligger i selve tilsynsreformen, at alle tilbud skal re-godkendes i løbet af 2014 – 2015. Den re-godkendelse er ikke det samme som en ny-godkendelse. I det omfang der overhovedet pålægges en takst for re-godkendelsen, så bør taksten være ensartet og gældende for alle tilbud i hele landet.

Omkring beregningen af tilsynstaksten er det vigtig, at den er generel og således ensartet for alle tilbud uagtet ejer form.

Bemærkninger til ændring af lov om social service mv.

§ 4, stk. 4. Bestemmelsen søger at sikre den helt afgørende fleksibilitet, der er nødvendig for at kunne finde pædagogisk holdbare løsninger i en række akut sager, og giver derfor mulighed for, at en borger kan placeres i et ikke godkendt tilbud i 3 uger med mulighed for forlængelse i yderligere 3 uger.

I lov om socialtilsyn § 3 (eller andre steder) er der ikke opstillet nogen krav til hvilken frist der er, når en ansøgning om godkendelse skal behandles. Skeler man til praksis i dag, så kan der findes sager, hvor godkendelsesprocessen fra tilsynets side har varet mere end et år.

Opstilles der ikke regler for, hvordan et akut tilbud kan godkendes inden for fristen af 3 + 3 uger, så er der risiko for, at den enkelte borger ender som kastebold mellem forskellige midlertidige akuttilbud. Borgeren bliver en kastebold fordi den anbringende kommune, efter 3 eller 6 uger, er tvunget til at udskrive borgeren og placerer vedkommende i et nyt midlertidigt tilbud osv. Pointen i bemærkningerne, om at borgeren indenfor de 3 uger vil kunne blive flyttet til et godkendt tilbud, er netop baseret på en antagelse om, at et sådan findes, men i praksis er det ofte set, at det faktisk har været nødvendigt at skabe et helt nyt akuttilbud for at kunne rumme en borger.

Selveje Danmark peger på følgende forslag til løsning:

1. Der opstilles en frist for godkendelse af akut etablerede enkeltmandstilbud på f.eks. 3 uger. Godkendelsen skal være baseret på en standardiseret tilgang til godkendelsen, og godkendelsen skal efter kort tid følges op af et tilsynsbesøg, i forbindelse med hvilket de finere detaljer kan gennemgås.

2. Der etableres mulighed for, at der i tilknytning til et godkendt tilbud såfremt der ansøges herom, tillige gives godkendelse af et antal akutpladser. Disse vil ikke indgå i vurderingen af pladsprisen, da de netop er akutpladser og således ikke nødvendigvis anvendt. Når de anvendes sker det på samme værdigrundlag og pædagogiske platform som det godkendte tilbud og prisen aftales direkte mellem stedet og den anbringende kommune.

§ 5, stk. 7. Det skaber nogen uklarhed, hvad der reelt ligger i det regionale tilsyn med egne tilbud. I det omfang, der er indgået en aftale med en kommune om anvendelse af samtlige pladser, er det så kommunen eller det nye socialtilsyn, der fører tilsyn med tilbuddet? I det omfang det er socialtilsynet, virker det uhensigtsmæssigt ikke at placere hele tilsynskompetencen i socialtilsynet frem for, at der nu skal fastholdes et parallelt regionalt tilsyn.

Tilsvarende er det uklart hvem, der fører tilsyn med tilbud efter f.eks. §§ 103 og 104 som er etableret af ikke-offentlige aktører.

Selveje Danmark anbefaler, at §§ 103 og 104 medtages i lov om socialtilsyn § 4 (se ovenfor).

§ 66, stk. 2, henvisningen til § 66a, stk. 6 er lidt uklar, da stk. 6 synes at være en ankebestemmelse, der i sig selv henviser til sig selv.

§ 66a, stk. 5, der er tale om en videreførelse af de tidligere meget uklare bestemmelser omkring godkendelse af "egne værelser". Bestemmelsen lyder at værelset skal være godkendt som generelt egnet, hvilket i realiteten betyder, at der er tale om arkitektonisk /teknisk godkendelse, der intet har at gøre med den pædagogik der anvendes i og omkring værelset.

I praksis dækker "ung på eget værelse" over meget forskellige situationer – fra anbringelsen af en ung der blot har brug for ganske lidt støtte og et sted at bo, til anbringelse af unge med meget krævende pædagogiske udfordringer, hvilket ofte er unge, der ikke længere kan rummes af et egentligt døgntilbud.

Selveje Danmark vil forslå, at der i lov om socialtilsyn § 4, stk. 3, tillige laves en henvisning til § 66a, stk. 5. Det vil betyde, at man i de tilfælde hvor der arbejdes intensivt pædagogisk med unge i egen bolig kan gives en samlet godkendelse af hele stedet, på linje med det, der efter de nye regler kan gives for tilbud hvor der sker anbringelse efter f.eks. § 85.

§ 123, stk. 4, bestemmelsen omkring magtanvendelse viser behovet for, at det overvejes, at der nedsættes et udvalg, som skal se på magtanvendelse og de forskellige måder magtanvendelse finder anvendelse i lyset af, at der ofte vil kunne være tale om situationer hvor f.eks. forældremyndighedsindehaveren ikke er tilstede.

§ 148a, stk. 1, Bestemmelsen er noget uklar. Hvad er det præcis kommunalbestyrelsen skal føre tilsyn med? I det omfang, der er tale om tilbud svarende til de tilbud der er omfattet af socialtilsynets kompetencer så bør tilsynet placeres i socialtilsynet.

§ 148a, stk. 3, bestemmelsen er meget uklar. Efter lov om socialtilsyn § 4, stk. 1, nr. 1 er plejefamilier og kommunale plejefamilier omfattet af socialtilsynets tilsyn. Hvad er det så præcis der står i § 148a, stk. 3? Af bemærkningerne fremgår det, at bestemmelsen lægger tilsynet hos den anbringende kommune, dette forekommer ganske problematisk da opgaven jo netop synes at ligge i socialtilsynet. Omkring unge på eget værelse henvises til bemærkningerne knyttet til § 66a, stk. 5 ovenfor.

Afsluttende bemærkning

Som nævnt indledningsvist støtter Selveje Danmark op om etableringen af et Socialtilsyn og den bagvedliggende reform. Det skal dog samtidig bemærkes, at selve implementeringen berører en række elementer og, at den vil kunne have effekter, der kan være ganske vanskelige at gennemskue på forhånd.

For at sikre, at intentionerne i den samlede reform ikke fortabes, skal Selveje Danmark derfor anbefale, at der nedsættes et evalueringsudvalg, der i løbet af 2014 – 2015 løbende kan forholde sig til utilsigtede konsekvenser og i forhold til Socialministeren indstille til revision af f.eks. lov om socialtilsyn. Selveje Danmark deltager på vegne af sine medlemmer gerne i dette fremadrettede arbejde.

Dette er Selveje Danmarks bemærkninger til det fremsendte. Selveje Danmark ser frem til fortsat at bidrage konstruktivt til processen.

Med venlig hilsen

Jon Krog
Branchedirektør, Selveje Danmark

Fra: Christina Faurby Birck [mailto:Christina.Birck@skm.dk]

Sendt: 29. januar 2013 12:49

Til: Jura og International, postkasse

Cc: Bente Brandborg; Lone Larsen; Søren Schou

Emne: Høring over lovforslag til lov om social tilsyn samt konsekvensændringsforslag

Skatteministeriet har ingen bemærkninger til ovennævnte lovforslag.

Med venlig hilsen

Christina Faurby Birck

SKATTEMINISTERIET

Departementet

Chefkonstulent – Person og Pension

Nicolai Figtveds Gade 28, 1402 København K

E-mail: christina.birck@skm.dk

Telefon: (+45) 72 37 33 38

Social- og Integrationsministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Att.: Dan Holmgreen

Mail: jurint@sm.dk
Cc: beb@sm.dk og lla@sm.dk

Girokonto 402-3951

Ref. ASA/lh
Dok.nr. 1605419Sag.nr. 2013-SLCSFA-
01727

18. februar 2013

Høring over udkast til forslag til lov om socialtilsyn samt forslag til lov om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og lov om forpligtende kommunale samarbejder (konsekvensændringer som følge af lov om socialtilsyn mv.)

Social- og Integrationsministeriet har den 21. januar 2013 bedt Socialpædagogernes Landsforbund om eventuelle bemærkninger til udkastet til lovforslag om socialtilsyn samt forslagene til konsekvensændringer i lov om social service, lov om retssikkerhed og administration og lov om forpligtende kommunale samarbejder.

Organisering af godkendelses- og tilsynsopgaverne

Lovforslaget om socialtilsyn betyder, at opgaverne med at godkende og føre tilsyn samles i fem kommuner - én i hver region. Tilsynskommunerne bliver Frederiksberg Kommune i Region Hovedstaden, Holbæk Kommune i Region Sjælland, Faaborg-Midtfyn Kommune i Region Syddanmark, Silkeborg Kommune i Region Midtjylland og Hjørring Kommune i Region Nordjylland. Der bliver af geografiske grunde mulighed for at oprette et afdelingskontor under hovedkontoret i en anden kommune.

Tilsynskommunerne må ikke godkende og føre tilsyn med sociale tilbud, der ligger i de pågældende kommuner. Det overlades til tilsynskommunerne i andre regioner.

Kravet om godkendelse og efterfølgende tilsyn fra socialtilsynet kommer til at omfatte:

- Plejefamilier og kommunale plejefamilier
- Opholdssteder for børn og unge
- Døgninstitutioner
- Ambulante behandlingstilbud til stofmisbrugere
- Botilbud til midlertidige ophold til voksne
- Botilbud til længerevarende ophold til voksne
- Kvindekrisecentre

- Forsorgshjem
- Hjælp og støtte efter serviceloven, der ydes til beboere i boligformer, der kan ligestilles med længerevarende eller midlertidige botilbud efter serviceloven.

Socialpædagogernes Landsforbund er meget tilfreds med forslaget til en ny organisering af opgaven med at godkende og føre tilsyn med tilbuddene på det sociale område. Det vil klart kunne bidrage til at sikre en større og nødvendig kvalitet.

Socialpædagogernes Landsforbund går ud fra, at de sikrede institutioner for unge også er omfattet af socialtilsynet, men det bør nok nævnes direkte i bemærkningerne.

Socialpædagogernes Landsforbund går også ud fra, at aflastningsordninger er omfattet af socialtilsynet.

Det undrer Socialpædagogernes Landsforbund, at dagbehandlingstilbud til børn og dagtilbud for voksne (§ 103 og § 104 i serviceloven) ikke bliver omfattet af socialtilsynet. Mange af disse dagtilbud er en del af anbringelsesstedet/botilbuddet. Socialpædagogernes Landsforbund vil stærkt anbefale, at disse tilbud også bliver omfattet af socialtilsynet.

Egne værelser, kollegier eller kollegielignende opholdssteder bliver ikke omfattet af socialtilsynet, men godkendes som konkret egnede i forhold til den pågældende unge af den anbringende kommune.

Det fremgår af bemærkningerne til den pågældende bestemmelse i forslaget til ændring af serviceloven, at "Egne værelser mv. kan have visse fælles faciliteter, ligesom der kan ydes en begrænset personlig støtte til de unge på stedet". Og videre hedder det, at "En konkret godkendelse af sådanne anbringelsessteder må ikke anvendes for at omgå de krav til opholdssteder og døgninstitutioner, som følger af forslaget om lov om socialtilsyn. Det er ikke muligt at trække en klar skillelinje mellem egne værelser, som kan godkendes af den anbringende kommune som konkret egnede, og opholdssteder eller døgninstitutioner, som skal godkendes af socialtilsynet (...). Men det forhold, at der bor flere børn eller unge med ensartede problematikker i samme bygning, at der er fælles servicearealer, fastansat personale og måske en fælles ledelse taler for, at tilbuddet bør godkendes som generelt egnede efter lov om socialtilsyn frem for som konkret egnede (...)"

Der er grund til at være meget opmærksom på, hvad "eget værelse" egentlig er og udvikler sig til jf. forsøget på definitioner i bemærkningerne. Det skal blandt andet ses i lyset af, at både 14-årige og 15-årige i dag kan komme ud for at blive anbragt på "eget værelse" med behov for meget socialpædagogisk støtte. Socialpædagogernes Landsforbund forstår bemærkningerne sådan, at der i disse tilfælde ikke – i lovens forstand – er tale om et "eget værelse" og at stedet dermed er omfattet af socialtilsynet.

Kommunerne må kun anvende godkendte tilbud, men der indføres en bestemmelse om, at kommunerne får mulighed for i akutte situationer at anvende ikke-godkendte tilbud i en 3-ugers periode. Socialtilsynet skal orienteres og har mulighed for – af særlige grunde – at forlænge i yderligere tre uger. Herefter skal der være et godkendt tilbud til borgeren.

Finansiering af socialtilsynene

Socialtilsynene vil blive finansieret ved en kombination af objektiv finansiering og takst.

Den objektive del skal dække opgaverne i forbindelse med godkendelse af og tilsyn med plejefamilier og kommunale plejefamilier. Den fastsættes efter antallet af 0-22-årige i hver kommune.

Opgaverne i forbindelse med de øvrige tilbud skal finansieres via fastsættelse og opkrævning af omkostningsbaserede takster for godkendelse og tilsyn. Taksterne fastsættes af socialtilsynene og drøftes i forbindelse med de årlige rammeaftaler. Taksterne differentieres efter tilbuddenes karakter og størrelse samt tilsynenes karakter. Det vil blandt andet sige, at der bliver en forhøjet takst, hvis der er truffet afgørelse om skærpet tilsyn.

Social- og integrationsministeren fastsætter nærmere regler om finansieringen, herunder om opkrævning og beregning af takster. For Socialpædagogernes Landsforbund er det uklart, hvordan det kommer til at foregå for 2014.

Opholdsstederne for børn og unge plejer at skulle aflevere deres forslag til budget for det kommende år inden den 1. oktober til den kommune, der har tilsynet efter de nuværende regler. Det skal de formodentlig ikke i år? Eller? Som nævnt fastsættes taksterne for godkendelse og tilsyn af socialtilsynet, men finansieringen skal drøftes hvert år i forbindelse med indgåelse af styringsaftalen som led i rammeaftalerne på det sociale område og det almene ældreboligområde. Da styringsaftalen skal være indgået den 15. oktober, og socialtilsynet først træder i kraft den 1. november, kan det ikke lade sig gøre i år.

Efter Socialpædagogernes Landsforbunds opfattelse må overgangen beskrives i bemærkningerne, og desuden i den nævnte bekendtgørelse.

Mulighed for at socialtilsynene løser andre opgaver

Mod vederlag kan et socialtilsyn udføre opgaver for andre socialtilsyn, kommuner og regionsråd. Det kan for eksempel være konsulentbistand og undervisning til kommuner, regioner og tilbud vedrørende socialtilsynets virksomhed - gennemførelse af den efteruddannelse og supervision af plejefamilier, som en kommune er forpligtet til at gennemføre - sagsforberedende opgaver for et andet socialtilsyn, "når det f.eks. af geografiske årsager er mest hensigtsmæssigt" mv.

Det har Socialpædagogernes Landsforbund umiddelbart ikke særlige indvendinger imod, men det skal samtidig - især i de første år - sikres, at der er de tilstrækkelige ressourcer til at implementere socialtilsynene kvalificeret. At socialtilsynene påtager sig andre opgaver, må derfor efter Socialpædagogernes Landsforbunds opfattelse vente et par år.

Central understøttelse

Socialstyrelsen får til opgave at have en såkaldt "audit-funktion". Det betyder blandt andet, at Socialstyrelsen løbende skal følge udførelsen af socialtilsynet i kommunerne og understøtte socialtilsynene med vejledning, redskaber og materialer med relevans for opgaven. Socialstyrelsen skal desuden udarbejde en årlig rapport om, hvordan det går.

Formålet er blandt andet, "at der sker en koordinering af opgaveløsningen i de fem socialtilsyn, så det sikres, at hver af de fem kommuner ikke alle skal opfinde deres egne tilgang til opgaven". Det mener Socialpædagogernes Landsforbund er en ret god idé.

Der er tale om omfattende og vigtige opgaver, hvor der blandt andet skal være fokus på metoder, kvalitetsudvikling, opsamling af erfaringer og resultater mv. Det er helt centralt, at der bliver afsat tilstrækkelige ressourcer til den centrale understøttelse, hvis der skal komme noget ud af det.

Om godkendelse af tilbud

Det bliver en betingelse for godkendelse, at et tilbud efter en samlet vurdering har den fornødne faglige kvalitet og økonomiske bæredygtighed – en form for kvalitetsmodel.

Tilbuddenes kvalitet skal vurderes ud fra kriterier, som kan kategoriseres indenfor følgende overordnede temaer:

- Uddannelse og beskæftigelse
- Selvstændighed og relationer
- Målgrupper, metoder og resultater
- Organisation og ledelse
- Kompetencer
- Økonomi
- Fysiske rammer.

Kriterierne skal understøttes af målbare indikatorer. Indikatorerne skal kunne fortælle, om et kriterium er opfyldt. Der vil være forskel på, hvilken vægt tilsynet skal tillægge de forskellige indikatorer – afhængigt af tilbudets karakter og målgruppe. Når tilsynet skal vurdere et tilbuds kvalitet ud fra de samlede indikatorer, skal det ske ud fra en samlet kvalitativ vurdering.

Social- og integrationsministeren skal efter en bemyndigelse i lovforslagets § 6, stk. 3 fastsætte nærmere regler om opstillingen af kvalitetskriterier og måleindikatorer for hvert af temaerne.

Der vil under alle omstændigheder fortsat være et stort skøn, og – som det hedder i bemærkningerne til lovforslaget - "det stiller krav til, at de ansvarlige kommuner sikrer, at der er de fornødne tilsynsfaglige kompetencer repræsenteret i socialtilsynet". Det er Socialpædagogernes Landsforbund helt enig i – herunder at det er afgørende, at der ansættes medarbejdere med viden fra praksis om arbejdet med borgere, der for eksempel er svært handicappede.

Kravet i den gældende lovgivning om, at private tilbud skal være selvstændige juridiske enheder med særskilt økonomi, ophæves. Private får mulighed for at drive tilbud efter serviceloven i koncerner eller koncernlignende konstruktioner, men det fastholdes, at der skal udarbejdes budget som grundlag for godkendelse både for det enkelte tilbud og for koncernen. Ansvar for at godkende og føre driftsorienteret tilsyn med private tilbud, som drives i koncerner eller koncernlignende konstruktioner, får socialtilsynet der, hvor koncernen har sin hovedadresse.

Alle eksisterende tilbud skal nygodkendes inden 1. januar 2016.

Der kan klages over en afgørelse om godkendelse eller afslag på godkendelse jf. de almindelige bemærkninger til lovforslaget på side 11. Socialpædagogernes Landsforbund går ud fra, at det også gælder inddragelse af en godkendelse.

Særligt om plejefamilier

Udover hvad der i øvrigt er nævnt i høringssvaret om plejefamilier, vil Socialpædagogernes Landsforbund gerne have en uddybning af § 18 i lovforslaget. Umiddelbart kan bemærkningerne til den pågældende bestemmelse læses, som om plejefamilier i forhold til Tilbudsportalen nu skal ligestilles med andre tilbud i forhold til oplysninger. Efter den gældende bekendtgørelse om Tilbudsportalen mv. indberetter den godkendende myndighed antallet af generelt godkendte plejefamilier og generelt godkendte kommunale plejefamilier, antallet af pladser samt hvilke målgrupper plejefamilierne er godkendt til at modtage. Vil det ændre sig i den kommende bekendtgørelse?

Anbringelse af behandlingskrævende børn og unge i plejefamilier kræver, at plejefamilierne - for at magte disse opgaver - får den nødvendige supervision, vejledning og faglige socialpædagogiske støtte i dette krævende arbejde. Denne funktion skal løses af uddannede erfarne familieplejekonsulenter. Selvom det ikke er meningen, er der en fare for, at denne faglige støtte bliver reduceret i kølvandet på etableringen af de nye socialtilsyn. Det er der, efter Socialpædagogernes Landsforbunds opfattelse, grund til at være meget opmærksom på. Socialpædagogernes Landsforbund vil derfor anbefale, at der et velegnet sted i bemærkningerne angives, at den nødvendige faglige støtte til plejefamilierne bliver varetaget af familieplejekonsulenter.

Om godkendelse af et tilbuds budget mv.

Efter forslaget skal socialtilsynet godkende tilbuddets samlede budget. Desuden skal socialtilsynet have adgang til tilbuddets regnskab for at kunne følge udviklingen i økonomien.

Som led i det løbende driftstilsyn vil der blive stillet krav om oplysning af en række økonomiske nøgletal.

Nøgletallene kan for eksempel være:

- Soliditetsgrad (egenkapitalen divideret med de samlede aktiver)
- Overskud/omsætning
- Lønninger og uddannelsesomkostninger/omsætning – fordelt på fast løn og indkøb af særlig ekspertise
- Ejendomsudgifter/omsætning
- Beboerrelaterede udgifter/omsætning.

For tilbud, der er del af en koncern, skal socialtilsynet have mulighed for at følge med i pengestrømmene mellem koncernens enkelte dele, og der skal fortsat opstilles budget for hvert tilbud i koncernen. For kommunale og regionale tilbud vil der blive stillet lignende krav om gennemsigtighed i økonomien, men der kan blive stillet krav om andre typer nøgletal. Det bliver tydeliggjort, at tilbuddenes revisorer skal udføre både finansiel revision og forvaltningsrevision (økonomisk-kritisk revision).

Der opstilles kriterier for udførelsen af forvaltningsrevisionen. Et af kriterierne skal sikre, at tilbuddets honorarer til ledelse og bestyrelse står i et rimeligt forhold til indsatsen og kompetencerne. Social- og integrationsministeren får bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler.

Socialpædagogernes Landsforbund har ikke bemærkninger til ovenstående gennemgang vedrørende et tilbuds økonomi, men imødeser bekendtgørelsen, hvor det vil blive nærmere konkretiseret.

Om det driftsorienterede tilsyn

Tilsynet skal både kontrollere forholdene i tilbuddet samt have en dialog med tilbuddet, som skal være med til at fastholde og udvikle kvaliteten.

Socialtilsynet skal benytte relevante informationskilder – herunder oplysninger fra anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg, oplysninger fra tilbuddet, herunder tilbuddets seneste årsrapport, oplysninger om tilbuddet fra de kommuner, som har ansvaret for de enkelte borgere i tilbuddet samt oplysninger fra ansatte og borgere i tilbuddet samt fra andre relevante personer.

Alle tilbud skal besøges mindst én gang om året – desuden skal der foretages en konkret vurdering af behovet for antal tilsynsbesøg i hvert enkelt tilbud. Der vil kunne træffes beslutning om skærpet tilsyn og udstedes påbud, hvis opfyldelse kan gøres til en betingelse for fortsat godkendelse.

Hvilke forhold der skal inddrages i det driftsorienterede tilsyn, vil der blive udsendt en bekendtgørelse om og desuden en bekendtgørelse med bestemmelser om skærpet tilsyn og påbud.

Hvert socialtilsyn skal udarbejde en årsrapport om kvaliteten af tilbuddene. Det vil der også blive udarbejdet en bekendtgørelse om.

Efter Socialpædagogernes Landsforbunds opfattelse mangler der på voksenområdet en angivelse af sammenhængen med det særlige sundhedstilsyn.

Oplysningsforpligtelser

Tilbuddene skal af egen drift give socialtilsynet besked om væsentlige ændringer i forhold til godkendelsesgrundlaget.

Tilbuddene skal af egen drift give socialtilsynet oplysninger om, hvilke kommuner, der har ansvaret for de borgere, der har ophold i tilbuddet. Tilbuddene skal efter anmodning give socialtilsynet oplysninger, som er nødvendige for, at socialtilsynet kan udføre det driftsorienterede tilsyn. Tilbuddene skal udarbejde en årlig rapport om tilbuddets virksomhed. Videregivelse af oplysninger fra et tilbud til socialtilsynet kan ske uden samtykke fra borgeren, når videregivelsen er nødvendig for udførelsen af det driftsorienterede tilsyn.

Socialtilsynet skal underrette de kommuner, som har ansvaret for de enkelte borgeres ophold i tilbuddet, hvis socialtilsynet bliver opmærksom på bekymrende forhold i et tilbud, og en sådan underretning er relevant. Det kan for eksempel være om forhold i tilbuddet, der har medført et skærpet tilsyn.

Registrerede magtanvendelser skal indberettes til den kommune, der har ansvaret for barnets/den unges ophold i tilbuddet. Det samme gælder på voksenområdet. Men samtidig skal indberetningerne også sendes til socialtilsynet.

I serviceloven indsættes der bestemmelser om, at kommunen skal udlevere "relevante" dele af den handleplan, der er udarbejdet i forhold til borgeren, så alle tilbud, hvor barnet/den unge anbringes eller som den voksne visiteres til, kan få nærmere oplysninger om barnets/den unges eller den voksnes forhold.

Det er efter Socialpædagogernes Landsforbunds opfattelse ikke tydeliggjort tilstrækkeligt i bemærkningerne, hvad "relevante" dele af en handleplan er, og hvad det ikke er.

Socialpædagogernes Landsforbund foreslår desuden, at tilbuddene skal orientere socialtilsynet om manglende lovpligtige handleplaner, om manglende samtaler med børn og unge i forbindelse med det individuelle tilsyn og for plejefamiliernes vedkommende desuden, hvad der er modtaget af supervision og efteruddannelse. Og at socialtilsynene kan påpege konstaterede mangler overfor de pågældende kommuner – herunder også i forbindelse med manglende opfølgning på magtanvendelser overfor konkrete borgere.

Om magtanvendelse

I bemærkningerne til nr. 9 i forslaget til lov om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område mv. står der, at "Det foreslås således, at registrerede magtanvendelser fortsat skal indberettes til den kommunalbestyrelse, der har ansvaret for barnets eller den unges ophold til tilbuddet (...)".

Det er efter Socialpædagogernes Landsforbunds opfattelse ikke den nuværende praksis. Når en magtanvendelse sker i dag, orienteres forældre og sagsbehandler hurtigst mulig. Herefter (typisk den første i den efterfølgende måned) sendes en indberetning til den stedlige kommunale godkendelses- og tilsynsenhed, der vurderer magtanvendelsen som lovlig eller ulovlig. Tilsynsenheden orienterer anbringende kommune, hvis det vurderes, at en ulovlig magtanvendelse har fundet sted.

I den nuværende § 123, stk. 4 i serviceloven fremgår det da også, at enhver form for magtanvendelse overfor børn og unge skal registreres og indberettes af tilbuddet til den kommune, som fører tilsyn med tilbuddet og til regionen for de tilbud, som regionen fører tilsyn med. Opholdskommunen for de pågældende børn og unge bliver orienteret om en indberetning om magtanvendelse.

Socialpædagogernes Landsforbund forstår med andre ord ikke brugen af ordet "fortsat" i de nævnte bemærkninger.

På voksenområdet fremgår det tilsvarende af § 136, stk. 1 i serviceloven, at magtanvendelser skal indberettes til den kommune, der fører tilsyn med tilbuddet og til regionen for de tilbud, regionen fører tilsyn med.

Efter Socialpædagogernes Landsforbunds opfattelse er der brug for en nærmere beskrivelse i bemærkningerne af den nuværende retstilstand, og hvordan den vil blive som følge af lovændringerne. Her skal det fremgå helt

klart, hvem der har ansvaret for at vurdere, om en magtanvendelse er lovlig eller ej.

Socialpædagogerne vil foreslå, at alle indberetninger om magtanvendelse sendes til socialtilsynet, og at det er socialtilsynet, som får til opgave at vurdere lovligheden. Og at socialtilsynet videresender indberetninger til den kommune, der er handlekommune for de respektive børn, unge og voksne.

Socialpædagogerne har tidligere anbefalet, at familieplejerne bliver omfattet af reglerne om magtanvendelse. Dette har vi begrundet med, at nogle familieplejere modtager børn og unge, som tilsvarende børn og unge i øvrige døgntilbud har reaktionsmønstre og adfærd, som til tider nødvendiggør skærmning og fastholdelse. Hvorfor det både af hensyn til børnenes og familieplejernes retssikkerhed bør gøres gældende, at familieplejerne er en del af reglerne om magtanvendelse.

Inddragelse af beboere, ansatte og andre relevante personer

Der indføres en pligt for socialtilsynet til at høre ansatte, beboere og pårørende i forbindelse med det driftsorienterede tilsyn. I forhold til myndige beboere skal de pårørende dog alene høres i det omfang, beboerne selv ønsker det.

For også at kunne inddrage for eksempel borgere med svær udviklingshæmning er det helt nødvendigt, at der er medarbejdere i socialtilsynene, som har erfaring i at kommunikere mv. med de pågældende borgere. Som et konkret eksempel på det modsatte har en medarbejder på en døgninstitution oplevet en tilsynsførende, der uden erfaring med brugergruppen anvender en spørgeteknik (eller mangel på samme), som efterlader et tidligt skadet og i øvrigt kaotisk barn i en meget svær og frustrerende situation efter en tilsynssamtale.

Der indføres en pligt for socialtilsynet til at høre de kommuner, som har ansvar for de enkelte borgeres ophold i tilbuddet om kommunens vurdering af tilbuddets evne til at opnå eventuelle opstillede mål for borgerne.

Der indføres en pligt for en opholdskommune til at underrette socialtilsynet om bekymrende oplysninger om et tilbud, den er blevet opmærksom på i forbindelse med det personlige tilsyn.

Mulighed for anonym henvendelse til socialtilsynene

Hvert socialtilsyn skal etablere muligheder for, at medarbejdere, beboere, pårørende og andre kan henvende sig anonymt til socialtilsynet om bekymrende forhold i et tilbud.

Socialtilsynet skal som minimum have et telefonnummer og en mailadresse særskilt til dette formål og skal underrette beboere og ansatte om muligheden. Der skal være total anonymitet, så socialtilsynet må for eksempel slet ikke oplyse en leder om, at der er modtaget en klage, og der må heller ikke oplyses noget om, at et tilsynsbesøg er foranlediget af en klage.

Socialpædagogernes Landsforbund mener ikke, at det er hensigtsmæssigt, at der overhovedet ikke må henvises til, at et tilsynsbesøg er foranlediget af en henvendelse. For det første kan en fuldstændig anonymitet betyde, at socialtilsynet ikke i tilstrækkelig grad kan anvende en klage til en konkret dialog med stedet. For det andet betyder den fuldstændige anonymitet, at stedet ikke har mulighed for at forsvare, forklare og drage læring af en

klage. Og for det tredje kan en fuldstændig anonymitet betyde, at der opstår en risiko for en gensidig mistænkeliggørelse og en barriere i forbindelse med tilsynet.

Socialpædagogerne mener, at det skal være muligt for socialtilsynet at formidle en klage til et tilbud på en måde så den fulde anonymitet bevares, samtidig med at klagens indhold kan drøftes. Og således at børn, beboere, ansatte, ledere, familieplejere kan beskyttes mod indsamling af klager de ikke kender eksistensen eller indholdet af.

Socialpædagogernes Landsforbund vil - såfremt kravet om fuldstændig anonymitet fastholdes - foreslå, at muligheden for anonym henvendelse bliver evalueret efter at have været i brug i 2 år.

Udlicitering af opgaver

I de almindelige bemærkninger fremgår der følgende om den gældende retstilstand for udlicitering: "At godkende og føre driftsorienteret og personrettet tilsyn er en myndighedsopgave. Dette indebærer, at opgaven ikke kan udliciteres til private eller til andre myndigheder uden særskilt lov-hjemmel. En sådan hjemmel findes ikke. Det er derfor alene det sagsforberedende arbejde, der ikke har karakter af myndighedsudøvelse, som kommunerne kan udlicitere i forbindelse med sådanne opgaver".

Generelt er Socialpædagogernes Landsforbund betænkelig ved, at der kan ske en udlicitering af socialtilsynets opgaver.

Det fremgår efter Socialpædagogernes Landsforbunds opfattelse ikke klart, om og hvordan retstilstanden for udlicitering videreføres. Hvad er i givet fald sagsbehandling, og hvad er myndighedsudøvelse - set i relation til de nye elementer mv., der med hele lovforslaget kommer til at indgå i godkendelsen og tilsynet?

Socialpædagogernes Landsforbund er i den forbindelse opmærksom på den skildring, der sker i bemærkningerne til § 3 i lovforslaget, der handler om, at et socialtilsyn kan udføre visse opgaver for andre socialtilsyn, kommuner og regionsråd.

Her hedder det, at "Det følger af almindelige forvaltningsretlige principper, at sagsforberedelse (konkrete sagskridt, for eksempel sagsoplysning og tekniske undersøgelser) kan udliciteres og udføres af andre end myndigheden selv, hvis dette åbenbart er uden indflydelse på afgørelsen. Den kommune, der efter lovgivningen er ansvarlig for godkendelsen og tilsynet, skal træffe eventuelle afgørelser i forbindelse med opgaveudførelsen, ligesom sagskridt, der har karakter af myndighedsopgaver, heller ikke kan delegeres, men skal bevares i den kommune, der har ansvaret efter loven". Skildringen gør det imidlertid - efter Socialpædagogernes opfattelse - ikke mere klart, om socialtilsynets opgaver kan uddelegeres, og i givet fald hvilke.

Virksomhedsoverdragelse

Det ser ud til, at lovforslaget bygger på den forudsætning, at alle overdragne medarbejdere er overenskomstansatte. Blandt de berørte medlemmer i Socialpædagogernes Landsforbund er der tjenestemænd, hvilket der bør tages højde for i forslaget.

Som tidligere nævnt kan der oprettes et afdelingskontor under hvert socialtilsyn i en anden kommune, når særlige geografiske hensyn tilsiger det. Det fremgår ikke af lovforslaget, hvornår beslutningen om at oprette et afdelingskontor træffes. En ansat, der overdrages til eksempelvis socialtilsynet i Silkeborg, kan derfor ikke vide, om vedkommende får stedlig arbejdsplads i

Silkeborg eller et andet sted. En ændring af arbejdsstedets beliggenhed kan udgøre en væsentlig vilkårsændring. Det vil derfor være hensigtsmæssigt, at der træffes beslutning om oprettelse af afdelingskontorer tidligt i processen, så der er mulighed for at give de ansatte oplysning om deres fremtidige arbejdssted og iagttage de ansættelsesretlige regler om varsling ved vilkårsændringer.

En lignende problematik gør sig gældende i forhold til lovforslagets § 2, stk. 6. Såfremt ministeriet på et tidspunkt finder ud af, at en socialtilsynskommune skal udskiftes med en anden kommune bør der være sikkerhed for, at personalet ved det eksisterende socialtilsyn sikres ret til beskæftigelse hos den nye tilsynskommune.

Det er forudsat, at loven om socialtilsyn skal træde i kraft den 1. november 2013. Lovforslaget forventes fremsat i Folketinget i marts. En række medarbejdere har formentlig været ansat så længe, at de skal have seks måneders varsel. Herudover skal de partshøres. Eftersom der er tale om en forvaltningsretlig afgørelse skal partshøringen foretages allerede i marts (tre uger til høring og seks måneders varsel til udgangen af en måned). Yderligere er der TR-beskyttede medarbejdere, der kan have op ni måneders individuelt varsel. Det vil med andre ord være umuligt at nå at varsle rettidigt ved en ikrafttræden af loven den 1. november 2013.

Det fremgår af § 23 i lovforslaget, at "principperne" i lov om virksomhedsoverdragelse skal finde anvendelse. For at imødegå eventuelle senere uenigheder om, hvorvidt virksomhedsoverdragelsesloven skal finde anvendelse eller ej, bør "principper" udgå, så det klart fremgår, at loven om virksomhedsoverdragelse skal anvendes.

De kommende bekendtgørelser

Lovforslaget om socialtilsyn indeholder 13 bemyndigelser til social- og integrationsministeren til udsendelse af bekendtgørelser – heraf fem "kan"-bemyndigelser. Desuden er der bemyndigelser i forslaget til lov om ændring af lov om social service.

Socialpædagogernes Landsforbund vil anbefale, at relevante aktører på området – herunder Socialpædagogernes Landsforbund – bliver inddraget i arbejdet med at udarbejde forslag til bekendtgørelser.

Venlig hilsen

Benny Andersen
Forbundsformand

Social- og Integrationsministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Att. Dan Holmgreen

Mail: jurint@sm.dk
cc beb@sm.dk og lla@sm.dk

Høring over udkast til forslag til lov om socialtilsyn samt forslag til lov om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og lov om forpligtende kommunale samarbejder (konsekvensændringer som følge af lov om socialtilsyn mv.)

Social- og Integrationsministeriet har den 21. januar 2013 bedt Socialt Lederforum om eventuelle bemærkninger til udkastet til lovforslag om socialtilsyn samt forslagene til konsekvensændringer i lov om social service, lov om retssikkerhed og administration og lov om forpligtende kommunale samarbejder.

Organisering af godkendelses- og tilsynsopgaverne

Socialt Lederforum er meget tilfreds med forslaget til en ny organisering af opgaven med at godkende og føre tilsyn med tilbuddene på det sociale område. Det vil klart kunne bidrage til at sikre en større og nødvendig kvalitet.

Socialt Lederforum går også ud fra, at aflastningsordninger er omfattet af socialtilsynet.

Det undrer Socialt Lederforum, at dagtilbud for voksne (§ 103 og § 104 i serviceloven) ikke bliver omfattet af socialtilsynet. Mange af disse dagtilbud er en del af botilbud. Socialt Lederforum vil stærkt anbefale, at disse tilbud også bliver omfattet af socialtilsynet.

Finansiering af socialtilsynene

Efter Socialt Lederforum opfattelse må overgangen beskrives i bemærkningerne, og desuden i den nævnte bekendtgørelse. I bemærkningerne bør der undersøges om en del af det overhead som kommunerne opkræver på nuværende tidspunkt hos betalingskommunerne kan bortfalde, i det det dækker opholdskommunens udgifter til tilsyn.

Central understøttelse

Socialstyrelsen får til opgave at have en såkaldt "audit-funktion". Det betyder blandt andet, at Socialstyrelsen løbende skal følge udførelsen af socialtilsynet i kommunerne og understøtte socialtilsynene med vejledning, redskaber og materialer med relevans for opgaven. Socialstyrelsen skal desuden udarbejde en årlig rapport om, hvordan det går. Formålet er blandt andet, "at der sker en koordinering af opgaveløsningen i de fem socialtilsyn, så det sikres, at hver af de fem kommuner ikke alle skal opfinde deres egne tilgang til opgaven."

Det mener Socialt Lederforum er en god idé. Der er tale om omfattende og vigtige opgaver, hvor der blandt andet skal være fokus på metoder, kvalitetsudvikling, opsamling af erfaringer og resultater mv. Det er helt centralt, at der bliver afsat tilstrækkelige ressourcer til den centrale understøttelse, hvis der skal komme noget ud af det.

Om godkendelse af tilbud

Det bliver en betingelse for godkendelse, at et tilbud efter en samlet vurdering har den fornødne faglige kvalitet og økonomiske bæredygtighed – en form for kvalitetsmodel.

Tilbuddenes kvalitet skal vurderes ud fra kriterier, som kan kategoriseres indenfor følgende overordnede temaer:

- Uddannelse og beskæftigelse
- Selvstændighed og relationer
- Målgrupper, metoder og resultater
- Organisation og ledelse
- Kompetencer
- Økonomi
- Fysiske rammer

Kriterierne skal understøttes af målbare indikatorer. Indikatorerne skal kunne fortælle, om et kriterium er opfyldt. Der vil være forskel på, hvilken vægt tilsynet skal tillægge de forskellige indikatorer – afhængigt af tilbuddets karakter og målgruppe. Når tilsynet skal vurdere et tilbuds kvalitet ud fra de samlede indikatorer, skal det ske ud fra en samlet kvalitativ vurdering.

Social- og integrationsministeren skal efter en bemyndigelse i lovforslagets § 6, stk. 3 fastsætte nærmere regler om opstillingen af kvalitetskriterier og måleindikatorer for hvert af temaerne.

Der vil under alle omstændigheder fortsat være et stort skøn, og – som det hedder i bemærkningerne til lovforslaget - "det stiller krav til, at de ansvarlige kommuner sikrer, at der er de fornødne tilsynsfaglige kompetencer repræsenteret i socialtilsynet."

Det er Socialt Lederforum enig i – herunder at det er afgørende, at der ansættes medarbejdere med viden fra praksis om arbejdet med borgere, der for eksempel er svært handicappede.

Om godkendelse af et tilbuds budget mv.

Socialt Lederforum har ikke bemærkninger til lovforslaget og bemærkningerne vedrørende et tilbuds økonomi, men imødeser bekendtgørelsen, hvor det vil blive nærmere konkretiseret.

Om det driftsorienterede tilsyn

Efter Socialt Lederforum opfattelse mangler der på voksenområdet en angivelse af sammenhængen med det særlige sundhedstilsyn, sundhedslovens § 219.

Oplysningsforpligtelser

Det er efter Socialt Lederforums opfattelse behov for at få tydeliggjort bemærkningerne om, hvad "relevante" dele af en handleplan er.

Socialt Lederforum foreslår desuden, at tilbuddene skal orientere socialtilsynet om manglende lovpligtige handleplaner, og at socialtilsynene kan påpege konstaterede mangler overfor de pågældende kommuner – herunder også i forbindelse med manglende opfølgning på magtanvendelser overfor konkrete borgere.

Mulighed for anonym henvendelse til socialtilsynene

Socialt Lederforum har forståelse for behovet for en " Whistleblower" ordning. Socialt Lederforum mener dog ikke, at det er hensigtsmæssigt, at der overhovedet ikke må henvises til, at et tilsynsbesøg er foranlediget af en henvendelse. Der kan på den måde opstå en risiko

for barrierer i forbindelse med tilsynet. Det må kunne lade sig gøre at fortælle det på en måde, så den fulde anonymitet bevares. Det er ligeledes behov for at tage en konkret samtale med en medarbejder som der er klaget over.

De kommende bekendtgørelser

Lovforslaget om socialtilsyn indeholder 13 bemyndigelser til social- og integrationsministeren til udsendelse af bekendtgørelser – heraf 5 "kan" – bemyndigelser. Desuden er der bemyndigelser i forslaget til lov om ændring af lov om social service.

Socialt Lederforum vil anbefale, at relevante aktører på området – herunder Socialt Lederforum – bliver inddraget i arbejdet med at udarbejde forslag til bekendtgørelser.

Venlig hilsen
Ib Poulsen
Direktør Socialt Lederforum

Fra: Søren Klit [mailto:sk@stm.dk]
Sendt: 13. februar 2013 13:40
Til: Jura og International, postkasse
Cc: Bente Brandborg; Lone Larsen
Emne: Vedr. forslag til lov om socialtilsyn

Social- og Integrationsministeriet har udkast til forslag til lov om socialtilsyn i høring. Det bemærkes, at lovforslaget i høringsudgaven ikke indeholder en territorialbestemmelse. Såfremt loven ikke skal gælde for Grønland og Færøerne, bør dette fremgå af loven.

mvh
Søren

Søren Langelund Klit
Konsulent, Statsministeriet
Direkte telefon +45 33 92 22 44
Mobil + 45 40 80 36 77
Personlig e-post sk@stm.dk

Landsforeningen for
nuværende og tidligere anbragte

7. feb. 2013

Social- og integrationsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Høringsvar til lovforslag om tilsynsreformen

TABUKA, Landsforeningen for nuværende og tidligere anbragte takker for muligheden for at afgive høringsvar til lovforslaget om tilsynsreformen.

Reformen er et stort og tiltrængt fremskridt. Kommunerne har ikke kunnet løfte opgaven med at føre tilsyn med institutioner og opholdssteder, så det er oplagt at overføre det til en ny, større enhed og samtidig at professionalisere tilsynet. Vi er også meget glade for, at problemet med inhabilitet løses, og at der tages skridt til at kvalitetssikre institutionerne og tilsynet.

Behov for denne ændring ses meget tydeligt i de sager om dårlig behandling eller overgreb mod anbragte, der har været fremme i de sidste par år. Der bliver også stadig flere private institutioner, og nogle af dem vokser så meget, at de bliver for store til, at mindre kommuner kan tackle tilsynet.

Vi er meget glade for, at alle institutioner nu åbnes for tilsyn udefra og ikke kun fra den lokale kommune, som måske endda selv ejer dem. Vi har oplevet mange eksempler på, at institutioner har udviklet særegne pædagogiske og holdningsmæssige kulturer, som ikke var rare at være i, og som ikke havde positive resultater for de børn og unge, der levede i dem. Mest grelle er steder som opholdsstedet 'Limfjorden' i Mou, det opholdssted i Skanderborg, hvis leder netop er dømt for seksuelle overgreb mod de anbragte børn, og flere andre steder, hvor man kan tale om egentlige overgreb. Men vi tænker også på en døgninstitution som Schuberts Minde, der i ly af kommunens passivitet har fået lov at udvikle en officiel pædagogisk linje, der ligger meget tæt på overgreb. Vi har selv erfaringer med andre institutioner, der på grund af de tilsynsførendes passivitet eller inkompetence udviklede sig meget skævt.

Landsforeningen for
nuværende og tidligere anbragte

Nogle af tilsynsproblemerne ligger dog i, at nogle kommuner ikke varetager det personlige tilsyn godt nok. På grund af presset økonomi, store sagsbunker og bureaukrati nedprioriterer kommuner og/eller sagsbehandlere tilsynsarbejdet med alle de problemer, det skaber. Derfor bør man også se på så det personlige tilsyn, hvis vi skal have en ordentlig indsats over for anbragte børn og unge. Det kræver timer, men det er vel også klart nu, at alternativet både er urimeligt for børnene og på længere sigt kostbart, fordi børnene får et dårligere liv og i enkelte tilfælde endda kan ende med alvorlige traumer på grund af svigt eller overgreb på anbringelsesstedet.

TABUKA mener også, at der er stort behov for at styrke tilsynet med plejefamilier. Det er i dag mange steder alt for ringe og svingende. Der er al mulig grund til at skærpe det. Men vi vil samtidig advare mod, at plejefamilierne dermed bliver mere professionaliserede. Vi mener ikke, at man skal længere ad den vej. Et ophold i en familiepleje skal være noget andet end et institutionsophold, det skal tilbyde en (form for) familiemæssig ramme, med relationer, varme og omsorg. En plejefamilie er ikke en behandlingsinstitution, hvor man skal fokusere på metoder og professionelle bidrag. Vi synes, at loven lægger op til en udvikling af plejefamilierne i retning af professionalisering og institutionalisering. Det indtryk får man f.eks. af de betingelser for godkendelse, der er beskrevet i § 6. De er rettet til institutioner, ikke til plejefamilier. Derfor skal loven skelne meget bedre mellem institutioner og plejefamilier.

Når godkendelsen af plejefamilier flyttes, så er det også en oplagt mulighed for at forbedre det introducerende kursus, som plejeforældrene skal tilbydes. Praksis i kommunerne på dette område er også meget svingende og i nogle tilfælde helt utilstrækkelig. De nye tilsynsenheder bør forbedre det, og det bør være en af Socialstyrelsens første opgaver som 'audit' at udarbejde et nyt og forbedret kursusprogram, som så gøres obligatorisk for tilsynsenhederne ved deres godkendelse.

TABUKA ser det direkte møde og samtalen med børnene og de unge på anbringelsesstederne som afgørende. Børnene ønsker, at de voksne er der og kender forholdene, og at der er mulighed for at tale direkte med dem. Derfor mener vi ikke, at det er de rigtige informationskilder, der nævnes i § 7, stk. 2. De lægger ikke op til tilstedeværelse og et direkte møde men til en distanceret kontakt og formelle informationskilder.

Minimumskravet om et årligt besøg som led i tilsynet forekommer os at være alt for lidt, og det er i direkte modstrid med ambitionen om en bedre kvalitet i tilsynet. Det virker faktisk som en parodi, som vi kun kan se som en spareforanstaltning. Ingen børn taler om alvorlige ting med voksne, de ikke kender, og det vil de aldrig komme til med den tilsynsførende, hvis hun kun kommer på besøg en gang om året.

Landsforeningen for
nuværende og tidligere anbragte

Vi synes, at det er rigtig godt, at der kommer en mulighed for at ringe til tilsynet, hvis man vil gøre dem opmærksomme på problemer, som ikke kan løses på anden måde. Vi har tidligere peget på, at en børneombudsmands skulle have den opgave, men når vi ikke fik en sådan, så er det fint, at der etableres en direkte linje til de nye tilsynsenheder.

Uanmeldte besøg skal man være meget forsigtig med i plejefamilier med meget skrøbelige plejebørn med diagnoser indenfor f.eks. autisme spektret og lign. Disse har brug for en meget høj grad af forudsigelighed i hverdagen. I sådanne tilfælde anbefaler vi, at man med børnesagkyndige, der kender barnet, nøje overvejer tilsynsbesøgene. Derimod vil uanmeldte tilsynsbesøg kunne være relevante i institutioner og opholdssteder, hvor man f.eks. ville kunne få konkrete billeder af, hvordan morgenmaden afvikles, eller hvordan en skoledag ser ud. Det kan være meget relevant for tilsynet. Vi kan derfor støtte uanmeldte besøg i institutioner og opholdssteder samt i plejefamilier med børn der kan tåle det.

Med venlig hilsen

Bente Nielsen

formand for TABUKA, Landsforeningen af nuværende og tidligere anbragte

Fra: Abelone Løgstrup [mailto:al@aeldreforum.dk]
Sendt: 22. januar 2013 09:55
Til: Jura og International, postkasse
Cc: Bente Brandborg; Lone Larsen
Emne: Høringssvar til udkast til lovforslag om socialtilsyn m.m.

Høringssvar til udkast til lovforslag om socialtilsyn samt forslag til om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og lov om forpligtende kommunale samarbejder (konsekvensændringer som følge af lov om socialtilsyn mv.)

Tak for det tilsendte høringsudkast til lovforslag om socialtilsyn, samt lovforslag med konsekvensændringer som følge af lov om socialtilsyn, udsendt den 21.1.2013.

ÆldreForum giver som udgangspunkt ikke høringssvar, da rådet er sammensat med bl.a. embedsmænd fra flere ministerier og interesseorganisationer. ÆldreForum betragter derfor materialet som værende fremsendt til rådets orientering.

Men rådet modtager fortsat meget gerne udkast til lovforslag og redegørelser m.m., som vedrører ældre, da disse informationer er et vigtigt element i den sum af viden og erfaringer, som rådet baserer sit arbejde på.

Venlig hilsen

Abelone Løgstrup
Fuldmægtig
ÆldreForums Sekretariat

Mobil: +45 41 93 25 52
E-mail: al@aeldreforum.dk

ÆldreForum
Edisonsvej 18, 1 sal
5000 Odense C
Telefon: +45 72 42 37 90
Fax: +45 72 42 37 91
www.aeldreforum.dk

18. februar 2013

ISL

Hørings svar vedr. udkast til lov om socialtilsyn samt konsekvensændringer som følge af lov om socialtilsyn

Da der er tale om etablering af et tilsyn, der afgrænses til at vedrøre målgrupper, der kan sidestilles med målgruppen for botilbud efter servicelovens § 107 og § 108 og typer af tilbud, der ikke er omfattet af det kommunale tilsyn med bl.a. plejehjem efter servicelovens § 151, har vi blot nogle få bemærkninger af generel karakter vedrørende tilsyn.

Ældre Sagen finder, at flere af elementerne i socialtilsynet er gode og ønskværdige, idet vi i flere sammenhænge har gjort de bagvedliggende tanker, der fremgår af lovbetragtningerne, gældende i forbindelse med høringer vedrørende tilsynet efter servicelovens § 151, dvs. tilsynet med de kommunale opgaver efter § 83 om praktisk hjælp og personlig pleje og § 86 om genoptræning, herunder tilsyn på plejehjem.

Dette har gjort sig gældende vedrørende:

- Uvildigt og uafhængigt tilsyn; hvor Ældre Sagen flere gange har gjort gældende, at tilsynet efter § 151 bør være uvildigt og uafhængigt, da vi finder det problematisk, at kommuner fører tilsyn med sig selv, ligesom det fremhæves i lovbetragtningerne om socialtilsynets uafhængighed.
- Mulighed for støtte og vejledning hos tilsynsmyndigheden; Ældre Sagen synes, det er positivt, at socialtilsynet skal kunne yde konsulentbistand og undervisning til kommunerne til sikring af bedst mulige forhold på botilbuddene. Dette stemmer overens med vores ønske om, at plejehjem skal kunne hente støtte og vejledning til både det plejefaglige, det omsorgs- og ledelsesmæssige hos tilsynsmyndigheden.
- Klagemulighed til tilsynsmyndigheden; det er positivt, at det bliver muligt for beboere, pårørende og medarbejdere at klage til socialtilsynet, herunder muligheden for at klage anonymt. Baggrunden herfor er ifølge lovbetragtningerne, at man ønsker en højere inddragelse af brugerne og de pårørende, hvilket Ældre Sagen også har gjort gældende i forhold til tilsynet efter servicelovens § 151.
- Udarbejdelse af årlige tilsynsrapporter og offentliggørelse af disse; Det fremgår af lovbetragtningerne, at tilsynsrapporterne skal lægges på Tilbudsportalen for at sikre større gennemsigtighed. Ældre Sagen mener, at gennemsigtighed er et

vigtigt led i udførelse af tilsyn, hvilket vi også har gjort gældende omkring tilsyn efter servicelovens § 151.

Ældre Sagen skal således opfordre til, at mange af de gode elementer i socialtilsynet også anvendes i det kommunale tilsyn efter servicelovens § 151.

Ældre Sagen har ikke yderligere bemærkninger til lovforslaget eller konsekvensændringerne som følge af lovforslaget.

Venlig hilsen

Ældre Sagen
Bjarne Hastrup
Adm. direktør